

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK
HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

VID FÖRSVARET ÅR 1946

AV

FÖRSVARETS SJUKVÅRDSFÖRVALTNING

STOCKHOLM 1947

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

472458

INLEDNING TILL

**Hälso- och sjukvård vid försvaret / Försvarets sjukvårdsstyrelse.
– Stockholm, 1912-1970. - (Sveriges officiella statistik).**

Täckningsår: 1911-1969.

1911-1913: Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelses underdåniga berättelse.

1914-1930: Hälso- och sjukvård vid armén.

**1931-1936: Hälso- och sjukvård vid armén samt flygvapnet /
Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse ; Flygstyrelsen.**

**1937-1942: Hälso- och sjukvård vid armén och flygvapnet samt veterinärvård
vid armén / Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse ;
Flygförvaltningen ; Överfältveterinären.**

**1943-1944: Hälso- och sjukvård vid försvaret och veterinärvård vid armén /
Försvarets sjukvårdsförvaltning; Överfältveterinären.**

**Från 1943 ingår även Hälso- och sjukvård vid marinen, som utkom 1911-
1942, i denna serie.**

1911-1936 ingår veterinärvård vid armén i ett särskilt avsnitt i denna serie.

Föregångare:

Bidrag till Sveriges officiella statistik. K, Hälso- och sjukvården. 1,
Sundhetskollegii underdåniga berättelse för år ... – Stockholm : Norstedt,
1864-1912. - Sundhetskollegium ersattes 1879 av Medicinalstyrelsen.
Täckningsår: 1861-1910 = Ny följd 1-50.

Efterföljare:

Hälso- och sjukvård vid försvaret / Försvarets sjukvårdsstyrelse. – Stockholm :
1973–1975. – (Sveriges officiella statistik).
Täckningsår: 1970/72-1973/74.

Veterinärvård vid armén / Överfältveterinären. – Stockholm : 1946-1957. –
(Sveriges officiella statistik).
Täckningsår: 1945-1955.

Översiktspublikation:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II
publicerade t.o.m. år 1950 / Statistiska centralbyrån. – Stockholm, 1960.
S. 163: Tab. 157. Militära sjukvården 1903-1947.

Hälso- och sjukvård vid försvaret. År 1946. – (Sveriges officiella statistik).
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2011.

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK
HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

VID FÖRSVARET ÅR 1946

AV

FÖRSVARETS SJUKVÅRDSFÖRVALTNING

STOCKHOLM 1947

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

472458

STATISTIQUE OFFICIELLE DE LA SUÈDE

HYGIÈNE ET SERVICE MÉDICAL

AUX FORCES MILITAIRES EN 1946

PUBLIÉ PAR

L'ADMINISTRATION MÉDICALE
DES FORCES MILITAIRES

Till KONUNGEN.

Försvarets sjukvårdsförvaltning får härmed avgiva underdånig berättelse över sin verksamhet under år 1946.

I föreliggande publikation hava jämväl inluttit armé-, marin- och flygöverläkarnas berättelser över hälso- och sjukvården vid respektive försvarsgrenar under år 1946 ävensom i bilaga utdrag ur förbandens årsberättelser. Stockholm i september 1947.

Underdånigst

D. LINDSJÖ

KARL ERIKSSON

Gunnar Hävermark

INNEHÅLL.

TEXTAVDELNING.

	Sid.
<i>I Verksamhet avseende samtliga försvarsgrenar</i>	1
A. Besiktningen av värnpliktiga	1
B. Försvarets sjukvårdsförvaltnings verksamhet	6
C. Glasögondepåns verksamhet	12
D. Tuberkulosbekämpandet vid försvaret	13
E. Militärapoteket	14
F. Tandvården vid försvaret	15
G. Skyddskoppymningen vid försvaret	16
H. Sjuklighet, sjukdomar och sjukvård vid försvaret	17
<i>II Armén</i>	21
A. Fältläkarkåren	21
B. Hälso- och sjukvårdsförhållanden vid armén	22
<i>III Marinen</i>	23
A. Marinläkarkåren	23
B. Hälso- och sjukvårdsförhållanden vid marinen	24
1. Sjukvårdspersonalen	24
2. Sjukvårdslokalerna	24
3. Sjukvårdsmaterielen	24
4. De sanitära förhållandena i land	24
5. De sanitära förhållandena till sjöss	26
6. Organisationsfrågor	27
<i>IV Flygvapnet</i>	28
A. Läkare vid flygvapnet	28
B. Hälso- och sjukvårdsförhållanden vid flygvapnet	28
1. Sjukvårdspersonalen	28
2. De sanitära förhållandena vid flygförbanden	28
3. Sjukvårdslokalerna	29
4. Läkareundersökning av flygande personal	29
5. Olycksfall i samband med flygning	30
6. Sjuktransportflygningar	31

BILAGOR.

[illegible]

Tab. 8. Sjukdomar vid marindistrikt, kustartilleri och marinens skolor	68
> 9. Sjuklighet och sjukdomar å flottans fartyg	70
> 10a. Avlidna efter dödsorsak vid armén	72
> 10b. Avlidna efter dödsorsak vid marinen	72
> 10c. Avlidna efter dödsorsak vid flygvapnet	73
> 11a. Å garnisonssjukhusen vårdade militära och civila patienter	73
> 11b. Samtliga å garnisonssjukhusen vårdade sjuka	74
> 12. Å garnisonssjukhusen intagna militära sjukdomsfall	75
> 13. Läkarsundersökningar av den till första flygutbildning inryckande personalen	79
> 14. Olycksfall i samband med flygning	79
> 15. Sjuktransportflygningar år 1946 jämte översikt för äldre år	79

Utdrag ur förbandens årsberättelser	81
---	----

TABLE DES MATIÈRES.

<i>I Activité concernant l'armée, la marine et les forces aériennes</i>	1
A. Examen des conscriptionnaires	1
B. Activité dans l'administration médicale des forces militaires	6
C. Activité du bureau de lunettes	12
D. La lutte contre la tuberculose	13
E. Pharmacie militaire	14
F. Soins dentaires	15
G. Vaccination et revaccination	16
H. Morbidité, maladies et soins aux malades	17
<i>II L'armée</i>	21
A. Les médecins de l'armée	21
B. Hygiène et service médical à l'armée	22
<i>III La marine</i>	23
A. Les médecins de la marine	23
B. Hygiène et service médical à la marine	24
1. Les infirmiers	24
2. Les locaux du service de santé	24
3. Le matériel de santé	24
4. Les conditions d'hygiène à terre	24
5. Les conditions d'hygiène à bord	26
6. Des cas d'organisation	27
<i>IV Les forces aériennes</i>	28
A. Les médecins des forces aériennes	28
B. Hygiène et service médical aux forces aériennes	28
1. Les infirmiers	28
2. Les conditions d'hygiène aux régiments d'aviation	28
3. Les locaux du service de santé	29
4. Examens médicaux sur le personnel d'aviation	29
5. Accidents d'aviation	30
6. Transferts des malades par aviation	31

Tableaux.

Page

Tabl. 1.	Nombre de conscrits aux inspections médicales des conscriptionnaires	32
» 2.	Vices corporels et maladies des conscriptionnaires, transférés par l'inspection aux groupes O, T, 4 et 3	34
» 3a.	Aperçu de vices corporels et maladies des conscriptionnaires transférés par l'inspection au groupe O, de 20 ans	36
» 3b.	Idem, groupe T	37
» 3c.	» » 4	38
» 3d.	» » 3	39
» 4.	Morbidité dans l'armée	40
	<i>Col. 1: Régiments. Col. 2: Malades restés de l'année précédente. Col. 3—14: Malades entrés par mois. Col. 15: Total des malades entrés. Col. 16: Sortis capables de continuer leur service militaire. Col. 18: Sortis incapables de reprendre leur service militaire. Col. 19: Décédés. Col. 20: Nombre de malades restant l'année suivante. Col. 21—24: Nombre de journées de traitement, (21) à la chambre et à l'infirmerie, (22) à l'hôpital militaire, (23) à l'hôpital civil, (24) totaux. Col. 25: Journées de malades pour 100 jours d'exercice.</i>	
» 5.	Maladies vénériennes	46
» 6a.	Maladies dans l'armée	47
	<i>Groupe I: Vices de formation ou de développement. Groupe II: Maladies d'infection aiguës. Groupe III: Maladies zooparasitaires. Groupe IV: Maladies d'infection chroniques. Groupe V: Maladies constitutionnelles. Groupe VI: Maladies d'intoxication chroniques. Groupe VII: Maladies mentales. Groupe VIII: Maladies du système nerveux. Groupe IX: Maladies des yeux. Groupe X: Maladies des oreilles. Groupe XI: Maladies de l'appareil circulatoire. Groupe XII: Maladies de l'appareil respiratoire. Groupe XIII: Maladies de l'appareil digestif. Groupe XIV: Maladies non vénériennes de l'appareil génito-urinaire. Groupe XV: Maladies de l'appareil locomoteur et du système osseux. Groupe XVI: Maladies de la peau et du tissu cellulaire. Groupe XVII: Tumeurs. Groupe XVIII: Cas de lésions corporelles et d'empoisonnements. Col. 36: Maladies indéterminées. Col. 37: Cas d'observation. Col. 38: Total des malades entrés.</i>	
» 6b.	Maladies dans la marine et les forces aériennes	52
» 7.	Maladies dans les régiments de l'armée	62
» 8.	Maladies dans les stations navales et l'artillerie de côte et les écoles de la marine	68
» 9.	État maladif et maladies à bord	70
» 10a.	Mortalité et causes du décès dans l'armée	72
» 10b.	Mortalité et causes du décès dans la marine	72
» 10c.	Mortalité et causes du décès dans les forces aériennes	73
» 11a.	Conscrits malades, traités dans les hôpitaux de garnison	73
» 11b.	Total des malades traités dans les hôpitaux de garnison	74
» 12.	Cas de maladies parmi les conscrits traités dans les hôpitaux de garnison	75
» 13.	Examens médicaux du personnel entrant pour sa première information d'aviation	79
	<i>Approuvés. Non approuvés. Causes de réformation. — Maladies des yeux etc., Maladies des oreilles etc., Autres maladies ou vices, Combinaisons, Totaux.</i>	
» 14.	Accidents d'aviation au cours des années 1937—1946	79
	<i>Nombre des accidents d'aviation avec décès, Nombre des décès dans 90 jours, Nombre des hommes (officiers, sous-officiers, conscrits) frappés gravement, resp. légèrement.</i>	
» 15.	Transferts des malades par aviation	79
	<i>Nombre d'ascensions, Nombre de transferts, Durée d'ascensions en tout et par ascension, Nombre de kilomètres d'ascension en tout et par ascension, Nombre des personnes transférées (malades, personnel du service médical, autres, totaux).</i>	

I. Verksamhet avseende samtliga försvarsgrenar.

A. Besiktningen av värnpliktiga.

Besiktningen av värnpliktiga har verkställt Kungl. Maj:ts kungörelse av den 16 januari 1942 (SF nr 23) angående läkarbesiktning av värnpliktiga och av dem, som söka fast anställning vid krigsmakten m. m. (besiktningsskugörelse). Besiktningsskugörelset av den 14 januari 1944 (SF nr 14) har därvid tjänat till ledning.

Här nedan anföras huvuddragen av ovannämnda kungörelse.

Bestämmelser beträffande värnpliktiga.

Vid sådan läkarbesiktning, som skall äga rum vid inskrivning av värnpliktiga, under de värnpliktigas tjänstgöring eller eljest enligt inskrivningsförrörelsen av den 30 december 1941 (SF nr 969), hänföras de värnpliktiga enligt 6 § nämnda förrörelse efter kroppsskaffenhet och hälsotillstånd till någon av följande besiktningsskugrupper:¹

a) besiktningsskugrupp	1)	} dugliga till krigstjänst
»	2)	
»	3)	
»	4)	

b) besiktningsskugrupp T — tillfälligt odugliga till krigstjänst; samt

c) besiktningsskugrupp O — odugliga till krigstjänst.

Till besiktningsskugrupperna 1 och 2 hänföras värnpliktiga, vilka med hänsyn till kroppsskaffenhet, hälsotillstånd och förståndsgåvor äro fullt dugliga till krigstjänst. Värnpliktiga med mycket god kroppsskaffenhet och i övrigt för krävande tjänst lämpliga egenskaper hänföras till besiktningsskugrupp 1, övriga till besiktningsskugrupp 2.

Till besiktningsskugrupperna 3 och 4 hänföras värnpliktiga, behäftade med sådana fel, lyten eller sjukdomar, som begränsa deras duglighet till krigstjänst. Värnpliktiga, vilkas militära användbarhet är i väsentlig grad begränsad, hänföras till besiktningsskugrupp 4, övriga till besiktningsskugrupp 3.

Finnes vid inskrivning av värnpliktig, vilken ej kan anses oduglig till krigstjänst, skal antaga, att hans förutsättningar för fullgörande av tjänstgöring kunna säkrare bedömas vid en senare tidpunkt, skal den värnpliktige ändå hänföras till någon av besiktningsskugrupperna 1—4. Sådan värnpliktig må jämlikt 4 § andra stycket värnpliktslagen befrias från tjänstgöringsskyldighet under viss tid. Om vid förnyad besiktning det förhållande som föranlett befrielsen kvarstår, må tiden för befrielsen förlängas. Slutligt avgörande om sådan värnpliktigs tjänstgöringsskyldighet skal dock träffas senast det år den värnpliktige fyller tjugotvå år.

¹ I 1937 års besiktningsskugörelse betecknas T med TO samt upptager kungörelsen särskilda beteckningar för studenter och likställda: SV, vapenföra, och SB, endast i viss befattning. Dessa hava utgått i 1942 års kungörelse, enligt vilken studenter och likställda klassificeras som övriga värnpliktiga.

I 1926 års besiktningsskugörelse användas beteckningarna A = odugliga till krigstjänst, B = icke vapenföra, C = studenter endast i viss befattning, D = nuvarande besiktningsskugrupperna 3 och 4, E och F = 1 och 2, H = TO. Vapenföra studenter och likställda betecknades därvid EF.

Till *besiktningsgrupp T* hänföres värnpliktiga, vilka på grund av övergående sjukdom, försenad eller otillräcklig kroppsutveckling eller annan dylik anledning tillfälligt äro odugliga till krigstjänst.

Till *besiktningsgrupp O* hänföres värnpliktiga, vilka till följd av lyte, stadigvarande sjukdom, bestående kroppslig svaghet eller annan dylik orsak äro odugliga till krigstjänst.

Resultaten av besiktningarna av värnpliktiga år 1946 redovisas i tabellbilagan (Tab. 1—3). Uppgifterna ha hämtats ur sammanställningar, som utförts inom centrala värnpliktsbyrån och som välvilligt ställts till sjukvårdsförvaltningens förfogande.

Antalet prövade uppgick till 46 362, av vilka 43 975 eller 94·8 % voro 20-åriga, 999 eller 2·2 % överåriga och 1 388 eller 3·0 % underåriga.

Tab. A. Antal prövade vid besiktningarna åren 1939—1946.

	1939	1940	1941	1942	1943	1944	1945	1946
20-åriga	48 349	58 101	53 986	49 218	48 900	46 811	45 845	43 975
Överåriga . . .	4 595	4 011	4 622	4 556	2 535	1 872	1 378	999
Underåriga . .	921	663	686	542	3 444	3 843	2 810	1 388
Summa	53 865	62 775	59 294	54 316	54 879	52 526	50 033	46 362

Av *Tab. A* framgår, att antalet prövade tjugooåringar minskats årligen från år 1940, då det var ovanligt högt, en tendens som kommer att bestå åtskilliga år framåt på grund av den successiva minskningen av årskullarna födda från år 1920. Av samtliga inom landet mantalsskrivna tjugooåringar kunna omkring 94 % beräknas vara prövade år 1946. De övriga ha prövats tidigare såsom underåriga eller komma av olika anledningar att prövas först ett senare år såsom

Tab. B. Antal prövade fördelade på besiktningsgrupp vid besiktningarna år 1946.

	Antal prövade förda till grupp							Summa
	O	T	4	3	2	1	ej angiven	
<i>Antal.</i>								
20-åriga	1 489	1 464	2 287	3 776	12 090	21 689	1 180	43 975
Överåriga	187	80	115	89	207	239	32	999
Underåriga	—	—	2	18	216	1 152	—	1 388
Summa 1946	1 676	1 544	2 404	3 883	12 513	23 130	1 212	46 362
1945	1 685	2 008	2 327	3 821	13 662	25 725	805	50 033
1944	2 006	1 916	2 591	4 345	13 445	27 344	879	52 526
<i>Procent.</i>								
20-åriga	3·4	3·3	5·2	8·6	27·6	49·4	2·6	100·0
Överåriga	18·7	8·0	11·6	8·9	20·7	29·0	3·2	100·0
Underåriga	—	—	0·1	1·3	15·6	83·0	—	100·0
Summa 1946	3·6	3·3	5·2	8·4	27·0	49·9	2·6	100·0
1945	3·4	4·0	4·7	7·6	27·3	51·4	1·6	100·0
1944	3·8	3·6	4·9	8·3	25·6	52·1	1·7	100·0

överåriga. Tidigare höll sig antalet prövade överåriga mellan 4 000 och 5 000 och antalet underåriga under 1 000 med ett minimum år 1942, då antalet endast var 542. År 1943 skedde emellertid en radikal förändring. Då steg antalet prövade före 20-årsåldern synnerligen kraftigt, medan antalet överåriga sjönk till mindre än hälften av det tidigare gängse antalet. Sedan dess har antalet överåriga minskats än mer och utgör nu endast cirka 1 000.

Huvudresultaten av besiktningarna år 1946 redovisas översiktligt i *Tab. B*.

Av samtliga prövade blevo 1 676 eller 3·6 % helt frikallade (O), 1 544 eller 3·3 % förklarade tillfälligt odugliga till krigstjänst (T), medan 43 142 inskrevos eller 93·1 % av samtliga. Av de inskrivna ansågos 6 287 eller 13·6 % av samtliga prövade vara av begränsad duglighet till krigstjänst (4 och 3) och övriga 36 855 eller 79·5 % fullt dugliga till krigstjänst, till vilka senare även räknas sådana utan angiven besiktningsgrupp. Antalet fullt dugliga har alltså nedgått från 40 192 eller 80·3 % av samtliga prövade föregående år. Av de underåriga voro praktiskt taget alla (98·6 %) fullt dugliga till krigstjänst men av de överåriga endast 52·9 %.

Tab. C. Antal prövade fördelade på besiktningsgrupp i olika inskrivningsområden vid besiktningarna år 1946.

Inskrivningsområden	Antal prövade 20-åriga	därav i % förda till grupp				
		O	T	4	3	övriga
Malmöhus södra	2 594	3·6	1·5	3·4	6·8	84·7
norra	2 822	2·8	3·0	6·9	7·3	80·0
Kronobergs	2 757	3·7	2·5	5·7	7·6	80·5
N. Smålands	2 449	4·2	4·5	7·5	6·3	77·5
Gävleborgs	1 513	2·9	4·9	4·2	7·0	81·0
Jämtlands	1 917	3·5	3·2	4·5	13·4	75·4
Västernorrlands	1 578	3·4	5·2	4·2	8·2	79·0
Hallands	1 062	5·4	2·1	4·7	7·8	80·0
Västgöta-Bonus	3 157	4·1	3·9	3·3	7·9	80·8
Älvsborgs	1 919	3·2	3·3	6·7	13·1	73·7
Skaraborgs	1 840	2·6	2·8	4·8	4·7	85·1
Östergötlands	2 376	3·1	2·2	8·0	9·3	77·4
Södermanlands	1 925	2·1	1·5	4·3	7·5	84·6
Stockholms	4 715	2·8	3·3	4·7	7·7	81·5
Uppsala	1 889	4·1	1·8	6·7	11·2	76·2
Värmlands	1 990	3·4	3·5	3·5	12·6	77·0
Örebro	2 024	3·3	6·0	4·7	13·7	72·3
Kopparbergs	1 389	4·1	1·9	4·2	5·8	84·0
Västerbottens	1 899	4·4	5·0	6·9	5·7	78·0
Norrbottens	1 788	2·0	5·0	4·1	10·3	78·6
Gotlands	372	3·8	2·4	7·3	9·4	77·1
Summa 1946	43 975	3·4	3·3	5·2	8·6	79·5
1945	45 845	3·3	3·6	4·6	7·9	80·6
1944	46 811	3·7	3·3	5·0	8·6	79·4

I *Tab. C* ges en allmän översikt av resultaten vid besiktningarna inom olika inskrivningsområden. Antalet frikallade 20-åriga var relativt störst i Hallands io (5·4 %) och lägst i Norrbottens io (2·0 %) och Södermanlands io (2·1 %). Antalet tillfälligt odugliga 20-åriga växlade avsevärt från 1·5 % i Malmöhus södra

och Södermanlands io till 60 % i Örebro io. I övrigt visade Örebro och Älvsborgs io det lägsta antalet fullt dugliga till krigstjänst (72·3 och 73·7 %).

I flertalet io prövades endast ett ringa antal överåriga, varför resultaten i hög grad präglas av tillfälligheter.

Tab. D. Översikt av resultaten vid besiktningarna åren 1939—1946.

	1939	1940	1941	1942	1943	1944	1945	1946
<i>Frikallade (O)</i>	4 174	3 829	3 005	1 715	¹ 1 841	2 006	1 685	1 676
därav 20-åriga	3 341	3 291	2 463	1 413	1 495	1 753	1 522	1 489
överåriga	833	538	542	302	343	253	163	187
<i>Tillf. odugliga (T)</i>	3 108	3 411	3 604	2 431	² 2 315	³ 1 916	2 008	1 544
därav 20-åriga	2 423	2 707	2 672	1 846	1 901	1 551	1 627	1 464
överåriga	685	704	932	585	408	364	381	80
<i>Dugliga till krigstjänst</i>	46 583	55 535	52 685	50 170	50 723	48 604	46 340	43 142
därav 20-åriga	42 585	52 103	48 851	45 959	45 504	43 507	42 696	41 022
överåriga	3 077	2 769	3 148	3 669	1 784	1 255	884	732
underåriga	921	663	686	542	3 435	3 842	2 810	1 388

I *Tab. D* lämnas en översikt av huvudresultaten vid besiktningarna åren 1939—1946, d. v. s. det absoluta antalet frikallade, tillfälligt odugliga och fullt dugliga till krigstjänst.

Tab. E. Antal frikallade och tillfälligt odugliga i % av samtliga prövade åren 1939—1946.

	1939	1940	1941	1942	1943	1944	1945	1946
<i>Frikallade (O)</i>	7·7	6·1	5·1	3·2	3·3	3·8	3·4	3·6
därav 20-åriga	6·9	5·7	4·6	2·9	3·1	3·7	3·3	3·4
överåriga	18·1	13·4	11·7	6·6	13·5	13·5	11·8	18·7
<i>Tillf. odugliga (T)</i>	5·8	5·4	6·0	4·5	4·2	3·6	4·0	3·3
därav 20-åriga	5·0	4·6	4·9	3·7	3·9	3·3	3·6	3·3
överåriga	14·9	17·6	20·2	12·9	16·1	19·5	27·7	8·0

I *Tab. E* ha de absoluta talen satts i relation till hela antalet prövade inom vederbörande åldersgrupp. Kassationsprocenten visar en avsevärd nedgång från tidigare år. Den var lägst 3·2 % år 1942 och stannade år 1946 vid 3·6 %. Denna tendens gäller både tjugooråringarna och de överåriga. Kassationsprocenten bland överåriga har dock åter varit relativt hög fr. o. m. 1943, troligen som en följd av att under dessa år hela antalet prövade nedgått och att därvid de högre åldersklasserna, där kassationsprocenten är som högst, fått större vikt bland de överåriga prövade.

Även procenttalet tillfälligt odugliga till krigstjänst har minskat från år 1937 för 20-åriga ehuru icke i samma utsträckning som kassationsprocenten.

¹ Inkl. 3 underåriga. — ² D:o 6. — ³ D:o 1

Tab. F. Kroppsfel och sjukdomar hos prövade vid besiktningarna år 1946.

	20-åriga				Överåriga			
	O	T	4	3	O	T	4	3
Samtliga	1 489	1 464	2 287	3 776	187	80	115	89
därav i % med								
Bildnings- och utvecklingsfel	3·0	10·0	3·3	4·8	1·1	2·5	2·6	5·6
Tuberkulos	8·6	25·0	1·8	1·1	28·8	52·5	4·3	6·7
Övriga infektionssjukdomar	0·9	6·7	0·8	0·8	1·1	3·7	0·9	1·1
Ämnesomsätt.-, endokrina o. blodsjukd.	8·3	1·0	1·3	1·2	1·1	—	0·9	1·1
Sinnessjukdom	5·4	1·2	1·0	1·2	13·4	7·5	3·5	1·1
Sinnesslöhet (nedsatt fattningsförm.)	30·0	0·5	30·9	19·9	11·2	1·3	9·6	9·0
Fallandesot	4·7	0·8	0·3	0·1	0·5	—	—	—
Övriga sjukd. i nervsystemet	6·3	1·2	2·3	1·4	3·7	3·7	2·6	1·1
Ögonsjukdomar	4·8	0·6	9·5	22·2	4·8	—	12·2	12·4
Öronsjukdomar	3·8	0·3	9·5	3·7	4·3	—	10·4	—
Cirkulationsorganens sjukd.	3·8	2·5	9·9	7·9	5·9	2·5	14·8	7·9
Andningsorganens sjukdomar	1·6	1·9	2·3	1·9	2·7	3·7	1·7	—
Munhållans, matsmältningsorg. och buk- väggens sjukdomar	0·2	4·4	1·6	3·2	5·9	11·3	7·8	9·0
Urin- och könsorganens sjukdomar	1·2	3·7	1·8	2·0	2·7	1·3	1·7	—
Hudsjukdomar och sjukdomar i bind- väven	0·8	0·1	1·3	1·1	1·6	—	—	3·4
Svulster	0·1	0·3	0·1	0·1	—	—	—	—
Stödje- och rörelseorganens sjukd.	16·5	3·8	22·0	27·0	11·2	2·5	26·1	37·1
Försenad el. otillr. kroppsutveckling	—	25·5	—	0·0	—	—	—	—
Svag kroppsbyggnad o. tub. belast- ning	—	0·4	—	0·0	—	—	—	—
Tillfällig sjukdom el. svaghet efter sjukdom (olycksfall)	—	10·0	0·1	0·0	—	7·5	—	—
Utan angiven sjukdom	—	0·1	0·2	0·4	—	—	0·9	4·5

Det hittills lägsta talet eller 3·3 % nåddes år 1946. Denna utveckling gäller närmast de tjugoåriga; för de överåriga har procenttalet växlat oenhetligt.

För dem som förts till besiktningssgrupperna O, T, 4 och 3 anges i Tab. 2 en specifikation av de kroppsfel och sjukdomar, som föranlett de värnplik-
tigas placering i angivna grupper. En sammanfattande översikt lämnas i Tab. F. I Tab. 3 lämnas motsvarande uppgifter beträffande 20-åriga för varje inskriv-
ningsområde för sig, varvid emellertid sjukdomarna icke äro specificerade utan
äro sammanförda i gängse sjukdomsgrupper.

De viktigaste kassationsorsakerna (grupp O) bland 20-åringarna voro psy-
kiska sjukdomar (sinnessjukdom och sinnesslöhet), stödje- och rörelseorganens
sjukdomar, tuberkulos samt ämnesomsättnings-, endokrina och blodsjukdomar
med respektive 35·4, 16·5, 8·6 och 8·3 % av samtliga frikallade. Motsvarande
procenttal voro föregående år 34·8, 15·1, 5·1 och 8·2. Bland de överåriga voro
psykiska sjukdomar och tuberkulos de vanligaste, omfattande 24·6 och 28·8 %
av de frikallade.

Av de tillfälligt odugliga (grupp T) 20-åringarna redovisade 25·0 % tuber-
kulos och 25·5 % försenad eller otillräcklig utveckling, av de överåriga 52·5 %
tuberkulos.

De vid besiktningarna till grupp 4 förda 20-åringarna ledo framför allt av
psykiska sjukdomar (31·9 %), stödje- och rörelseorganens sjukdomar (22·0 %),

cirkulationsorganens sjukdomar (9.9 %), öronsjukdomar (9.5 %) och ögonsjukdomar (9.5 %); de överåriga ledo främst av stödje- och rörelseorganens sjukdomar (26.1 %), cirkulationsorganens sjukdomar (14.8 %) psykiska sjukdomar (13.1 %), ögonsjukdomar (12.2 %) och öronsjukdomar (10.4 %).

Bland de till grupp 3 uttagna 20-åringarna dominerade psykiska sjukdomar (21.1 %), stödje- och rörelseorganens sjukdomar (27.0 %) och ögonsjukdomar (22.2 %); bland överåriga förekommo främst stödje- och rörelseorganens sjukdomar (37.1 %), ögonsjukdomar (12.4 %) och psykiska sjukdomar (10.1 %).

Till dessa kroppsfel och sjukdomar hos de värnpliktiga vid *läkarbesiktningarna vid inskrivningen* komma ytterligare de som framträda vid *besiktning å truppförbanden efter inryckning*.

Vid besiktningarna 1946 noterades liksom tidigare år kroppslängden hos de tjugoåringar, som prövades vid personlig inställelse. Dessa tjugoåringar, inalles 42 287, fördelade sig efter kroppslängd enligt följande tablå:

Kroppslängd	Antal	%	Kroppslängd	Antal	%
T. o. m. 153 cm	40	0.1	178—183 cm	10 639	25.2
154—159 cm	277	0.6	184—189 „	3 098	7.3
160—165 „	2 408	5.7	190— „	538	1.3
166—171 „	9 686	22.9			
172—177 „	15 691	36.9	Summa 42 287		100.0

Medellängden uppgick till 174.92 cm.

B. Försvarets sjukvårdsförvaltnings verksamhet.

Verksamheten vid försvarets sjukvårdsförvaltning har under året efter hand ånyo kunnat inriktas på uppgifter, som under beredskapstiden måst stå tillbaka för andra krav. Ämbetsverket har eftersträvat att genom nära kontakt med representanter för i världskriget deltagande länders militära sjukvård tillgodogöra den svenska försvarssjukvården krigets lärdomar på området.

Under året ha sammanlagt 14 783 diarieförda ärenden handlagts av ämbetsverket. Av dessa ärenden ha 333 varit av hemlig natur.

Jämlikt vederbörligt medgivande utger ämbetsverket från och med år 1946 en publikation, benämnd »Tjänstemeddelanden från försvarets sjukvårdsförvaltning» (Tsjv), vari meddelanden, som beröra försvarssjukvården, intagas.

Inskrivningsförrättningarna. På grundval av erfarenheter, som vunnits vid föregående års inskrivningsförrättningar, har sjukvårdsförvaltningen överarbetat »kompletterande anvisningar och kommentarer till besiktningssystemet».

Ämbetsverket har i samråd med civilförvaltningen och chefen för centrala värnpliktsbyrån föreskrivit, att värnpliktig, som vid inskrivningsförrättning erhåller viss tids befrielse från militärtjänstgöring på grund av kroppsfel, skall i vissa fall hänvisas för (frivillig) undersökning och behandling å sjukhus före inryckning till tjänstgöring (TL A nr 6/1946).

Besiktningsreglemente. Genom kungörelse den 5 januari 1946 (SF nr 3) har sjukvårdsförvaltningen meddelat, att den i besiktningsreglementet den 14 januari 1944 (SF nr 14) intagna tabellen II (Lämplighetstabell) skall upphöra att gälla och ersättas av i förstnämnda kungörelse intagen omarbetad tabell II.

Sedermera ha inom sjukvårdsförvaltningen utarbetats nya föreskrifter angående synskärpa och färgsinne, angående särskilda undersökningar för utväljande vid armén av avståndsmätarpersonal vid artilleriet och luftvärnet, angående särskilda synsinnesundersökningar för utväljande vid marinen av avståndsmätarpersonal och kanonriktare samt angående särskilda undersökningar för utväljande etc. av ubåts- och dykarpersonal vid marinen.

Läkarintyg. Efter framställning av sjukvårdsförvaltningen har Kungl. Maj:t den 5 juli 1946 fastställt formulär till Läkarintyg angående tjänstduglighet vid försvaret (Tjänstduglighetsintyg).

Sjukvårdsförvaltningen har funnit erforderligt meddela detaljerade föreskrifter angående utfärdande av läkarintyg enligt § 126 inskrivningsförfordningen (Tsjev nr 8/1946). Genom att dessa bestämmelser iakttagas blir det möjligt att på grundval av läkarintyget fatta beslut rörande tidigare inskriven värnpliktig, utan att denne behöver inkallas till besiktningssammanträde.

Psykiatriska undersökningar. Sedan Kungl. Maj:t ställt medel till sjukvårdsförvaltningens förfogande för utförande under 1946 av militärpsykiatriska undersökningar av vissa värnpliktiga m. fl., ha dylika undersökningar (jäml. go nr 808/1946) utförts i samband med inryckning till första tjänstgöring. För undersökningarna ha anlitats specialister, med vilka sjukvårdsförvaltningen träffat avtal därom. Antalet gjorda undersökningar har uppgått till cirka 2 300.

Under hösten ha därjämte företagits vissa kontrollundersökningar speciellt av sådana värnpliktiga, om vilka vid förstnämnda undersökningar tveksamhet beträffande tjänstbarheten förelåg.

Tuberkulosbekämpandet. Skärmbildsundersökningarna vid försvaret ha från och med den 1 juli 1946 övergått i medicinalstyrelsens regi. Efter verkställd granskning av skärmbildsfotografierna insänder medicinalstyrelsen desamma till det i sjukvårdsförvaltningens tuberkulosdetalj ingående skärmbildsarkivet. Därstädes bedrives ett mycket omfattande kontrollarbete, varvid tillses, att alla skärmbildssuspekta fall bli omhändertagna enligt utfärdade bestämmelser. Vid skärmbildscentralen kontrolleras dessutom, att alla bestämmelser om tuberkulosbekämpandet noggrant iakttagas vid varje fall av tuberkulos vid förbanden. Arkivet tillföres årligen cirka 80 000 nya filmer och registreringskort.

I samband med omläggningen av ifrågavarande verksamhet har sjukvårdsförvaltningen i samråd med medicinalstyrelsen och försvarsgrensöverläkarna utfärdat »Föreskrifter rörande skärmbildsundersökningar vid försvaret» (Tsjev nr 11/1946). Sedermera har sjukvårdsförvaltningen jämlikt go nr 3667/1946 i samråd med medicinalstyrelsen och chefen för centrala värnpliktsbyrån utfärdat föreskrifter angående skärmbildsundersökningar vid inskrivningsförrättningar (Tsjev nr 16/1946).

Hos Kungl. Maj:t gjord framställning om införande av obligatorisk ympning mot tuberkulos har icke vunnit bifall.

Tandvård. Till följd av bristen på tandläkare har försvarets tandvårdsorganisation icke i önskvärd utsträckning kunnat bereda tandvård åt de värnpliktiga och det fast anställda manskapet. Inskränkningar ha måst vidtagas i avseende å arten och omfattningen av ifrågavarande tandvård. Därvid har emellertid beaktats, att det fast anställda manskapets vårdbehov i första hand bör tillgodoses.

Hygien. Jämlikt instruktionen för sjukvårdsförvaltningen har ämbetsverket i ett flertal fall avgivit yttranden ur hygienisk synpunkt över förslag till ny- och ombyggnader av lokaler, såsom ämbetsbyggnader, logementslokaler, matinrättningar, förrådslokaler, verkstäder samt fartyg.

För att inom försvarsväsendet intensifiera utrotning av skadedjur och skadeinsekter och samtidigt nedbringa kostnaderna härför har på initiativ av sjukvårdsförvaltningen från och med den 1 juli 1946 försöksvis igångsatts desinfektionsverksamhet i försvarsväsendets egen regi. Det tidigare tillämpade förfarandet att anförtro verksamheten åt privata firmor hade visat sig medföra alltför höga kostnader. För tiden 1 juli 1946—30 juni 1947 ha för ändamålet anställts en desinfektör vid varje militärbefälsstab. Ledningen av verksamheten (utrotning av ohyra, råttor och förrådsskadedjur) utövas i hygieniskt-tekniskt hänseende av försvarets sjukvårdsförvaltning. Hälsovårdsinspektören i sjukvårdsförvaltningen förestår med biträde av en förste desinfektör en desinfektionsdetalj inom ämbetsverkets hälso- och sjukvårdsbyrå. Organisationen har visat sig medföra avsevärda fördelar såväl ur kostnadssynpunkt som resultatmässigt. Bestämmelser i ämnet ha utfärdats av sjukvårdsförvaltningen (Tsjv nr 9 och 14/1946).

Ympning. Efter samråd med medicinalstyrelsen och försvarsgrensöverläkarna har sjukvårdsförvaltningen utfärdat nya föreskrifter rörande skyddskoppympning av personal vid försvarsväsendet (Tsjv nr 5/1946).

Epidemibekämpande. Den epidemiska influensan medför för försvarsmaktens vidkommande årligen hög sjuklighet. Exempelvis må nämnas, att under influensaepidemien februari—mars 1946, vilken dock ej tillhörde de svåraste, insjuknade inom de mest utsatta förbanden mer än 60 procent av manskapsstyrkan. Sedan sjukvårdsförvaltningen erfarit, att i U. S. A. utförda försök med ett specifikt virusympämne mot epidemisk influensa givit synnerligen lovande resultat, har ämbetsverket anskaffat dylikt ympämne för att — i mån av tillgång på ympämne — utföra en frivillig skyddsympning av militär personal under vinterhalvåret 1946—47. I samband därmed har sjukvårdsförvaltningen i samråd med medicinalstyrelsen och vederbörande försvarsgrenschefer utfärdat särskilda föreskrifter i ämnet.

Veneriska sjukdomar. Den oroväckande spridning som könssjukdomarna fått under de senare åren har skärpt behovet av vaksamhet på området. Sjukvårdsförvaltningen har sökt bl. a. genom upplysning bland försvarets personal bekämpa den fara, som här hotar. Medicinalstyrelsen har i samråd med sjukvårdsförvaltningen låtit utarbета en upplysningsskrift om könssjukdomarna,

kallad »En folkfara». Genom försvarsgrenschefernas bemedling har ett exemplar av broschyren i samband med det föredrag om könssjukdomar, som hålles av vederbörande militärläkare, tilldelats varje nyantagen volontär (jungman) och nyinryckande värnplikting.

Garnisonssjukhusen. Fortsatta förhandlingar ha ägt rum mellan sjukvårdsförvaltningen och vederbörande landsting angående särskild ersättning till läkare vid garnisonssjukhus i anledning av vård av civila patienter därstädes.

Efter framställning av sjukvårdsförvaltningen har den militära handräckningspersonalen vid garnisonssjukhusen, sedan erforderliga medel anvisats, utbytts mot civil personal.

Stockholm. I skrivelse nr 92 anmälde 1946 års riksdag i anledning av propositionen 1946:9, att riksdagen beslutat, att ett nytt garnisonssjukhus för Stockholms garnison skulle uppföras i enlighet med i propositionen angivna riktlinjer. Därjämte bemyndigade riksdagen Kungl. Maj:t att godkänna visst avtal mellan kronan och Stockholms läns landsting rörande samarbete för garnisonssjukhusets drift. För budgetåret 1946/47 anvisades för ändamålet ett investeringsanslag av 2 000 000 kronor. Enligt Kungl. Maj:ts beslut övervakas verkställandet av byggnadsarbetena av en byggnadskommitté, till vars ordförande förordnats riksdagsmannen J. E. G. Fast. Kommittén består dessutom av representanter för försvarets sjukvårdsförvaltning, arméns fortifikationsförvaltning och Stockholms läns landstings förvaltningsutskott.

Boden. I första etappen av garnisonssjukhusets utbyggnad ingående nybyggnader för barnsjukhus och centraltandpoliklinik ha under året slutförts. Utbyggnaden har därjämte ingått i andra byggnadsetappen, omfattande om- och tillbyggnad av sjukhusbyggnadens mittparti, utvidgning av ång- och värme-centralen samt vissa utvändiga arbeten.

Riksdagen har för budgetåret 1946/47 anvisat ett reservationsanslag av 350 000 kronor till bestridande av kronans andel av kostnaderna för anskaffning av inventarier och övrig utrustning för det utbyggda garnisonssjukhuset.

Under året ha överläggningar ägt rum mellan representanter för kronan och Norrbottens läns landsting rörande eventuell ytterligare utvidgning av sjukhuset.

Sollefteå och Linköping. Utredningen angående truppförbandssjukvårdens ordnande vid vissa truppförband har i början av 1946 framlagt förslag, som i stort går ut på beträffande Sollefteå, att A-sjukvården av militära patienter sker å lasarettet därstädes och att garnisonssjukhusets byggnad utnyttjas bl. a. såsom truppförbandssjukhus, samt i avseende å Linköping, att A-sjukvården åt garnisonen ordnas på motsvarande sätt som i Sollefteå och att garnisonssjukhuset med tillhörande tomtmark överlåtes med äganderätt å Östergötlands läns landsting. Sjukvårdsförvaltningen har i princip intet haft att erinra mot förslaget.

Personalbostäder vid garnisonssjukhus. Kungl. Maj:t har genom brev den 18 januari 1946 ställt medel till förfogande för bestridande av på kronan belöpande andel av kostnaderna för uppförande av personalbostäder vid garnisonssjukhuset i Boden. I medelsäskandena för budgetåret 1947/48 har sjuk-

vårdsförvaltningen hemställt om anvisande av medel för inventarieanskaffning till bostäderna.

Arbetet med uppförande av personalbostäder vid garnisonssjukhuset i Skövde har under året slutförts.

Förbandssjukhusen. Utredningen rörande förbandssjukvårdens ordnande vid vissa militära förband har under sitt fortsatta arbete kunnat konstatera, att förbandssjukhusen i många fall vore i sådant skick, att förbättringsarbeten eller nybyggnader borde komma till stånd. Ut i under året avgivet förslag har utredningen föreslagit dels ombyggnadsarbeten beträffande förbandssjukhusen vid Hallands regemente, Smålands artilleriregemente, och Livregementets grenadjärer, dels inredande av gamla garnisonssjukhuset i Skövde till, bland annat, förbandssjukhus för Göta trängkår, dels ock uppförande av nytt sjukhus vid Livregementet till häst. På av Kungl. Maj:t i propositionen 1946: 121 framlagt förslag har riksdagen medgivit, att nämnda ombyggnadsarbeten finge äga rum, varemot med uppförande av ny sjukhusbyggnad vid Livregementet till häst finge anstå.

Frågan om ordnandet av sjukvårdsförhållandena vid Göteborgs örlogsstation och örlogsvarv samt vid Älvsborgs kustartilleriregemente har föranlett åtskilliga meningsbrytningar. Enligt Kungl. Maj:ts beslut den 22 februari 1946 uppföres emellertid ett för örlogsstationen och örlogsvarvet samt kustartilleriregementet gemensamt sjukhus inom regementets förläggningsområde, varjämte sjukvisitationslokaler för örlogsstationen och örlogsvarvet anordnas i vissa byggnader å varvet.

Då det måste anses vara av värde för sjukvården vid förbandssjukhusen att därstädes kunna utföra vissa kliniska laboratorieundersökningar, har sjukvårdsförvaltningen efter samråd med vederbörande vetenskapliga råd och försvarsgrensöverläkarna vidtagit åtgärder för möjliggörande av dylika undersökningar, i den mån därför ej erfordras komplicerat instrumentarium eller utbildad laboratoriepersonal. Föreskrifter i ämnet ha utfärdats (Tsjv nr 7/1946).

Inom sjukvårdsförvaltningen utarbetat förslag till instruktion för personal vid förbandssjukhus har varit föremål för ingående överläggningar mellan sjukvårdsförvaltningen och försvarsgrensöverläkarna.

Kvinnlig sjukvårdspersonal. Bestämmelser angående sjuksköterskors anställning och tjänstgöring samt avlönings- m. fl. förmåner vid arméns garnisons-sjukhus ha av civil- och sjukvårdsförvaltningarna utfärdats den 26 mars 1946 (Tsjv nr 3). Bestämmelserna överensstämmer i stort sett med tidigare för trupp-förbandssjukhusen utfärdade.

En kännbar brist på sjukvårdselever har rått vid garnisonssjukhusen. För att ersätta den arbetskraft, som härigenom gått förlorad för sjukhusen, ha dessa bemyndigats i viss omfattning anställa extra sjukvårdsbiträden.

Efter förslag av sjukvårdsförvaltningen ha statsmakterna medgivit en ökning av antalet sjukvårdsbiträden vid arméns truppförbandssjukhus från 116 till 173. Sjukvårdsbiträdena ha enligt uppgift från olika håll i landet visat sig vara till synnerligen god nytta på sjukhusen.

Sjukvårdsmateriel. Den under nästföregående år fastställda förteckningen

över försvarets sjukvårdsutrustning, avseende armén och flygvapnet, har i början av 1946 kompletterats med sådan förteckning beträffande flottan och kustartilleriet. I anslutning därtill har uppgjorts utrustningsberäkningar angående mobiliseringsbehov för alla marinens fartyg och enheter.

Försök ha utförts med nya typer av sjukvårdsmateriel, såsom sjukhussäng för fältförband, draganordning till släpbår, belysningsanordning för användning vid färgsinnesundersökning etc.

Komplettering av utrustningsbehovet för arméns fältförband har till stor del verkställts. Av beredskapens upphörande föranledda utjämnningar av överskott och brister ha påbörjats och beräknas i avseende å armén kunna slutföras under 1947.

Kurser för uppbördsmän för sjukvårdsmateriel ha anordnats, varvid såsom lärare verkat bland andra vid sjukvårdsförvaltningen anställda befattningshavare.

Efter vederbörligt bemyndigande har sjukvårdsförvaltningen vid ett flertal tillfällen mot ersättning utlånat eller försålt diverse sjukvårdsmateriel till olika sammanslutningar, exempelvis Svenska röda korset, Föreningen Rädda barnen, vissa scoutförbund m. fl.

Läkemedel. Förrådsorganisation för försvarets läkemedel har fastställts av riksdagen i anledning av förslag i propositionen 1946: 11. Närmare bestämmelser ha meddelats av Kungl. Maj:t genom brev den 14 juni 1946. Försvarets utrustnings- och ersättningsförråd av läkemedel ha härigenom sammanförts till — förutom militärapoteket — nio läkemedelscentraler, förlagda till Linköping, Skövde, Sollefteå, Hässleholm, Boden, Visby, Göteborg, Karlskrona och Örebro. Centralerna i Boden och Karlskrona utgöra tillika filialapotek till militärapoteket. Den förstnämnda fungerar därjämte som sjukhusapotek för garnisonssjukhuset i Boden.

Instruktion för tjänsten vid läkemedelscentral har fastställts den 22 oktober 1946 (Tsjuv nr 15).

Ny prislista över försvarets läkemedel har fastställts den 15 april 1946 (Tsjuv nr 6). Vissa ändringar däri ha meddelats den 31 juli 1946 (Tsjuv nr 12).

Vid årets början disponerade sjukvårdsförvaltningen ett lager av fullvärdig, kliniskt prövad torrplasma. I omsättningssyfte och för att detta lager måtte kunna komma den civila sjukvården till godo har sjukvårdsförvaltningen jämlikt Kungl. Maj:ts medgivande försålt därav till civila sjukvårdsinrättningar i landet.

På framställning av marinöverläkaren har sjukvårdsförvaltningen låtit anställa prov med ett nytt sjösjukemedel, vilket tillverkats vid militärapoteket.

Sjukvårdsförvaltningen har haft att avge utlåtanden i ett flertal ärenden, av vilka följande må nämnas:

läkarutbildningssakkunnigas förslag rörande utbildning efter medicine licentiatexamen;

läkarutbildningssakkunnigas överarbetning av förslag angående läkarutbildningen;

promemoria angående ifrågasatt övertagande från statens sida av patient-avgifterna å allmän sal vid sjukhus inom riket;

angående ändring i bestämmelserna om de civila sjukhusens rätt till ersättning för vård av krigsskadade;

angående garnisonssjukhusens i Sollefteå och Linköping framtida ställning;

angående den navalmedicinska forsknings- och försöksverksamhetens organisation;

betänkande rörande löneställning för viss statsanställd sjukvårds- och ekonomipersonal;

förslag till ändrade bestämmelser rörande gäldandet av kostnaderna för bakteriologiska prov;

föreningens för skidlöpningens och friluftslivets främjande i Sverige och Medicinska föreningens anhängan om anslag ur fonden för idrottens främjande;

1944 års manskapsutrednings betänkande och förslag rörande åtgärder för att begränsa antalet kontraktsanställt manskap inom krigsmakten;

1944 års uniformspliktskommittés betänkande med förslag angående uniformspliktens omfattning för viss personal vid försvarsväsendet;

1945 års hemvärnskommittés betänkande;

betänkande angående omorganisation av fortifikations- och byggnadsförvaltningen;

betänkande med förslag rörande den ekonomiska försvarsberedskapens framtida organisation.

C. Glasögondepåns verksamhet.

Under 1946 ha glasögon utlämnats till arméns, marinens och flygvapnets personal i enlighet med gällande anvisningar. Sammanlagda antalet utlämnade glas uppgick till 2 486 par, därav 2 100 för armén, 238 för marinen och 148 för flygvapnet. Under de närmast föregående åren (1945 och 1944) hade utlämnats 4 260 respektive 7 166 glasögon.

Tab. H. Antal under år 1946 levererade glas av olika styrka.

Glasens styrka	Sfäriska - glas	Sfäriska + glas	Cylindriska glas	Andra glas	Summa glas
Under 3 D	1 729	446	1 523	.	.
3—6 D	691	220	106	.	.
Över 6 D	91	38	—	.	.
Summa	2 511	704	1 629	128	4 972
På 100 av alla glas	51	14	33	2	100

Skjutglasögonen utgöra 2 255 eller 90 % av hela antalet, medan av gasmaskglasögon utlämnats 133 eller 6 % och av andra glasögon 98 eller 4 %. Grup-

pen skjutglasögon omfattar sådana glas, som medföra för skjutning tillräcklig synskärpa, d. v. s. minst 0.8. Med andra glasögon avses läsglas, skyddsglas och glas, som utdelas till icke vapenföra eller till sådana vapenföra, vilka visserligen ej erhålla »skjutsyn» men dock för tjänstens fullgörande eller till följd av besvär från ögonen behöva glas.

De sfäriska minusglasen, som förordnas åt närsynta, de sfäriska plusglasen, som förordnas åt presbyoper och översynta, samt cylinderglasen, som förordnas åt astigmater, utgjorde resp. 51, 14 och 33 % av hela antalet glas. Under rubriken »andra glas» redovisas planglas, mattglas, prismor etc., tillhopa utgörande endast 2 % av samtliga.

D. Tuberkulosbekämpandet vid försvaret.

För bekämpande av tuberkulos inom försvarsväsendet har liksom under tiden 1942—1945 utförts skärmbildsundersökningar inom försvaret. Under tiden $\frac{1}{1}$ — $\frac{30}{6}$ 1946 bedrevs undersökningarna som tidigare av försvarets sjukvårdsförvaltning, som disponerat 12 skärmbildsutrustningar, av vilka 8 varit transportabla, medan fasta anläggningar funnits i Stockholm, Göteborg, Vaxholm och Karlskrona.

Den $\frac{1}{7}$ övertogs all skärmbildsundersökning inom försvaret av medicinalstyrelsens skärmbildscentral, ett nybildat organ för den s. k. allmänna skärmbildsundersökningen av hela svenska folket. Då skärmbildscentralen ej erhållit tillräckligt antal färdiga apparater har även de militära utrustningarna använts.

Ett mindre antal skärmbildsundersökningar har även utförts vid centraldispensärer.

Undersökningarna ha i första hand omfattat de värnpliktiga av 1945 års klass i omedelbar anslutning till deras inryckning till första tjänstgöring samt sjukvårdspersonal och personal vid marinrättningar och i livsmedelsarbete. Dessutom ha även efterbesiktigade vid inryckning till första tjänstgöring och nyanställd personal vid försvarsväsendet i stor utsträckning undersökts. Förnyad genomgång av personal vid förband, där fall av tuberkulos uppträtt, ha även utförts.

Sammanlagda antalet skärmbildsundersökningar inom försvarsväsendet under år 1946 utgjorde 81 174, varav 48 741 inom armén, 17 413 inom marinen och 12 013 inom flygvapnet. Härtill komma de undersökningar, som utförts vid centraldispensärerna.

På grund av skärmbildsfyndet ha 2 562 fall visat tecken på misstänkt eller säker tuberkulos och på grund härav blivit föremål för vidare röntgenologisk och klinisk undersökning.

Under år 1946 tuberkulinundersöktes enligt *Tab. I* 42 277, varav 28 920 vid armén, 7 474 vid marinen och 5 883 vid flygvapnet. Av dessa voro 14 189 eller 33.6 % tuberkulinnegativa. För de olika försvarsgrenarna utgjorde procenttalet respektive 32.1, 39.6 och 33.2.

Tab. I. Calmettevaccinering vid försvaret år 1946.

	Antal under- sökta	Antal negativa	Därav ympade	Antal positiva efter		
				första ympn.	andra ympn.	Summa
<i>Armén</i>	28 920	9 276	6 757	5 448	468	5 936
därav I militärområdet . . .	5 980	1 698	1 232	947	53	1 000
II , . . .	3 755	1 759	1 483	1 238	111	1 349
III , . . .	4 350	988	909	739	154	893
IV , . . .	6 816	1 939	1 336	1 077	41	1 118
V , . . .	3 152	1 199	679	519	70	589
VI , . . .	3 806	1 438	890	760	29	789
VII , . . .	1 061	255	228	168	30	198
<i>Marinen</i>	7 474	2 962	1 753	973	306	1 279
därav Marindistrikt	3 667	1 586	962	438	106	544
Kustartilleri	2 489	801	393	336	175	511
Skolor	1 318	575	398	199	25	224
<i>Flygvapnet</i>	5 883	1 951	1 875	1 146	37	1 183
Summa	42 277	14 189	10 385	7 567	831	8 398

Calmettevaccination förekom i 10 385 fall, vilket är 73·2 % av de tuberkulin-negativa fallen. Vaccinationerna voro relativt mest omfattande vid flygvapnet, där 96·1 % av de tuberkulinnegativa ympades mot 72·8 % vid armén och 59·2 % vid marinen.

Av de ympade blevo 7 567 tuberkulinpositiva efter första ympningen och 831 efter andra ympningen, inalles 8 398 eller 80·9 % av samtliga ympade. För armén, marinen och flygvapnet uppgick procenttalet positiva till respektive 87·8, 73·0 och 63·1.

E. Militärapoteket.

Sedan 1946 års riksdag fastställt ny personalförteckning för Militärapoteket att tillämpas tillsvidare från och med budgetåret 1946/47, utökades den fast anställda personalen den 1 juli 1946 från 27 till 44 personer, varav 1 chef, 8 apotekare, 2 farmacie kandidater, 1 expeditionsunderofficer, 1 kassaförvaltare, 1 kanslibitråde, 2 tekniska biträden, 5 förrådsmän, 10 apoteksbiträden, 1 kontorsbitråde, 2 skrivbiträden, 1 kemiskt bitråde, 5 biträden samt 4 städerskor.

Liksom under föregående år har därutöver extra personal varit anställd för slutförande av vissa arbetsuppgifter, som sammanhängt med beredskapens avveckling. Därjämte ha 17 värnpliktiga apotekare vid apoteket fullgjort föreskriven facktjänstgöring.

Omsättningen uppgick under året till 1 068 335:30 kronor, vilket innebär en ökning jämfört med föregående år av i runt tal 154 000 kronor.

Under året ha 2 248 inkommande och 543 utgående skrivelser diarieförts. Antalet inkommande beställningsskrivelser från försvaret utgjorde 11 364 och från karolinska sjukhuset 18 678, vilket innebär en minskning jämfört med år

1945 av omkring 2 200 beställningsskrivelser. Antalet varuförsändelser uppgick till 9 081. Under året utfärdades 3 295 räkningar.

Militärapotekets tillverkning och kontroll av läkemedel har varit av betydande omfattning. Över 100 000 reglementerade läkemedelsförpackningar ha färdigställts.

Den analytiska avdelningen har utfört 1 170 analyser av råvaror och beredningar, varjämte tidigare påbörjade undersökningar över läkemedlens hållbarhet fortsatt.

Undersökningar över haltbestämningar av omättade barbitursyrederivat och konservering av injektionslösningar ha slutförts och resultaten publicerats.

Arbetet med omsättning av försvarets läkemedelsförråd har bedrivits i lika stor omfattning som under år 1945. Värdet av de omsatta läkemedlen har utgjort 805 602:04 kronor, vilket belopp icke redovisats i militärapotekets räkenskaper utan inlevererats till försvarets sjukvårdsförvaltning och arméförvaltningens intendenturavdelning.

Å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1946/47 har riksdagen anvisat ett investeringsanslag å 75 000 kronor för nya lagerlokaler för militärapoteket i samband med uppförandet av en pediatrik klinik vid karolinska sjukhuset. Behovet av ytterligare tillverknings- och expeditionslokaler kvarstår fortfarande.

Jämlikt kungl. brev den 1 mars 1946 har vanförestalten medgivits rätt att från militärapoteket verkställa inköp av apoteksvaror.

Enligt av arméförvaltningens intendenturavdelning under året utfärdade föreskrifter skola läkemedel för djursjukvård i första hand beställas från militärapoteket.

Den 1 juli 1946 överflyttades läkemedelssektionen inom försvarets sjukvårdsförvaltnings materielbyrå till militärapoteket.

Visitation av militärapoteket i egenskap av sjukhusapotek vid karolinska sjukhuset har under året förrättats av medicinalstyrelsen. Såsom allmänt omdöme lämnades vitsordet, att »apoteket befinner sig i mycket gott skick och synes skötas med synnerligen stor omsorg».

Inspektioner av avdelnings- och sjukhusförråden vid i Stockholm med omnejd förlagda 25 förband (motsvarande) ha enligt föreskrifterna i MF 102/1938 förrättats en gång varje kvartal.

F. Tandvården vid försvaret.

Verksamheten har bedrivits i huvudsak i enlighet med bestämmelserna i kungl. brev den 29 juni 1945 (TL A nr 55) angående tandvården vid försvaret. Då emellertid tillgången på värnpliktiga facktjänstgöringsskyldiga tandläkare fortfarande varit otillräcklig, har jämväl remisstandvård i ej obetydlig utsträckning måst anlitas.

Verksamhetens omfattning under året framgår av *Tab. J.*

Tab. J. Tandvården vid försvaret år 1946.

	Antal pat.	Extraktioner	Fyllningar			Rotbehandlings				Tandstenskrapning, gingivvitbeh.	Utlämnade prote-ser	Övrig behandling
			Amalg.	Silikat	Provisoriska	Extirpation av vital pulpa	Gangrän-behandling	Rotfylln.	Amp.			
<i>Armén</i>	94 152	34 045	50 335	10 491	1 785	3 172	1 409	4 037	1 215	2 638	2 046	48 608
I. Milo	10 102	4 083	6 079	1 093	99	296	86	466	224	419	119	5 711
II. Milo	13 626	8 361	5 556	1 283	296	405	131	558	30	306	525	7 162
III. Milo	17 785	5 572	12 010	1 953	48	599	197	854	310	338	250	9 218
IV. Milo	28 101	4 846	14 734	2 604	997	1 360	814	1 320	402	1 152	370	16 301
V. Milo	12 482	4 148	8 003	2 315	163	296	97	494	200	315	243	5 391
VI. Milo	11 800	6 919	3 808	1 219	181	211	72	318	48	105	537	4 701
VII. Milo	256	116	145	24	1	5	12	27	1	3	2	124
<i>Marinen</i>	23 440	6 169	15 395	3 264	398	362	517	1 240	296	1 089	653	22 920
<i>Flygvapnet</i>	5 839	884	4 620	990	255	144	64	235	110	282	40	2 886
Summa	123 431	41 098	70 350	14 745	2 438	3 678	1 990	5 512	1 621	4 009	2 739	74 414

G. Skyddskoppypningen vid försvaret.

Ympning göres i allmänhet med två snitt, men med endast ett snitt, där kraftigare reaktion är att vänta. Besiktning sker som regel endast en gång, nämligen å fjärde dygnet, men om reaktion då utebliver även på åttonde dygnet.

En sammanfattning av resultaten under år 1946 lämnas i *Tab. K.* Inom hela försvaret ympades 44 145, av vilka 43 735 besiktigades och endast 410 ej besiktigades. Av de besiktigade visade 38 145 eller 87·2 % positivt resultat.

Huvudparten av de ympade eller 31 177 tillhörde armén, medan 7 281 redovisades av marinen och 5 687 av flygvapnet. Antalet reagerande i procent av besiktigade utgjorde respektive 90·2, 76·1 och 84·9.

Tab. K. Skyddskoppypning vid försvaret år 1946.

	Antal ympade	Antal besiktigade	Antal ej besiktigade	Reagerande	Ej reagerande	Reag. i % av besiktigade
<i>Armén</i>	31 177	30 906	271	27 882	3 024	90·2
därav I militärområdet . . .	6 499	6 480	19	5 934	546	91·6
II , . . .	3 393	3 384	9	3 154	230	93·2
III , . . .	5 356	5 308	48	5 019	289	94·6
IV , . . .	7 875	7 814	61	6 638	1 176	85·0
V , . . .	3 228	3 174	54	2 790	384	87·9
VI , . . .	3 730	3 665	65	3 341	324	91·2
VII , . . .	1 096	1 081	15	1 006	75	93·1
<i>Marinen</i>	7 281	7 148	133	5 440	1 708	76·1
därav Marindistrikt	3 315	3 188	127	2 386	802	74·8
Kustartilleriet	2 800	2 796	4	2 300	496	82·3
Skolorna	1 166	1 164	2	754	410	64·8
<i>Flygvapnet</i>	5 687	5 681	6	4 823	858	84·9
Summa	44 145	43 735	410	38 145	5 590	87·2

H. Sjuklighet, sjukdomar och sjukvård vid försvaret.

Den 1 maj 1945 infördes ett nytt, för samtliga försvarsgrenar enhetligt system för den statistiska rapporteringen av sjukvården m. m. För år 1946 kan därigenom redovisningen för första gången bli enhetlig för hela försvaret. Den omfattar numera icke blott manskap utan även övrig personal, till vilken räknas officerare och underofficerare jämte vederlikar samt sådan civil personal, som ej är anställd genom kollektivavtal.

Sjuklighet. En översikt av sjukligheten vid förbanden inom samtliga försvarsgrenar lämnas i *tab. 4*. Därav framgår bl. a., att antalet nyinsjuknade under året var följande:

	Antal nyinsjuknade		
	Manskap	Övrig personal	Summa
Armén	73 561	7 640	81 201
Marinen	15 323	2 865	18 188
Flygvapnet	10 093	2 221	12 314
Summa	98 977	12 726	111 703

Därvid har för marinens del avräkning skett beträffande dem som insjuknat å fartyg men sedan avpolletterats till örlogsstation och även där uppförts som nyinsjuknade, 467 av manskap och 24 av övrig personal.

Enligt följande sammanställning har det stora flertalet av det sjukskrivna manskapet (95 967 eller 96.9 %) avförts såsom dugliga till krigstjänstgöring, medan 2 016 eller 2.0 % ansetts tillfälligt odugliga och 1 067 eller 1.1 % odugliga samt 43 eller 0.0 % avlidit. Av övrig personal ha samtliga ej avlidna kunnat återinträda i tjänst.

	Armén	Marinen	Flygvapnet	Summa
Manskap: Avförda	73 677	15 329	10 087	99 093
därav såsom tjänstbara	71 588	14 446	9 933	95 967
tillf. odugliga	1 426	478	112	2 016
odugliga	634	393	40	1 067
döda	29	12	2	43
Övrig personal: Avförda	7 630	2 852	2 230	12 712
därav såsom tjänstbara	7 599	2 842	2 223	12 664
döda	31	10	7	48

Enligt följande tablå förekom under året drygt en miljon eller 1 073 871 sjukdagar inom hela försvaret eller 4.0 sjukdagar på 100 tjänstgöringsdagar.

	Antal sjukdagar			Antal sjukdagar på 100 tjänstgöringsdagar		
	Manskap	Övrig personal	Summa	Manskap	Övrig personal	Summa
Armén	655 537	107 505	763 042	4.6	3.4	4.4
Marinen	106 224	37 244	197 468	4.2	2.7	3.8
Flygvapnet	90 969	22 392	113 361	2.6	2.5	2.6
Summa	906 730	167 141	1 073 871	4.2	3.1	4.0

Sjukligheten bland såväl manskap som övrig personal var störst inom armén och avgjort lägst vid flygvapnet. Manskapet visade större relativ sjukfrekvens än övrig personal inom samtliga försvarsgrenar.

Sjukligheten bland manskap varierade betydligt mellan de olika förbanden. Inom armén visade sålunda Livregementet till häst, Älvsborgs regemente och Göta artilleriregemente det största antalet sjukdagar på 100 tjänstgöringsdagar med respektive 7·9, 7·1 och 7·0, medan arméns underofficersskola, Östgöta luftvärnsregemente och Göta trängkår hade det lägsta antalet eller respektive 1·1, 2·4 och 2·4.

Inom marinen redovisade örlogsstationerna det relativt största antalet sjukdagar, 6·4 bland manskap och 3·8 bland övrig personal. Detta förhållande bör bedömas med hänsyn till att där medtagas icke blott sjukdomsfall bland örlogsstationernas egen personal utan även från fartygen avpolletterade, inalles 467 manskap och 24 annan personal. Dessa avpolletterade fall utgöra i stort sett de svårare och mest långvariga sjukdomsfallen å fartygen. Av denna anledning kunde i stället fartygen formellt redovisa den lägsta sjukligheten eller 1·5 bland manskap och 0·3 bland övrig personal.

Inom flygvapnet förekom den högsta sjukligheten vid Jämtlands och Roslagens flygflottiljer (4·9 respektive 4·0) och den lägsta vid Göta (1·7), Skånska (1·7), Hälsinge (1·8) och Bråvalla (1·9) flygflottiljer.

Antal sjukdagar i medeltal på varje under året insjuknad var följande:

	Antal sjukdagar i medeltal per insjuknad		
	Manskap	Övrig personal	Summa
Armén	8·9	14·1	9·4
Marinen	19·5	13·0	10·8
Flygvapnet	9·1	10·1	9·2
Summa	9·2	13·1	9·6

De under året inträffade sjukdomsfallen varade i genomsnitt 9·6 dagar, kortare tid eller 9·2 dagar för manskap och längre eller 13·1 dagar för övrig personal.

Slutligen kan nedanstående sammanställning lämnas över det relativa antalet sjukdagar vid truppen (inkl. hemmet), å militärsjukhus och å civilt sjukhus:

	Antal sjukdagar			Summa
	vid truppen	å militärsjukhus	å civilt sjukhus	
Manskap	40·0	50·0	10·0	100·0
Armén	38·3	53·1	8·6	100·0
Marinen	47·1	38·7	14·2	100·0
Flygvapnet	40·0	48·3	11·7	100·0
Övrig personal	76·8	6·3	16·9	100·0
Armén	78·6	6·2	15·2	100·0
Marinen	72·8	6·5	21·7	100·0
Flygvapnet	74·2	6·4	19·4	100·0

Skillnaden mellan manskap och övrig personal är markant. Beträffande manskapet ha sålunda 40 % av sjukdagarna tillbragts vid truppen eller i hemmet mot 77 % för övrig personal.

Sjukdomar. Förekomsten av olika sjukdomar redovisas i *tab. 5—9*. Det är emellertid icke möjligt att sammanföra uppgifter angående antalet fall av

olika sjukdomar för hela marinen och därmed icke heller för hela försvaret utan att dubbelräkna de från fartygen avpolletterade vilka även medtagas i örlogsstationernas redovisning, icke sällan under annan diagnos än å fartyget. I det följande behandlas därför varje försvarsgren för sig.

Vid *armén* ha de vanligaste sjukdomarna varit liksom under föregående år andningsorganens sjukdomar, akuta infektionssjukdomar, matsmältningsorganens sjukdomar, yttre skador samt rörelseorganens och bensystemets sjukdomar. Antalet fall var bland manskap respektive 20 226, 17 253, 10 955, 10 796 och 4 036 eller 27·5, 23·4, 14·9, 14·7 och 5·5 % av samtliga sjukdomsfall. Bland övrig personal var antalet fall respektive 2 669, 1 282, 1 118, 987 och 330 eller 34·9, 16·8, 14·6, 12·9 och 4·3 % av samtliga. Inom dessa grupper visade enligt föreliggande statistik för manskapets del akut och kronisk luftröskatarr den största frekvensen med 13 201 fall närmast följt av halsfluss, inflammation i svalg och matstrupe och influensa med 6 155, 5 849 och 4 068 fall. Dessa sjukdomar kommo främst även bland övrig personal med 1 625, 563, 459 och 293 fall.

Även bland manskap vid *marinen* kommo i stort sett samma sjukdomar främst, t. o. m. i samma ordningsföljd vid skolorna, där antalet fall av andningsorganens sjukdomar och akuta infektionssjukdomar utgjorde 664 respektive 299 eller 43·0 och 19·4 % av samtliga fall. Vid örlogsstationerna, å fartygen och vid kustartilleriet visade emellertid akuta infektionssjukdomar det största antalet fall (respektive 1 454, 776 och 1 563 eller 24·2, 25·9 och 30·0 %). Därefter kommo andningsorganens sjukdomar med 1 389, 546 och 891 fall eller 23·1, 18·2 och 17·1 % av samtliga. Av infektionssjukdomar var bland manskapet halsfluss den vanligaste med 556, 382, 682 och 92 fall vid örlogsstationer, fartyg, kustartilleri och skolor. Därefter kom influensa vid örlogsstationerna och kustartilleriet (289 och 503), dröppel å fartygen (108) och påssjuka vid skolorna (83).

Bland manskap vid *flygvapnet* förekommo akuta infektionssjukdomar i 3,825 fall, andningsorganens sjukdomar 1 918, matsmältningsorganens sjukdomar 1 539, yttre skador 1 297 och rörelseorganens och bensystemets sjukdomar 293 eller respektive 38·2, 19·2, 15·4, 12·3 och 2·9 % av samtliga sjukdomsfall. Bland övrig personal var antalet fall respektive 529, 690, 489, 181 och 61 eller 23·8, 31·1, 22·0, 8·2 och 2·7 %. Av infektionssjukdomarna var halsfluss den vanligaste med 1,605 fall bland manskap och 261 bland övrig personal.

En särskild redovisning över antalet fall av *smittsamma könssjukdomar* bland manskapet lämnas i *tab. 5*. En del fall ha icke föranlett sjukskrivning och ingå därför ej i de uppgifter, som lämnas i *tab. 6—9*.

Bland fast anställt och värnpliktigt manskap förekommo 904 fall av dröppel, därav 402 vid *armén*, 375 vid *marinen* och 127 vid *flygvapnet*. Av de fast anställda, inalles 338, hade samtliga utom en insjuknat under tjänstgöringen, varvid 222 smittats å förläggningssorten. Av de värnpliktiga, inalles 566, voro 33 sjuka vid inställelsen till tjänstgöring, 314 smittade å förläggningssorten och 219 utom förläggningssorten under tjänstgöringstiden.

Av enkelt veneriskt sår förekommo 3 fall, samtliga vid *marinen*, av recidiverande syfilis 5 fall, samtliga likaså vid *marinen*. Av nyförvärvad syfilis

redovisas 67 fall, varav 27 vid armén, 30 vid marinen och 10 vid flygvapnet. Av de fast anställda, inalles 27, hade samtliga utom en insjuknat under tjänstgöringstiden, varvid 10 smittats å förläggningssorten. Av de värnpliktiga, inalles 40, voro 19 sjuka vid inställelsen till tjänstgöring, medan de övriga 21 insjuknat under tjänstgöringstiden, därav 9 smittade å förläggningssorten.

Antalet *avlidna* vid försvaret redovisas i *tab. 10 a—c*. Såsom angives i nedanstående tablå avledo 124 personer, varav 67 av manskap och 57 av annan personal. Därtill komma 37 omkomna vid flyghaverier. Hela antalet dödsfall uppgick sålunda till 161. Av dessa avlidna hade 91 varit sjukskrivna (se *tab. 4*).

	Antal avlidna		
	Manskap	Övrig personal	Summa
Armén	42	37	79
Marinen	18	13	31
Flygvapnet	¹ 7	² 7	³ 14
Summa	¹ 67	² 57	³ 124

Även om det bortses från dödsfall vid flyghaverier, utgjorde våld eller olyckshändelse den viktigaste dödsorsaksgruppen bland manskap. Dit kunde räknas 44 av dödsfallen, varav 25 vid armén, 13 vid marinen och 6 vid flygvapnet. Främst märkas 11 fall av drunkning, 6 trafikolycka och 13 självmord. Av andra dödsorsaker bland manskap märkas främst 4 fall av sjukdomar i matsmältningsorganen, 3 lungtuberkulos, 3 tumör, 2 lunginflammation och 2 hjärnhinneinflammation.

Bland övrig personal var tumörer den viktigaste dödsorsaken med 16 fall. Därefter kom våld eller olyckshändelse med 14 fall, varav 6 självmord och 3 trafikolycka. Vidare märkas 5 fall av lungtuberkulos, 3 inflammation i hjärtat, 3 blodpropp, 3 sjukdomar i matsmältningsorganen och 3 ämnesomsättnings- och blodsjukdomar.

Sjukvård. I *tab. 11 a* och *11 b* redovisas omsättningen av militära och civila patienter å garnisonssjukhusen. Där vårdades under året inalles 20 218 patienter, varav 19 647 under året nyintagna, mot 21 392 under föregående år. Antalet vård dagar för samtliga vårdade uppgick till 298 332 mot 329 056 föregående år. Av de intagna voro 13 485 civila med 208 932 vård dagar eller 70·0 % av samtliga vård dagar mot 58·2, 43·8 och 38·5 % under åren 1945, 1944 och 1943. Vidare tillhörde av intaget manskap det största antalet armén eller 3 770, medan 960 voro hänförliga till marinen och 279 till flygvapnet.

I *tab. 12* meddelas uppgifter å sjukdomar för de å garnisonssjukhusen vårdade militära patienterna; uppgifter rörande civila sjuka överlämnas till medicinalstyrelsen. De vanligaste sjukdomarna ha varit matsmältningsorganens sjukdomar med 1 642 fall, andningsorganens sjukdomar 991, våld eller olyckshändelse 859 och infektionssjukdomar 714.

¹ Dessutom 17 omkomna vid flyghaverier. — ² D:o 20. — ³ D:o 37.

II. Armén.

A. Fältläkarkåren.

Fältläkarkårens *stat* omfattade fr. o. m. den 1 juli 1946 inalles 209 läkare, nämligen:

- 1 arméöverläkare
- 8 fältläkare
- 40 regementsläkare
- 48 bataljonsläkare
- 13 extra bataljonsläkare
- 39 bataljonsläkare vid fältläkarkåren och
- 60 fältläkarstipendiater.

Fältläkarkårens *reservstat* omfattade 3 fältläkare och 3 regementsläkare.

Fältläkarkårens *reserv* utgjordes av 218 läkare, därav 6 fältläkare, 16 regementsläkare och 196 bataljonsläkare.

Under år 1946 hava avlidit regementsläkaren vid Smålands artilleriregemente A. T. Herne, regementsläkaren vid Karlsborgs luftvärnsregemente K. B. Fernstedt och bataljonsläkaren i fältläkarkårens reserv K. F. R. Nordenankar.

Omfattningen av den expeditionella verksamheten vid arméinspektionens sjukvårdsavdelning framgår av att från expeditionen under året expedierats 725 hemliga och 6 740 icke hemliga skrivelser.

Alltjämt föreligga svårigheter att besätta vakanta truppläkarbeställningar ävensom bataljonsläkarbefattningarna vid fältläkarkåren. Villkoren för militärläkarnas arbetsförhållanden äro emellertid under utredning genom 1944 års militärsjukvårdskommitté och i förhoppningen, att resultatet av dess arbete snart skall bli fruktbarande, torde dessa spörsmål för närvarande icke behöva beröras.

Vid beredskapens upphörande hade så gott som all facktjänstgöring uttagits av de värnpliktiga läkarna. En undersökning ger vid handen, att först sedan minst 6—8 år förflutit efter det 1941 års värnpliktslag trädde i kraft, skulle tillgången på värnpliktiga läkare öka i väsentlig mån. Den i stort sett enligt 1936 års härordning dimensionerade fältläkarkåren har icke visat sig tillfyllest att bestrida arméns behov av extra läkarkrafter. Framför allt kräva inskrivningsföretagningarna och de samtidiga vinterfältövningarna extra personal. Ävenledes har den försvarade rekryteringen av militärläkarna ökat behovet för täckande av vakanser m. m.

Ett allvarligt nödläge uppstod därför under 1946, då det gällde att tillgodose sjukvården vid armén med läkare. Möjligheten att träffa avtal med civila läkare har alltmåra minskat.

En följd av detta nödläge har varit, att de värnpliktiga läkarna måst utnyttjas för att tidigare än som är önskvärt, fullgöra facktjänstgöring. Det är

dock utan tvekan till fördel för utbildningen, att perioderna under fackttjänstgöringen kunna fördelas under hela värnpliktstiden. Det må i detta sammanhang framhållas, att en bestämd strävan har varit att trots svårigheterna icke inkalla flera till tjänstgöring än vad som varit oundgängligen behövt.

Tyvärr har rekryteringen till fältläkarstipendiatbefattningarna blott fyllt $\frac{1}{6}$ av dem. Detta torde till stor del bero på att lönesättningen understeg den som år 1921 gällde för samma befattningar. Emellertid ha förhandlingar upptagits om förbättring av lönevillkoren.

B. Hälso- och sjukvårdsförhållanden vid armén.

Särskild uppmärksamhet förtjänar befattningarna som instruktions-sköterskor vid trängkårerna. Det betydelsefulla och nödvändiga arbetet de utföra vid utbildningen av sjukvårdsmanskap kräver att deras löneförmåner regleras, så att icke vakanser uppstå.

För att bättre kunna överblicka studie- och utbildningsgången för den värnpliktiga medicinalpersonalen har framställning gjorts om ändring av anmälningsförfarandet från vederbörlig högskola till arméinspektionens sjukvårdsavdelning. Med anledning av framställningen ha i gällande inskrivningsförförordning genomförts vissa ändringar, vilka möjliggöra den önskade förbättringen.

Angående hälsotillståndet och sjukvårdsförhållandena i allmänhet vid förbanden hänvisas till respektive rapporter från förbandsläkarna.

Samtidigt med inskrivningsförrättningar pågår vinterutbildningen. Med nuvarande knappa tillgång på läkare föreligga stora svårigheter att fylla behovet av läkare för såväl inskrivningsförrättningar som vinterövningarna. För att kunna tillgodose behovet av läkare vore det önskvärt att förlägga inskrivningarna till hösten. Till inskrivningsförrättningar synas även läkare från marinen och flyget böra kommanderas. Härigenom skulle bl. a. de »negativa följder» för marinen kunna undvikas, som marinöverläkaren framhållit i sitt yttrande över 1944 års militärsjukvårdskommittés betänkande, del I.

Under året ha under arméöverläkarens ledning taktiska övningar för militärläkare hållits i trakten av Gysinge.

Då kaserner uppföras på nya förlägningsplatser, böra sjukvårdslokaler uppföras på samma gång, så att de kunna tagas i anspråk samtidigt med övriga lokaler. Detta sker tyvärr icke, varigenom svårbemästrade förhållanden uppstå för sjukvården.

Vissa förbands nybyggda förlägningslokaler synas icke ha erhållit den kvalitet, som är önskvärd. Efter någon tids användning ge de intryck av att vara betydligt mer förslitna än andra tidigare uppförda byggnader.

Under året har tandvården ej alltid varit tillfredsställande, beroende på svårigheter att få tandläkare knutna till förbanden. Ännu är icke heller antalet fackttjänstgöringsskyldiga värnpliktiga tandläkare tillfyllest att förse alla förband.

III. Marinen.

A. Marinläkarkåren.

Omsättningen inom marinläkarkåren framgår av följande tabell.

Antal enl. stat	Beställningar	Ledigheter					Sum- ma	Åter- be- satta	Vakan- ta den 31 dec. 1946
		den 1 jan. 1946	under året genom						
			ny be- ställ- ning	be- ford- ran	avsked- el. trans- port	döds- fall			
1	Marinöverläkare	—	—	—	—	—	—	—	—
3	Förste marinläkare	—	—	—	—	—	—	—	—
15	Marinläkare av 1. graden	2	1	—	—	—	3	1	2
2	Ögonläkare	1	—	—	—	—	1	—	1
38	Marinläkare av 2. graden	6	1	—	11	—	18	13	5
12	Marinläkarstipendiater	2	—	11	—	—	13	13	—
71	Summa	11	2	11	11	—	35	27	8

En ny beställning som marinläkare av 1. graden, vilken tillkommit för marinens underofficersskola, har under året tillsatts. De även vid detta års utgång vakanta 2 beställningarna som marinläkare av 1. graden ha icke lockat sökande. Av samma skäl har ej heller den vakanta ögonläkarbeställningen, avsedd för Sydkustens marindistrikt, kunnat återbesättas. Beställningarna som marinläkarstipendiat över stat, som sedan några år varit under indragning, ha numera helt utgått.

Omsättningen bland marinläkarna av 2. graden och marinläkarstipendiaterna har varit osedvanligt stor — ej mindre än 26 beställningar ha bytt innehavare — vilket i och för sig medfört brist på personal avsedd för sjötjänsten och de extra behoven i land enär genom tillsättningsproceduren vid varje byte av innehavare i genomsnitt 3 månader åtgår. Vid årets slut förefanns bland marinläkarna av 2. graden 5 vakanser varjämte ytterligare avskedsansökningar kunde förväntas. Vid upprepade ledigförklaranden ha inga sökande anmält sig.

Den marinläkarkurs, som eljest borde ha avhållits hösten 1946, har på grund av ovan angivna personalbrist tyvärr ej kunnat avhållas. Den fåtaliga personalen har helt tagits i anspråk för sjö- och annan landtjänstgöring.

Fackutbildningskurs har den 10 januari—28 februari genomgått av 1 marinläkarstipendiat och 15 värnpliktiga läkare.

Marinläkarkårens reserv räknade vid 1947 års ingång 138 marinläkare och 1 marinläkarstipendiat, av vilka 38 tillhöra den nya reservorganisationen.

B. Hälso- och sjukvårdsförhållanden vid marinen.

1. Sjukvårdspersonalen.

Fastställda utbildningskurser ha avhållits för marinens sjukvårdspersonal av olika kategorier.

Extra sjuksköterskor, biträden och marinlottor ha måst anlitas under perioder med ökad sjukledighet och på grund av sjukdomsfall bland denna personal.

2. Sjukvårdslokalerna.

Sjukhuset vid avdelning Sparre av Karlskrona örlogsstation har på grund av kasernbyggnadens beskaffenhet icke kunnat planeras på ett tillfredsställande sätt.

Sjukhuset vid avdelning Anckarstierna av Karlskrona örlogsstation har under året färdigställts och visat sig fylla högt ställda anspråk. Mottagningsavdelningen har dock visat sig vara något underdimensionerad.

I sjukavdelningen vid sjömansskolan i Karlskrona har avsaknaden av hiss visat sig medföra olägenheter och gör sig särskilt starkt gällande med avseende på mattransporterna.

Vid Älvsborgs kustartilleriregemente kvarstår alltjämt det förhållandet, att sjukhuset provisoriskt är inrymt i en av kompanikasernerna. Byggnadsarbeten för det nya sjukhuset ha under året påbörjats och fortgått planenligt.

Sjukhuset för marinens underofficersskola och flottans värnpliktsskola vid Berga har under året ej påbörjats varför man nödgats tillgripa den provisoriska åtgärden att som sjukhus begagna en del av en av de befintliga kasernerna till förfång främst för sjukvårdens kvalitet och möjligheter men även för truppens förlägningsförhållanden. Snara åtgärder äro här av nöden.

3. Sjukvårdsmaterielen.

De nya utrustningslistorna voro färdiga vid årsskiftet även vad kustartilleriet beträffar.

4. De sanitära förhållandena i land.

Karlskrona örlogsstation och varv. Förlägningslokalerna i avdelning Anckarstiernas äldre kasern äro ur hygienisk synpunkt icke godtagbara. Likaså är den till denna kasernavdelning hörande matinrättningen otillräcklig. Ombyggnad och modernisering av ifrågavarande kasern samt nybyggnad av matinrättningen äro nödvändiga åtgärder, vilka av hygieniska skäl icke böra anstå.

Den i föregående årsberättelse framförda kritiken mot marinens charkuteri- och korvfabrik understrykes. Det är ur hygienisk synpunkt en trängande nödvändighet att fabriakens lokalfråga snarast löses på ett tillfredsställande sätt. Nybyggnad synes erforderlig.

Stockholms örlogsstation och varv. Trots att stationens förläggningsförhållanden genom att underofficers- och värnpliktsskolorna under året utflyttat till Berga avsevärt underlättats jämfört med det tidigare påtalade olidliga tillståndet, anmäler förste läkaren, att trångboddheten vissa tider av året alltjämt är rätt avsevärd, varigenom olägenheter uppträda främst vid inträffande av s. k. förkylningssjukdomar. Inom örlogsvarvet, framförallt Galärvarvet, äro de hygieniska förhållandena numera jämförelsevis goda sedan under senare år omfattande ny- och ombyggnader skett.

Göteborgs örlogsstation och varv. De åldriga kasernerna äro otrivsamma och i trängande behov av genomgående förbättringar. Gymnastiksal saknas. Badanstalten har visserligen under året uppsnyggats men ytterligare förbättringar och utvidgningar erfordras. Även vakt- och arrestlokalerna ha under året uppsnyggats men giva alltjämt intryck av ålderdomlighet. Köks- och matsalsbyggnaden företer åtskilliga hygieniska brister. Här må särskilt påtalas bristande uppvärmning samt rättplågan, vilken senare, då byggnaden ligger nära kaj vid ett vatten där fartyg ofta inlöpa från även utomeuropeiska hamnar, kan visa sig medföra vådor av oöverskådlig räckvidd.

Vaxholms kustartilleriregemente. Mot de hygieniska förhållandena vid detta regementes förläggningar ha under en följd av år allvarliga anmärkningar framförts. Måhända som en följd härav kommer matinrättningen vid Oscar-Fredriksborg nu att ombyggas. Härmed torde ett av hindren för åstadkommande av bättre hygien och bättre trivsel bliva undanröjt. Emellertid kvarstå alljämt andra hinder. Som allmänt omdöme torde kunna hävdas, att det knappast är möjligt, att genom ombyggnad av de gamla kasernerna å Oscar-Fredriksborg kunna skapa manskapsförläggningar som hålla måttet i vad avser nutida uppfattning om hygien och trivsel. Vid en så pass avlägsen förläggning, som detta regemente utgör, bör största vikt läggas på åstadkommande av trivsel för personalen. De rådande förhållandena återspeglas i svårigheterna att få lediga beställningar återbesatta.

Karlskrona kustartilleriregemente. Mot kaserner och matinrättning vid huvudförläggningen vid Gräsvik finnes intet att anmärka. Även i år ha prov å vattnet vid regementets friluftsbad visat, att vattnet är mindre tjänligt för badändamål. Vid ett antal ytterförläggningar har provtagning från brunnsvatten visat, att en del av brunnarna lämnat otjänligt vatten. Vederbörliga åtgärder synas ha igångsatts.

Gotlands kustartillerikår. De hygieniska förhållandena vid detta förband ha varit tillfredsställande. Bad- och tvättinrättningen har varit i bruk och fungerat utan anmärkning. Tillgången till bad har varit god och möjliggjort bad minst en gång i veckan. Vattenledningen från Haurträsk har under året tagits i bruk. Vattnet är i allmänhet svagt färgat men har i övrigt varit utan anmärkning.

Älvsborgs kustartilleriregemente. Även vid detta förband kunna de hygieniska förhållandena betecknas som goda. Dock saknas såväl bad- som gymnastiklokaler inom förläggningen, brister som borde avhjälpas.

Härnösands kustartilleridetachment. De nybyggda kasernerna, vilka hittills erbjudit goda hygieniska förhållanden, synas enligt uppgift redan ha försämrats. Sålunda uppges fönsterdrag förekomma medförande hygieniska olägenheter varjämte putsen från väggar och tak i en del logement lossnat. Även vid detta förband gör sig avsaknaden av gymnastik- och badlokaler gällande.

Sjökrigsskolan. De hygieniska förhållandena vid skolan äro i allt utomordentligt goda utom i ett viktigt avseende. Den simhall, till vilken riksdagen beviljat medel, har på grund av att byggnadstillstånd hittills uteblivit, ännu ej kunnat uppföras. Ej ens sommartid kan bad beredas, enär vattnet i Näsbyviken är förorenat. Byggnadstillstånd är särdeles önskvärt.

Underofficersskolan. Även vid denna skola äro de hygieniska förutsättningarna i allt goda utom i ett avseende. Här är det avsaknaden av sjukhus, som gör sig kännbar. Se härom närmare vad som anföres under punkt 2.

Sjömansskolan. De hygieniska förhållandena äro här goda.

5. De sanitära förhållandena till sjöss.

Liksom förut hava ombord kommenderade läkare, där så erfordrats och kunnat ske, handhaft sjukvården även å andra till samma förband hörande fartyg. Marinförvaltningen har vid lämpliga tillfällen och i mån av tillgång på medel fortsatt de hygieniska förbättringar i stridsfartygens inredning m. m., varom marinöverläkaren gjort framställning.

Av marinöverläkaren företagna inspektioner ävensom av ombord kommenderade läkares berättelser har framkommit bl. a. följande:

Sundsvall och Hälsingborg: Ventilationen i manskapstvättrummen och i lakegodskällarna är icke tillfredsställande. Sugventilation borde anordnas i dessa lokaler. Manskapsköken å dessa jagare borde av samma orsak, såsom skett å bl. a. jagaren Göteborg, förses med större ventilationsöppningar.

Marieholm. Trossbottnar och mässar äro dåligt ventilerade. Uppvärmningen är överallt ojämn.

U-båtarna. Förliga torpedrummet på båtar av Delfinen-typ är hygieniskt synnerligen otillfredsställande. Där råder fukt och matos och där är svårt att hålla rent, dels på grund av matlagningen, dels på grund av att de flesta torpeder avskjutas förifrån. På Sjölejon-båtarna har köket placerats mellan manöverrummet och underofficersrummet, vilket ur hygienisk synpunkt medfört flera fördelar.

Älvsnabben. Manskapskabyssen, Uo-kabyssen, disken och renseriet äro dåligt ventilerade.

Klädtvätten har under året reformerats genom att manskapet vid s. k. bytescentraler få utbyta de smutsade kläderna mot nytvättade. Detta system har inneburit påtagliga hygieniska fördelar.

1943 års riksdagsbeslut om anskaffning av nattkläder åt manskapet har under året verkställts. Ett mer än 20-årigt önskemål från marinöverläkaren har därmed förverkligats. Reformen medför en påtaglig hygienisk förbättring och har överallt hälsats med tillfredsställelse.

Ej heller under det gångna året ha bad kunnat beredas manskapet i erforderlig utsträckning.

De i närmast föregående årsberättelse påtalade nackdelarna, som uppstått inom kustflottans u-båtsavdelning med anledning av att moderfartyget Patricia ej rustats, ha i allt väsentligt kvarstått även under det gångna året. Visserligen har förbindelsefartyget Marieholm ingått i avdelningen som moderfartyg, men har detta fartyg visat sig olämpligt för ifrågavarande ändamål.

I övrigt hava den personliga hygien och näringstillståndet hos det sjökommenderade manskapet samt utspisningsförhållandena jämte ordning och renlighet ombord ej givit anledning till några anmärkningar av betydelse.

6. Organisationsfrågor.

Ett antal förslag till organisatoriska åtgärder, som framkommit i anslutning till en av marinöverläkaren företagen studieresa i U. S. A., äro beroende av vederbörliga myndigheters prövning.

En psykiatrisk undersökning syftande till en förbättring av omhändertagandet av bl. a. sådana värnpliktiga, som vålla disciplinära problem, har under året pågått inom marinöverläkarens expedition och torde kunna komma att leda till vissa organisatoriska åtgärder.

IV. Flygvapnet.

A. Läkare vid flygvapnet.

Vid 1946 års utgång var antalet läkarbeställningar vid flygvapnet följande:

- 1 flygöverläkare
- 1 förste flygläkare
- 19 flygläkare av 1. graden
- 6 flygläkare av 2. graden
- 1 flygläkare av 1. graden på reservstat.

Av dessa har under året tillkommit en beställning som flygläkare av 1. graden i samband med uppsättandet av en ny flottilj.

Under året har en flygläkare av 1. graden avgått och överförs till flygvapnets reserv.

I flygvapnets reserv funnos vid årets slut fyra flygläkare.

Vid utgången av år 1946 voro två beställningar såsom flygläkare av 1. graden vakanta.

B. Hälso- och sjukvårdsförhållanden vid flygvapnet.

1. Sjukvårdspersonal.

Kravet på en uppflyttning av sjukvårdsförmännens löneställning från MEO 7 till MEO 10 kvarstår oförändrat.

Erfarenheterna av anställning av kvinnliga sjukvårdsbiträden ha varit mycket goda och detta gäller även, då sjukvårdsbiträdena medföljt på övningar utom förlägningsorten.

I ett flertal fall, där svårigheter att besätta vakanta sjukvårdsfurirsbeställningar förelegat, har med stöd av nådigt medgivande i stället för den ena av de två furirsbeställningarna anställts kvinnligt sjukvårdsbiträde. Erfarenheterna härav ha likaså varit enbart goda. För flygvapnet, där kravet på effektiv vakttjänstgöring särskilt under pågående flygningar gör sig gällande, är det av stor betydelse, att tillräckligt kvalificerad personal erhålles till dessa beställningar. En nödvändig förutsättning härför är, att avlöningsförhållandena för sjukvårdsbiträdena äro tillfredsställande. Den nuvarande inplaceringen i lönegraden MEO 3 synes i detta hänseende väl avvägd.

2. De sanitära förhållandena vid flygförbanden.

De sanitära förhållandena beträffande kaserner och mässar liksom även rörande alla med utspisningen sammanhörande förhållanden äro i allmänhet mycket goda vid samtliga flottiljer. Detsamma gäller bad- och gymnastiklokaler, där sådana finnas. Vid ett flertal flottiljer saknas emellertid tyvärr fortfa-

rande gymnastiklokaler, beroende på att arbetstillstånd med hänsyn till rådande förhållanden icke ansetts kunna medgivas för uppförande av dylika byggnader.

Vattenförsörjningen vid Jämtlands flygflottilj har icke varit tillfredsställande. Denna fråga har utretts genom försvarets sjukvårdsförvaltnings försorg och åtgärder komma att vidtagas.

3. Sjukvårdslokaler.

Det nyuppförda sjukhuset vid Hälsinge flygflottilj togs i bruk under juni månad.

Vid Södertörns flygflottilj var sjukhuset vid årets utgång under uppförande.

Arbeten i och för ombyggnad av sjukhuset vid Göta flygflottilj ha igångsatts.

Behovet av ombyggnad av sjukhusen vid Västmanlands och Svea flygflottiljer samt uppförande av sjukvårdslokaler vid Kiruna övningsplats kvarstår. Dessa frågor äro överlämnade till och bearbetas av den särskilt tillkallade sakkunnige för utredning av frågor rörande försvarets truppförbandssjukhus.

4. Läkarundersökning av flygande personal.

Resultatet av läkarundersökningarna i samband med inryckningar till första flygutbildningen av den för flygtjänstgöring avsedda personalen finnes för åren 1945 och 1946 sammanställt i *Tab. 13*.

År 1946 godkändes av dem som undersöktes i och för utbildning såsom flygförare 82 % och av dem som avsetts som spanare 100 %. Tabellen anger även de orsaker, som föranlett kassation av de undersökta.

Under år 1946 ha av i flygtjänst varande personer, vilka undergått föreskriven läkarundersökning, 98.5 % godkänts. Orsakerna till underkännande framgå av följande:

Fem av de undersökta återfinnas i föregående årsberättelse. Av dessa har en officer, som på grund av hjärtsjukdom avsetts att omskolas till flygspanare, placerats i marktjänst från och med $\frac{1}{3}$ 1946. En officer, som i samband med haveri hösten 1944 ådrog sig en allvarlig skallskada, medgavs under år 1945 återupptaga flygtjänstgöring såsom flygförare i begränsad utsträckning. Efter förnyad ingående neurologisk undersökning har han numera medgivits flygtjänstgöring endast såsom flygspanare. En annan officer, som på grund av recidiverande magsår endast medgivits tjänst som flygspanare, har från och med $\frac{1}{12}$ jämväl tillåtits fullgöra flygtjänst såsom flygförare. En officer, som ådrog sig en skallskada den $\frac{20}{100}$ 1945, återgick i full flygtjänst den $\frac{20}{100}$ 1946. En reservofficersaspirant har på grund av psykoneuros tagits ur flygtjänst och beviljats avsked.

Under året har en värnpliktig flygförare tagits ur flygtjänst på grund av nervösa besvär i samband med flygning och en furir på grund av essentiell hypertoni.

En officer har fått viss inskränkning i sin flygtjänstgöring på grund av symtom av organisk nervskada och står tillsvidare under kontroll. En reserv-officer har under tjänstgöring 1946 icke deltagit i flygtjänstgöring på grund av reumatiska besvär och skall underkastas förnyad undersökning före nästkommande tjänstgöringsperiod. En furir, som under längre tid stått under observation för utdragen icterus, återgick i full flygtjänst den $\frac{9}{5}$.

En ingenjör, en fanjunkare, två sergieanter, två furirer och en volontär, vilka under år 1946 ådragit sig svåra skador vid haverier, hade ej återgått i flygtjänstgöring den $\frac{31}{12}$ 1946.

5. Olycksfall i samband med flygning.

De olycksfall i samband med flygning, som ägt rum åren 1937—1946 återfinnas i *Tab. 14*. Denna upptager dels antalet flyghaverier med dödlig utgång, dels antalet olycksfall fördelade på olika personalkategorier. Olycksfallen äro indelade i tre grupper, nämligen olycksfall med dödlig utgång inom 90 dagar efter haveriet, svåra och lätta skador.

Under 1946 ha 24 haverier med dödlig utgång förekommit, varvid 37 personer omkommit.

I ett fall inträffade en kollision mellan två ensitsiga flygplan i luften, varvid båda förarna omkommo.

Ett flygplan har försvunnit vid flygning i dåligt väder. De tre närvarande ha ej återfunnits.

Av de 24 angivna haverierna har ett drabbat ett segelflygplan, varvid föraren omkom.

Fördelningen av antalet döda på olika haverier är följande. Vid vardera av tre haverier ha tre personer omkommit, vid åtta haverier två personer och vid vart och ett av tolv haverier har en person dödats.

Utöver här redovisade dödsolyckor har en furir omkommit genom störtning med flygplan i havet. Denne furir, som icke var flygutbildad, hade utan tillstånd bemäktigat sig ett flygplan, med vilket han utförde sin dödsflygning.

Svårare skador ha förekommit i nio fall.

Sju av de sålunda skadade hade den $\frac{31}{12}$ 1946 ännu icke kunnat återgå i full tjänstgöring. Av dessa hade en signalist, vilken skadats den $\frac{22}{5}$, ådragit sig en hjärnskakning och fått vänstra foten och benet krossade. Två sergieanter fingo vid totalhaveri den $\frac{31}{5}$ utbredda brännskador och behandlades under längre tid på Karolinska sjukhuset och Serafimerlasarettets plastikavdelning. Den ene hade vid årets slut kunnat återgå i viss tjänst. Vid ett haveri den $\frac{2}{8}$ ådrog sig en ingenjör lärbensbrott och hjärnskakning och vårdades ännu vid årets slut på sjukhus. Vid samma haveri ådrog sig en fanjunkare brott på skallens ben och hjärnskakning och var vid årets slut fortfarande sjukskriven i hemmet. En furir, som vid nödlandning den $\frac{16}{8}$ ådragit sig hjärnskakning och sårskador i ansiktet, och en volontär, som fått en kompressionsfractur av en ryggkota vid haveri den $\frac{22}{9}$, hade vid årets utgång återgått i viss tjänst.

Av de återstående två svårt skadade uttryckte en värnpliktig den $\frac{15}{10}$ frisk. Han skadades den $\frac{9}{4}$ och hade fått handens fingrar krossade och delvis ampu-

terade. En volontär ådrog sig vid haveri den $24/5$ hjärnskakning samt kompressionsfractur av två ryggkotor. Han återinträdde i flygtjänst den $21/9$.

Lättare skador i form av lindrigare hjärnskakningar, enkla benbrott och mjukdelsskador ha förekommit i 21 fall.

6. Sjuktransportflygningar.

Under året har ett av de fyra tillgängliga sjuktransportplanen kasserats. Planet, som var av typ Junkers, var byggt år 1928 och var vid tidpunkten för kassationen förslitet. Av de återstående sjuktransportplanen äro två av typ Junkers, byggda 1934 resp. 1935, och ett av typ Beechcraft, byggt 1940. Av dessa är det förstnämnda Junkersplanet avsett för tjänst vid Hägernäs, under det att de två övriga äro avsedda för sjuktransporttjänsten i Norrland.

Beträffande verkställda sjuktransportflygningar under år 1946 hänvisas till *Tab. 15*.

Rörande årets sjuktransportflygningar må framhållas följande.

Verksamheten har i förhållande till föregående år minskat i omfång vid samtliga tre ambulansstationer. Minskningen har varit mest framträdande beträffande Boden.

Utöver de under året verkställda 125 transporter ha 7 transporter påbörjats men ej genomförts. I ett fall anträffades patienten icke på den angivna platsen men hämtades nästa dag och i ett fall hade den sjuke redan transporterats på annat sätt. I två fall förekom mindre skador å flygplanet vid start resp. landning, och i tre fall slutligen ha väderleksförhållandena omöjliggjort flygningens genomförande.

I rapporterna omnämnas fem fall, där rekvisition inkommit men ej kunnat föranleda någon åtgärd. Orsakerna ha i samtliga fall varit väderlekshinder eller olämpliga isförhållanden för landning.

Tab. 1. Antal prövade vid besiktningarna av värnpliktiga år 1946.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Milo io	Antal prövade förda till grupp							S:a prö- vade	Därav i % i grupp O o. T	
	O	T	4	3	2	1	Ej an- given			
20-åriga	1 489	1 464	2 287	3 776	12 090	21 689	1 180	43 975	6.7	
I Milo	338	399	579	1 110	2 577	5 922	180	11 105	6.6	
Malmöhus södra . io	130	155	223	361	1 199	2 517	130	4 715	6.1	
" norra	67	70	70	251	5.1	1 012	19	1 990	6.9	
Kronobergs	68	121	95	277	430	1 022	11	2 024	9.3	
Norra Smålands . .	73	53	191	221	447	1 371	20	2 376	5.3	
II Milo	242	185	371	633	2 312	3 333	257	7 333	5.8	
Gävleborgs . . . io	69	62	88	252	538	876	32	1 917	6.7	
Jämtlands	80	84	195	205	1 002	1 118	138	2 822	5.8	
Västernorrlands . .	93	39	88	176	772	1 339	87	2 594	5.1	
III Milo	269	186	453	651	2 288	4 339	225	8 411	5.4	
Hallands io	78	34	126	211	510	887	43	1 889	5.9	
Västgöta-Bohus . .	48	52	88	87	579	960	26	1 840	5.4	
Älvsborgs	40	30	82	145	750	851	27	1 925	3.6	
Skaraborgs	103	70	157	208	449	1 641	129	2 757	6.2	
IV Milo	264	275	434	592	2 221	3 387	97	7 270	7.4	
Östergötlands . . io	102	111	184	154	820	1 047	31	2 449	8.7	
Södermanlands . . .	57	27	58	80	574	590	3	1 389	6.0	
Stockholms	43	73	64	107	314	867	45	1 513	7.8	
Uppsala	62	64	128	251	513	883	18	1 919	6.5	
V Milo	201	153	181	367	1 312	2 058	319	4 591	7.7	
Värmlands io	57	22	50	83	229	594	27	1 062	7.6	
Örebro	130	122	104	249	976	1 296	280	3 157	8.0	
Kopparbergs	14	9	27	35	107	168	12	372	6.2	
VI Milo	121	184	203	293	892	1 931	63	3 687	8.3	
Västerbottens . . io	37	89	73	184	687	688	30	1 788	7.0	
Norrbottens	34	95	130	109	205	1 243	33	1 899	9.4	
VII Milo	54	82	66	130	488	719	39	1 578	8.6	
Överåriga	187	80	115	89	207	289	32	999	26.7	
I Milo	87	35	62	42	89	145	15	475	25.7	
Malmöhus södra . io	68	25	54	29	68	122	14	380	24.5	
" norra	1	2	3	6	5	11	—	28	10.7	
Kronobergs	5	5	4	4	12	4	—	34	29.4	
Norra Smålands . .	13	3	1	3	4	8	1	33	48.5	
II Milo	26	12	9	8	23	29	5	112	33.9	
Gävleborgs . . . io	16	5	2	2	4	4	2	35	60.0	
Jämtlands	3	5	4	1	5	6	1	25	32.0	
Västernorrlands . .	7	2	3	5	14	19	2	52	17.3	
III Milo	27	11	14	15	40	45	5	157	24.2	
Hallands io	9	1	3	3	24	24	1	65	15.4	
Västgöta-Bohus . . .	2	—	3	1	3	4	—	13	15.4	
Älvsborgs	3	10	4	7	10	9	1	44	29.5	
Skaraborgs	13	—	4	4	3	8	3	35	37.2	
IV Milo	8	3	9	8	13	13	—	54	20.4	
Östergötlands . . io	—	1	1	1	—	2	—	5	20.0	
Södermanlands . . .	3	2	2	1	9	1	—	18	27.8	
Stockholms	—	—	2	3	1	4	—	10	—	
Uppsala	5	—	4	3	3	6	—	21	23.8	
V Milo	24	1	11	6	20	29	2	93	26.9	
Värmlands io	1	—	1	—	2	6	—	10	10.0	
Örebro	22	1	7	4	15	20	2	71	32.4	
Kopparbergs	1	—	3	2	3	3	—	12	8.3	
VI Milo	12	15	6	7	15	23	5	88	32.5	
Västerbottens . . io	8	15	5	6	13	17	5	69	33.3	
Norrbottens	4	—	1	1	2	6	—	14	28.6	
VII Milo	3	3	4	3	7	5	—	25	24.0	

TAB. 1. (forts.). ANTAL PRÖVADE VID BESIKTNINGARNA AV VÄRNPLIKTIGA ÅR 1946.

Milo io	Antal prövade förda till grupp						S:a prö- vade	Därav i % i grupp O o. T
	O	T	4	3	2	1		
Underåriga . . .	—	—	2	18	216	1 152	—	1 388
I Milo	—	—	2	9	80	363	—	454
Malmöhus södra . io	—	—	1	7	46	208	—	262
" norra . . .	—	—	1	—	4	22	—	27
Kronobergs . . .	—	—	—	—	5	33	—	38
Norra Smålands . .	—	—	—	2	25	100	—	127
II Milo	—	—	—	4	29	200	—	233
Gävleborgs . . . io	—	—	—	2	5	88	—	95
Jämtlands	—	—	—	2	21	77	—	100
Västernorrlands . .	—	—	—	—	3	35	—	38
III Milo	—	—	—	2	42	283	—	327
Hallands io	—	—	—	2	24	54	—	80
Västgöta-Bohus . .	—	—	—	—	1	78	—	79
Älvsborgs	—	—	—	—	7	96	—	103
Skaraborgs	—	—	—	—	10	55	—	65
IV Milo	—	—	—	2	21	92	—	115
Östergötlands . . io	—	—	—	—	5	28	—	33
Södermanlands . .	—	—	—	—	2	9	—	11
Stockholms	—	—	—	1	10	35	—	46
Uppsala	—	—	—	1	4	20	—	25
V Milo	—	—	—	1	39	183	—	223
Värmlands io	—	—	—	—	12	47	—	59
Örebro	—	—	—	1	23	130	—	154
Kopparbergs	—	—	—	—	4	6	—	10
VI Milo	—	—	—	—	1	23	—	24
Västerbottens . . io	—	—	—	—	1	5	—	6
Norrbottens	—	—	—	—	—	18	—	18
VII Milo	—	—	—	—	4	8	—	12
Samtliga prövade	1 676	1 544	2 404	3 883	12 513	23 130	1 212	46 362
I Milo	425	434	643	1 161	2 746	6 430	195	12 034
Malmöhus södra . io	198	180	278	397	1 313	2 847	144	5 357
" norra . . .	68	72	74	257	510	1 015	19	2 045
Kronobergs	73	126	99	281	447	1 059	11	2 096
Norra Smålands . .	86	56	192	226	476	1 479	21	2 536
II Milo	268	197	380	645	2 364	3 562	262	7 678
Gävleborgs . . . io	85	67	90	256	547	968	34	2 047
Jämtlands	83	89	199	208	1 028	1 201	139	2 947
Västernorrlands . .	100	41	91	181	789	1 393	89	2 684
III Milo	296	197	467	668	2 370	4 667	230	8 895
Hallands io	87	35	129	216	558	965	44	2 034
Västgöta-Bohus . .	50	52	91	88	583	1 042	26	1 932
Älvsborgs	43	40	86	152	767	956	28	2 072
Skaraborgs	116	70	161	212	462	1 704	132	2 857
IV Milo	272	278	443	602	2 255	3 492	97	7 439
Östergötlands . . io	102	112	185	155	825	1 077	31	2 487
Södermanlands . .	60	29	60	81	585	600	3	1 418
Stockholms	43	73	66	111	325	906	45	1 569
Uppsala	67	64	132	255	520	909	18	1 965
V Milo	225	154	192	374	1 371	2 270	321	4 907
Värmlands io	58	22	51	83	243	647	27	1 131
Örebro	152	123	111	254	1 014	1 446	282	3 382
Kopparbergs	15	9	30	37	114	177	12	394
VI Milo	133	199	209	300	908	1 977	68	3 794
Västerbottens . . io	45	104	78	190	701	710	35	1 863
Norrbottens	58	95	131	110	207	1 267	33	1 931
VII Milo	57	85	70	133	499	732	39	1 615

Tab. 2. Kroppsfel och sjukdomar hos värnpliktiga tillförda grupp 0, T, 4 och 3 vid besiktningarna år 1946.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Kroppsfel och sjukdomar (enl. besikt- ningsreglementet)	20-åriga i grupp					Överåriga i grupp					Under- åriga i gr. 3 och 4
	O	T	4	3	S:a	O	T	4	3	S:a	
<i>Bildnings- o. utvecklingsfel</i>	45	147	76	184	452	2	2	3	5	12	1
010 Allmän svaghet	27	137	65	167	396	2	2	3	4	11	1
011 Dvärgväxt	6	10	5	11	32	—	—	—	1	1	—
012 Bildningsfel	11	—	5	5	21	—	—	—	—	—	—
013 Missbildning av inre organ	1	—	1	1	3	—	—	—	—	—	—
<i>Tuberkulos</i>	127	366	42	41	576	54	42	5	6	107	—
020 i lungorna el. struphuvudet	97	211	19	18	345	43	29	3	3	78	—
021 i lungsäcken, (lungsäcksinflamm.)	1	94	2	13	110	2	9	—	—	11	—
022 i bensystemet o. ledgångarna	26	8	12	1	47	5	1	2	—	8	—
023 i lymfkörtlarna	1	36	8	7	52	—	1	—	2	3	—
024 i urogenitalorganen	1	4	—	1	6	2	1	—	1	4	—
025 i andra organ	1	13	1	1	16	2	1	—	—	3	—
<i>Övriga infektionssjukdomar</i>	13	98	18	30	159	2	3	1	1	7	—
030 Reumatisk feber	9	93	14	25	141	1	3	1	1	6	—
031 Syfilis medfödd el. förvärad	1	5	—	—	6	1	—	—	—	1	—
032 Aktinomykos	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
033 Kronisk infektionssjukdom av annat slag	3	—	4	5	12	—	—	—	—	—	—
<i>Ämnesomsättnings- o. endokrina sjuk- domar. Blodsjukdomar</i>	124	14	29	49	216	2	—	1	1	4	—
040 Gikt	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
041 Sockersjuka	105	5	1	2	113	2	—	—	—	2	—
042 Struma (Morbus Basedowii)	2	3	7	17	29	—	—	1	1	2	—
043 Sjuklig fetma	5	1	10	26	42	—	—	—	—	—	—
044 Annan endokrin sjukdom	7	3	10	3	23	—	—	—	—	—	—
045 Blodsjukdom	5	2	1	1	9	—	—	—	—	—	—
<i>Psykiska sjukdomar o. nervsjukdomar</i>	691	53	788	849	2381	54	10	18	10	92	—
050 Endogen psykisk sjukdom	47	6	2	3	58	12	2	1	—	15	—
051 Exogen psykisk sjukdom	5	—	—	2	7	—	—	—	—	—	—
052 Abnorm personlighet och psykoneuros	29	11	20	39	99	13	4	3	1	21	—
053 Sinnesslöhet, (nedsatt fattningsförm.)	446	7	706	751	1910	21	1	11	8	41	—
054 Organisk sjukdom i nervsystemet	83	18	32	13	146	7	3	1	1	12	—
055 Fallandesot	70	11	7	3	91	1	—	—	—	1	—
056 Talrubbing	11	—	21	38	70	—	—	2	—	2	—
<i>Ögonsjukdomar</i>	72	9	217	837	1135	9	—	14	11	34	8
060 Blindhet å ett öga	13	1	26	175	215	—	—	4	3	7	3
061 Nedsättning av synskärpan	38	3	153	643	837	6	—	10	8	24	5
062 Närsynthet å bägge ögonen	11	—	7	5	23	1	—	—	—	1	—
063 Sjukdom i ögats inre el. yttre delar	10	5	30	12	57	2	—	—	—	2	—
064 Kronisk sjukdom i tårvägarna	—	—	1	2	3	—	—	—	—	—	—
<i>Öronsjukdomar</i>	57	5	217	138	417	8	—	12	—	20	2
070 Dövtumhet	21	—	—	—	21	2	—	—	—	2	—
071 Dövhhet el. nedsatt hörsselförmåga	19	2	47	72	140	5	—	4	—	9	1
072 Kronisk inflammation i mellanörat	17	3	165	66	251	1	—	8	—	9	1
073 Otoscleros (Morbus Menière m. fl.)	—	—	5	—	5	—	—	—	—	—	—
<i>Cirkulationsorganens sjukdomar</i>	56	37	227	298	618	11	2	17	7	37	—
080 Klaffel i hjärtat	44	18	172	160	394	4	1	8	2	15	—
081 Kronisk sjukdom i hjärtmuskulaturen	6	13	21	25	65	4	1	2	—	7	—
082 Perikardit	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Kroppsfel och sjukdomar (enl. besikt- ningsreglementet)	20-åriga i grupp					Överåriga i grupp					Under- åriga i gr. 3 och 4
	O	T	4	3	S:a	O	T	4	3	S:a	
083 Paroxysmal tachycardi	2	—	4	25	31	—	—	1	1	2	—
084 Sjukdom i pulsådrorna	3	4	14	27	48	—	—	1	2	3	—
085 Blodåderbräck	—	2	9	58	69	3	—	4	2	9	—
086 Annan sjukdom i cirkulationsorganen	1	—	6	3	10	—	—	1	—	1	—
<i>Andningsorganens sjukdomar</i>	24	28	52	71	175	5	3	2	—	10	—
090 Kronisk sjukdom i näsan el. dess bihål- lor. (Stinknäsa, nästäppthet)	1	—	1	6	8	—	—	—	—	—	—
091 Lungsäcksinflammation (ej tuberkulos)	—	5	—	6	11	—	2	—	—	2	—
092 Asthma bronchiale	21	21	47	52	141	4	—	1	—	5	—
093 Kronisk sjukdom i lunga el. lungsäck (av icke tuberkulös natur)	2	2	2	6	12	—	—	1	—	1	—
094 Kronisk sjukdom i luftvägarna	—	—	2	1	3	1	1	—	—	2	—
<i>Munhållans, matsmältningsorganens o. bukväggens sjukdomar</i>	3	64	37	120	224	11	9	9	8	37	—
100 Tanddefekt el. tandsjukdom	1	—	7	10	18	1	—	1	1	3	—
101 Sjukdom i övre matsmältningsorganen	—	1	3	2	6	—	—	—	—	—	—
102 Mag- eller tarmsår	2	35	11	14	62	5	8	5	3	21	—
103 Gallvägs- el. bukspottskörtelåkomma	—	1	1	—	2	—	—	—	—	—	—
104 Annan sjukdom i bukålan el. dess organ	—	10	9	24	43	3	—	2	1	6	—
105 Sjukdom i bukväggen (bräck)	—	17	6	70	93	2	1	1	3	7	—
<i>Urin- o. könsorganens sjukdomar</i>	18	54	42	75	189	5	1	2	—	8	—
110 Sjukdom i njurarna el. urinvägarna . .	11	39	25	30	105	4	1	1	—	6	—
111 Testiklarna i bukålan el. ljumskkanalen	3	3	8	41	55	—	—	—	—	—	—
112 Annan kronisk sjukdom i könsorg. . .	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—
113 Enuresis nocturna	4	11	9	4	28	1	—	1	—	2	—
<i>Hudsjukdomar o. sjukdomar i bindväven</i>	12	2	29	41	84	3	—	—	3	6	—
120 Större ärr	2	1	1	2	6	—	—	—	—	—	—
121 Skallighet	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—
122 Kronisk hudsjukdom	10	1	27	39	77	2	—	—	3	5	—
123 Kroniskt bensår	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—
<i>Svulster</i>	2	5	1	3	11	—	—	—	—	—	—
130 Elakartad svulst	1	4	1	—	6	—	—	—	—	—	—
131 Annan svulst hinderlig för tjänsten . .	1	1	—	3	5	—	—	—	—	—	—
<i>Stödje- o. rörelseorganens fel, lyten och sjukdomar</i>	245	55	504	1021	1825	21	2	30	33	86	4
200 Följder efter skador å el. sjukdomar i huvudets ben	1	1	1	1	4	—	—	—	—	—	—
201 Best. neds. funk.-dugl. käkled	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—
202 Best. neds. funk.-dugligh. av övre extremit.	36	3	69	75	183	2	—	5	—	7	—
203 Neds. funk.-dugligh. av ryggraden . . .	42	25	82	176	325	4	—	3	6	13	2
204 Best. hals-, buk- el. ryggmuskelsvaghet .	2	1	3	8	14	—	—	—	—	—	—
205 Best. neds. funk.-dugligh. av bröstskorg, skulderblad m. skulderled	8	—	12	32	52	—	—	2	1	3	—
206 Best. neds. funk.-dugl. av bäckenet m. höftl.	20	—	27	15	62	—	—	1	—	1	1
207 Best. neds. funk.-dugl. av nedre extremit.	110	24	282	699	1115	11	1	17	25	54	1
208 Förändr. i stödje- och rörelseorganen med best. neds. funk.-duglighet	8	1	2	—	11	2	—	1	—	3	—
209 Defekt av extremitet el. extremitetdel	14	—	23	15	52	2	—	1	1	4	—
210 Andra åkomor i stödje- och rörelseorg.	4	—	3	—	7	—	—	—	—	—	—
<i>Övriga.</i>	—	526	3	5	534	—	6	—	—	6	—
300 Försenad el. otillräcklig kroppsutveckl. .	—	374	—	1	375	—	—	—	—	—	—
301 Svag kropps-konstitution	—	6	—	2	8	—	—	—	—	—	—
302 Tillfällig sjukdom (olycksfall)	—	146	3	2	151	—	6	—	—	6	—
Utan redov. sjukdom	—	1	5	14	20	—	—	1	4	5	5
Summa	1489	1404	2287	8776	9016	187	80	115	89	471	20

Tab. 3 a. Kroppsfel och sjukd. hos 20-åriga vpl tillförda grupp O inom olika inskrivningsomr. år 1946.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
Inskrivningsområden (io)	Bildnings- och utvecklingsfel Allmän svaghet	Övriga bildningsfel Oullräcklig kroppssvårnad	Tuberkulos	Övriga infektions- sjukdomar	Amnossätn.-endo- krina o. blodsjukd.	Psyckiska och nervsjukdomar Sinnessjukdom	Sinnesslöhet	Fallandecost	Övr. sjukd. i nervsystemet	Ögonsjukdomar	Öron- sjukd. Dörsnighet	Öron- sjukdomar Övriga	Cirkulationsorganens sjukdomar	Andningsorganens sjukdomar	Munhålan, matsmält- ningsorg. och buk- vägans sjukdomar	Urin- och köns- organens sjukdomar	Hudsjukdomar och sjukd. i bindväven	Svulster	Föresnad el. otillr. kroppsutveckling	Stödj- o. förelse- organens sjukdomar	Svag kroppskonstitu- tion o. tub. belastn.	Tillfällig sjukdom el. svaghet efter sjukdom (oljckstnll)	Utan angiven sjukd.	S u m m a	
I Milo	8	3	3	22	5	21	22	115	18	28	17	—	6	19	13	2	6	—	—	70	—	—	—	—	378
Malmöhus södra io	1	1	—	11	2	5	5	19	3	14	2	—	2	4	3	1	2	—	—	18	—	—	—	—	93
„ norra „	1	1	—	2	1	1	7	30	7	4	4	—	2	2	1	—	1	—	—	15	—	—	—	—	80
Kronobergs „	6	—	—	3	1	8	4	28	5	6	4	—	6	3	—	—	—	—	—	19	—	—	—	—	103
Norra Smålands „	—	1	3	6	1	7	6	28	3	4	7	—	2	7	6	1	3	—	—	17	—	—	—	—	102
II Milo	5	—	2	8	1	16	8	56	10	7	16	—	11	6	1	—	—	—	—	19	—	—	—	—	166
Gävleborgs io	—	—	—	—	—	6	2	16	4	1	6	—	2	1	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	43
Jämtlands „	2	—	2	5	1	6	2	21	5	2	5	—	5	3	—	—	—	—	—	10	—	—	—	—	69
Västernorrlands „	3	—	—	3	—	4	4	19	1	4	5	—	4	2	1	—	—	—	—	4	—	—	—	—	54
III Milo	3	—	1	24	3	24	22	96	11	17	10	—	11	5	5	—	4	6	—	55	—	—	—	—	207
Hallands io	1	—	1	3	1	2	7	18	3	3	—	—	4	1	1	—	1	2	—	9	—	—	—	—	57
Västgöta-Bohus „	1	—	—	17	2	14	10	32	4	7	3	—	3	2	1	—	2	2	—	30	—	—	—	—	130
Älvsborgs „	1	—	—	2	—	4	2	26	3	3	1	—	2	1	2	—	1	2	—	12	—	—	—	—	62
Skaraborgs „	—	—	—	2	—	4	3	20	1	4	6	—	2	1	1	—	—	—	—	4	—	—	—	—	49
IV Milo	6	1	3	38	3	55	12	93	21	25	12	—	9	9	2	—	3	4	1	44	—	—	—	—	321
Östergötlands io	4	1	2	3	1	7	—	26	1	6	5	—	2	2	—	—	1	1	—	11	—	—	—	—	73
Södermanlands „	—	—	—	2	—	6	—	19	1	4	1	—	1	1	1	—	—	—	—	3	—	—	—	—	40
Stockholms „	2	—	—	31	1	12	11	29	6	7	5	—	5	3	—	—	—	1	1	16	—	—	—	—	130
Uppsala „	—	—	1	2	1	10	1	19	13	8	1	—	1	3	1	—	2	1	—	14	—	—	—	—	78
V Milo	3	—	3	13	—	17	13	51	6	14	9	—	12	8	1	1	4	2	—	35	—	—	—	—	192
Värmlands io	2	—	—	9	—	6	—	23	3	4	2	—	2	2	—	1	2	—	—	13	—	—	—	—	67
Örebro „	—	—	1	3	—	5	6	17	3	5	4	—	6	2	1	—	1	2	—	12	—	—	—	—	68
Kopparbergs „	1	—	2	1	—	6	7	11	—	5	3	—	6	4	—	—	1	—	—	10	—	—	—	—	57
VI Milo	2	2	—	17	1	10	3	30	4	3	7	—	8	8	2	—	1	—	1	22	—	—	—	—	121
Västerbottens io	1	2	—	14	1	6	2	17	3	2	6	—	4	7	1	—	1	—	1	16	—	—	—	—	84
Norrbottnens „	1	—	—	3	—	4	1	13	1	1	1	—	4	1	1	—	—	—	—	6	—	—	—	—	37
VII Milo	—	—	—	5	—	1	1	5	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14
Gotlands io	—	—	—	5	—	1	1	5	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14
Summa	27	6	12	127	13	124	81	446	70	94	72	—	57	56	24	3	18	12	2	245	—	—	—	—	1489
%	1.8	0.4	0.8	8.6	0.9	8.3	5.4	30.0	4.7	6.3	4.8	—	3.8	3.8	1.6	0.2	1.2	0.8	0.1	16.5	—	—	—	—	100.0
Per 1 000 prövade 20-åriga	0.6	0.1	0.3	2.9	0.3	2.8	1.8	10.1	1.6	2.1	1.6	—	1.3	1.3	0.5	0.1	0.4	0.3	0.1	5.6	—	—	—	—	33.8

Anm. Grupp O omfattar till krigstjänst odugliga.

Tab. 3 b. Kroppsfel och sjukd. hos 20-åriga vpl tillförda grupp T inom olika inskrivningsomr. år 1946.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Inskrivningsområden (io)	Bildnings- och utvecklingsfel					Ämnessätt- endo- krina o. blodsjukd.	Psykiska och nervsjukdomar				Öronsjukdomar	Cirkulationsorganens sjukdomar	Andningsorganens sjukdomar	Munnhåns, mat- ningssö- och tök- vägans sjukdomar	Urin- och köns- organens sjukdomar	Hudsjukdomar och sjukd. i bindväven	Svalster	Stödle- o. rörelseorga- nens sjukdomar	Förenad el. otillr. kroppsutveckling	Svag kroppskonstitu- tion o. tub. belastn. (olycksfall)	Tillfälls sjukdom el. svaghet efter sjukdom	Lutan angiven sjukdom	Summa	
	Allmän svaghet	Övriga bildningsfel	Övriga infektions- sjukdomar	Tuberkulos	Övriga infektions- sjukdomar	Sinnessjukdom	Sinnesslöhet	Fallandesot	Övriga sjukd. i nervsystemet	Ögonsjukdomar	Öronsjukdomar	Cirkulationsorganens sjukdomar	Andningsorganens sjukdomar	Munnhåns, mat- ningssö- och tök- vägans sjukdomar	Urin- och köns- organens sjukdomar	Hudsjukdomar och sjukd. i bindväven	Svalster	Stödle- o. rörelseorga- nens sjukdomar	Förenad el. otillr. kroppsutveckling	Svag kroppskonstitu- tion o. tub. belastn. (olycksfall)	Tillfälls sjukdom el. svaghet efter sjukdom	Lutan angiven sjukdom	Summa	
I Milo	24	—	—	45	22	1	3	1	1	—	1	—	2	5	17	12	1	2	15	124	—	28	—	304
Malmöhus södra io	13	—	—	4	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	2	12	—	—	—	39
„ norra „	—	—	—	14	5	1	2	—	—	—	1	—	—	—	7	6	1	2	2	31	9	—	—	84
Kronobergs „	4	—	—	16	5	—	1	—	1	—	—	—	2	1	4	—	—	—	7	28	1	—	—	70
Norra Smålands „	7	—	—	11	10	—	—	1	—	—	—	1	—	6	2	—	—	—	4	63	6	—	—	111
II Milo	6	—	—	77	19	—	1	1	3	1	1	2	5	4	9	1	—	—	5	53	1	28	—	217
Gävleborgs io	2	—	—	21	6	—	—	—	—	1	—	1	3	1	4	1	—	—	3	19	11	—	—	73
Jämtlands „	2	—	—	29	9	—	1	—	—	—	—	—	1	1	4	—	—	—	1	1	13	—	—	62
Västernorrlands „	2	—	—	27	4	—	—	1	3	—	1	1	1	2	1	—	—	—	2	33	4	—	—	82
III Milo	26	—	—	52	14	3	6	—	1	2	3	—	5	6	15	15	—	2	11	59	—	40	—	260
Hallands io	2	—	—	7	1	—	1	—	—	—	—	—	1	1	2	3	—	—	2	2	—	—	—	22
Västgöta-Bohus „	13	—	—	30	7	3	4	—	—	—	1	—	2	3	7	4	—	—	4	18	—	26	—	122
Älvsborgs „	—	—	—	11	3	—	—	—	1	—	—	—	1	1	3	3	—	—	1	25	—	14	—	64
Skaraborgs „	11	—	—	4	3	—	1	—	—	2	1	—	1	1	3	5	—	2	4	14	—	—	—	52
IV Milo	28	2	—	79	21	5	1	1	2	5	1	—	12	6	7	12	1	—	12	55	—	21	1	272
Östergötlands io	10	2	—	8	4	1	—	1	1	2	—	—	8	3	1	4	1	—	3	—	4	—	—	53
Södermanlands „	1	—	—	6	8	1	—	—	1	—	—	—	1	1	2	2	—	—	1	1	4	1	—	30
Stockholms „	12	—	—	54	5	3	1	—	—	1	1	—	1	2	3	6	—	—	4	52	—	10	—	155
Uppsala „	5	—	—	11	4	—	—	—	2	—	—	—	2	—	1	—	—	—	4	2	3	—	—	84
V Milo	32	8	—	42	10	3	2	—	3	2	2	2	8	7	8	7	—	1	6	57	2	16	—	218
Värmlands io	29	1	—	14	3	—	—	—	—	—	2	—	4	—	4	5	—	1	2	5	—	—	—	70
Örebro „	3	7	—	17	5	3	—	—	3	2	2	—	4	7	2	2	—	—	2	48	2	12	—	121
Kopparbergs „	—	—	—	11	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2	4	4	—	—	27
VI Milo	19	—	—	70	10	2	4	4	1	7	1	1	5	—	8	5	—	—	6	26	2	13	—	184
Västerbottens io	11	—	—	35	1	—	1	1	1	3	1	1	1	—	6	4	—	—	5	14	10	—	—	95
Norrbottens „	8	—	—	35	9	2	3	3	—	4	—	—	4	—	2	1	—	—	1	12	2	3	—	89
VII Milo	2	—	—	1	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	1	—	—	9
Gotlands io	2	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9
Summa	137	10	—	366	98	14	17	7	11	18	9	5	37	28	64	54	2	5	55	374	6	146	1	1464
%	2.3	0.7	—	25.0	6.7	1.0	1.2	0.5	0.8	1.2	0.6	0.3	2.5	1.9	4.4	3.7	0.1	0.3	3.8	25.5	0.4	10.0	0.1	100.0
Per 1000 prövade 20-åriga	3.1	0.2	—	8.3	2.2	0.3	0.4	0.2	0.3	0.4	0.2	0.1	0.8	0.6	1.5	1.2	0.1	0.1	1.3	8.5	0.1	3.3	0.0	33.2

Anm. Grupp T omfattar för tillfället till krigatjänst odugliga.

Tab. 3 c. Kroppsfel och sjukd. hos 20-åriga vpl tillförda grupp 4 inom olika inskrivningsomr. år 1946.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
Inskrivningsområden (io)	Bildnings- och utvecklingsfel			Tuberkulos	Övriga infektions- sjukdomar	Ämnesomstärn- endo- krina o. blodsjukd.	Psykiska och nervsjukdomar				Ögonsjukdomar	Öronsjukdomar	Cirkulationsorganens sjukdomar	Andningsorganens sjukdomar	Munhålan, matsmält- ningsorg. och bukväggens sjukdomar	Urin- och köns- organens sjukdomar	Hudsjukd. o. sjukd. i bindväv, lymfkörtl.	Svulster	Svag kroppsconstitu- tion o. tub. belastn.	Försenad el. otillr. kroppsutveckling	Stödjel- o. rörelse- organens sjukdomar	Utan angiven sjukdom	Tillfällg sjukdom eller svaghet efter sjukdom (olyckstill)	Summa	
	Allmän svaghet	Otillräcklig kroppsbyggnad	Övriga bildningsfel				Sinnessjukdom	Sinneslöshet	Fallandesot	Övr. sjukd. i nervsystemet															
I Milo	12	1	3	5	7	3	9	258	1	12	52	57	41	16	8	9	7	—	120	—	—	—	—	624	
Malmöhus södra io . . .	5	—	1	1	1	—	2	21	—	5	11	6	5	9	2	2	—	16	—	—	—	—	—	88	
norra , . .	1	—	1	2	—	1	2	78	1	1	22	22	22	1	1	3	3	33	—	—	—	—	—	195	
Kronobergs ,	5	—	1	1	2	1	5	60	—	2	12	10	7	3	4	3	2	39	—	—	—	—	—	157	
Norra Smålands , . . .	1	1	—	1	4	1	—	99	—	4	7	19	7	3	1	1	2	32	—	—	—	1	—	184	
II Milo	3	—	—	5	2	2	3	59	1	7	20	41	24	2	3	4	2	—	40	—	—	—	—	218	
Gävleborgs io	1	—	—	—	1	2	14	1	2	5	10	7	1	1	1	2	—	17	—	—	—	—	—	64	
Jämtlands ,	1	—	—	—	2	—	1	30	—	4	8	16	8	1	1	—	—	12	—	—	—	—	—	88	
Västernorrlands , . . .	1	—	—	4	—	1	—	15	—	1	7	15	9	—	1	1	—	11	—	—	—	—	—	66	
III Milo	11	—	—	5	2	9	6	122	—	4	34	19	27	11	6	8	6	—	99	—	—	—	—	1	370
Hallands io	2	—	—	—	—	—	19	—	1	1	—	3	1	1	1	2	—	19	—	—	—	—	1	50	
Västgöta-Bohus , . . .	7	—	—	4	1	4	4	17	—	2	8	11	9	3	2	3	2	27	—	—	—	—	—	104	
Älvsborgs ,	2	—	—	—	1	4	1	51	—	—	13	1	9	4	2	3	4	33	—	—	—	—	—	128	
Skaraborgs ,	—	—	—	1	—	1	1	35	—	1	12	7	6	3	1	—	—	20	—	—	—	—	—	88	
IV Milo	33	4	—	14	3	12	2	129	1	15	72	63	67	17	10	10	9	—	157	—	—	—	3	622	
Östergötlands io . . .	12	—	—	6	2	—	60	—	4	33	12	13	3	5	1	3	—	34	—	—	—	—	1	191	
Södermanlands , . . .	3	1	—	1	—	1	20	—	3	10	6	6	2	—	2	—	—	25	—	—	—	—	—	82	
Stockholms ,	11	3	—	6	1	7	2	19	1	2	21	37	34	10	5	7	4	53	—	—	—	—	—	223	
Uppsala ,	7	—	—	1	—	2	1	30	—	6	8	14	2	—	—	—	2	45	—	—	—	—	—	126	
V Milo	4	—	2	7	—	1	1	55	3	7	14	15	38	4	3	6	3	—	59	—	—	—	1	223	
Värmlands io	1	—	—	3	—	—	5	1	4	2	3	22	—	2	4	—	—	22	—	—	—	—	1	70	
Örebro ,	—	—	2	3	—	1	1	31	—	3	9	5	12	3	1	—	1	23	—	—	—	—	—	95	
Kopparbergs ,	3	—	—	1	—	—	—	19	2	—	3	7	4	1	—	2	2	14	—	—	—	—	—	58	
VI Milo	1	—	1	6	4	2	—	69	1	6	23	21	30	2	4	4	2	—	26	—	—	—	—	203	
Västerbottens io . . .	1	—	—	2	2	1	—	58	1	1	16	7	17	1	4	3	1	14	—	—	—	—	—	180	
Norrbottnens ,	—	—	1	4	2	1	—	11	—	5	7	14	13	1	—	1	1	12	—	—	—	—	—	73	
VII Milo	1	—	—	—	—	—	—	14	—	2	2	1	—	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—	27	
Gotlands io	1	—	—	—	—	—	—	14	—	2	2	1	—	—	3	1	—	3	—	—	—	—	—	27	
Summa	65	5	6	42	18	29	22	706	7	53	217	217	227	52	37	42	29	1	504	—	—	3	5	2287	
%	2.9	0.2	0.2	1.8	0.8	1.3	1.0	30.9	0.3	2.3	9.5	9.5	9.9	2.3	1.6	1.8	1.3	0.5	22.0	—	—	0.1	0.2	100.0	
Per 1 000 prövade 20-åriga	1.5	0.1	0.1	0.9	0.4	0.7	0.5	16.1	0.2	1.2	4.9	4.9	5.2	1.2	0.8	0.9	0.7	0.0	11.5	—	—	0.1	0.1	52.0	

Tab. 3 d. Kroppsfel och sjukd. hos 20-åriga vpl tillförda grupp 3 inom olika inskrivningsomr. år 1946.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Inskrivningsområden (io)	Bildnings- och utvecklingsfel			Tuberkulos	Övriga infektions- sjukdomar	Ämnesomsätt.-endo- krina o. blodsjukd.	Psykliska och nervsjukdomar			Ögonsjukdomar	Öronsjukdomar	Cirkulationsorganens sjukdomar	Andningsorganens sjukdomar	Munhålan, matsmält- ningsorg. och bakträngens sjukdomar	Urin- och köns- organens sjukdomar	Hudsjukd. o. sjukd. i bindväv, lymfkörtl.	Svalster	Stöde- u. rörelse- organens sjukdomar	Försenad el. otillf- kroppsteckning	Svag kroppsconstitu- tion o. tub. belastn.	Tillfällig sjukdom eller svaghet efter sjukdom (olyckstillf.)	Utan angiven sjukdom	Summa	
	Allmän svaghet	Övriga bildningsfel	Otillräcklig kroppsbyggnad				Sinneslöshet	Fallandsot	Övr. sjukd. i nervsystemet															Sinnessjukdom
I Milo	29	1	2	6	7	9	11	137	1	11	120	19	68	12	27	19	13	—	250	1	—	—	—	743
Malmöhus södra io . . .	12	1	—	1	2	1	2	24	—	2	30	5	21	3	4	6	2	—	60	—	—	—	—	176
„ norra „	—	—	—	1	2	2	3	72	—	4	35	4	19	2	9	4	2	—	45	1	—	—	—	205
Kronobergs „	10	—	—	3	1	3	4	34	1	4	40	4	12	4	7	3	2	—	79	—	—	—	—	208
Norra Smålands „	7	—	2	1	2	3	2	7	—	4	15	6	16	3	7	6	7	—	66	—	—	—	—	154
II Milo	13	1	1	11	4	5	5	134	1	9	81	35	52	11	25	15	5	—	80	—	1	—	—	489
Gävleborgs io	3	—	1	—	1	3	2	15	1	1	12	12	21	3	4	5	—	—	23	—	—	—	—	107
Jämtlands „	7	1	—	6	2	1	3	78	—	7	36	12	22	7	14	6	2	—	47	—	1	—	—	252
Västernorrlands „	3	—	—	5	1	1	—	41	—	1	33	11	9	1	7	4	3	—	10	—	—	—	—	130
III Milo	54	2	—	3	6	9	13	138	—	5	164	14	44	10	20	9	5	1	170	—	—	1	2	670
Hallands io	3	—	—	—	1	1	4	22	—	—	19	1	7	—	1	4	—	—	20	—	—	—	—	83
Västgöta-Bohus „	15	1	—	3	2	6	8	39	—	1	72	10	16	5	4	3	1	1	60	—	—	—	2	249
Älvsborgs „	34	1	—	—	3	2	1	71	—	2	41	3	11	3	4	—	3	—	72	—	—	—	—	251
Skaraborgs „	2	—	—	—	—	—	—	6	—	2	32	—	10	2	11	2	1	—	18	—	—	1	—	87
IV Milo	56	5	3	8	6	11	5	133	1	16	300	33	62	22	19	14	8	1	225	—	—	1	9	938
Östergötlands io	14	2	1	—	2	3	—	63	1	3	56	5	12	3	6	1	1	—	48	—	—	—	—	221
Södermanlands „	5	2	2	3	2	—	2	34	—	2	36	8	4	9	4	2	1	—	20	—	—	—	9	145
Stockholms „	18	1	—	5	2	6	1	9	—	5	150	15	30	9	8	11	4	—	87	—	—	—	—	361
Uppsala „	19	—	—	—	2	2	2	27	—	6	58	5	16	1	1	—	2	1	70	—	—	1	—	211
V Milo	8	—	—	2	3	10	3	116	—	9	81	23	53	10	24	10	7	1	245	1	—	—	2	608
Värmlands io	1	—	—	1	—	5	—	74	—	1	32	5	31	2	9	3	3	—	83	—	—	—	1	251
Örebro „	2	—	—	—	—	3	3	33	—	6	37	15	14	6	13	4	3	1	137	—	—	—	—	277
Kopparbergs „	5	—	—	1	3	2	—	9	—	2	12	3	8	2	2	3	1	—	25	1	—	—	1	80
VI Milo	3	2	—	10	4	5	6	87	—	1	86	14	15	6	4	8	3	—	38	—	—	—	1	293
Västerbottens io	2	—	—	1	1	2	2	21	—	—	54	3	5	1	3	2	—	—	11	—	—	—	1	109
Norrbottnens „	1	2	—	9	3	3	4	66	—	1	32	11	10	5	1	6	3	—	27	—	—	—	—	184
VII Milo	4	—	—	1	—	—	1	6	—	—	5	—	4	—	1	—	—	—	13	—	—	—	—	35
Gotlands io	4	—	—	1	—	—	1	6	—	—	5	—	4	—	1	—	—	—	13	—	—	—	—	35
Summa	167	11	6	41	30	49	44	751	3	51	837	138	298	71	120	75	41	3	1021	2	1	2	14	3 776
%	4.4	0.3	0.1	1.1	0.8	1.2	1.2	19.9	0.1	1.4	22.2	3.7	7.9	1.9	3.2	2.0	1.1	0.1	27.0	0.0	0.0	0.0	0.4	100.0
Per 1000 prövade 20-åriga	3.8	0.3	0.1	0.9	0.7	1.1	1.0	17.1	0.1	1.2	19.0	3.1	6.8	1.6	2.7	1.6	0.9	0.1	23.2	0.1	0.0	0.1	0.3	85.8

Tab. 4. Sjukligheten bland

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		Under året insjuk-									
Truppförband och förläggningssort		Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti		
Kvarläggt från 1915											
Armén											
Manskap		618	6 604	8 772	9 457	5 742	9 815	4 700	3 991	3 984	
I. Milo.		106	1 505	2 317	1 764	1 023	1 826	960	872	510	
1	Norra skånska inf.reg. (Kristianstad)	9	468	336	216	60	114	100	61	34	
2	Södra „ „ (Ystad)	12	170	399	255	124	236	73	83	42	
3	Kronobergs regemente (Växjö)	11	96	126	176	146	242	106	103	69	
4	Jönköpings—Kalmar reg. (Eksjö)	13	64	286	241	116	199	91	111	75	
5	Skånska kavallerireg. (Ljungbyhed)	5	30	21	27	29	101	14	21	20	
6	Skånska pansarreg. (Hälsingborg)	13	73	57	109	60	79	36	48	36	
7	Wendes artillerireg. (Kristianstad)	7	255	338	171	79	163	58	70	15	
8	Smålands artillerireg. (Jönköping)	7	141	301	282	119	173	107	86	31	
9	Skånska luftvärnsreg. (Malmö)	12	53	55	73	43	98	35	26	16	
10	Göta ingenjörkår (Eksjö)	5	90	207	96	140	168	197	171	56	
11	Skånska trängkåren (Hässelholm)	12	65	191	118	57	129	58	62	29	
12	Artilleriskjutskolan (Skillingaryd)	—	—	—	—	50	124	85	30	87	
II. Milo.		71	722	1 193	1 342	766	1 460	496	363	510	
1	Jämtlands fältjägarreg. (Östersund)	8	177	516	502	172	409	138	95	188	
2	Hälsinge regemente (Gävle)	17	168	52	200	128	199	98	73	85	
3	Västernorrlands regemente (Sollefteå)	15	136	236	149	178	280	84	60	79	
4	Norrlands artillerireg. (Östersund)	16	85	111	164	139	201	50	33	35	
5	Sundsvalls luftvärnskår (Sundsvall)	11	53	58	110	49	99	23	27	36	
6	Norrlands trängkår (Sollefteå)	4	103	220	217	100	272	103	75	87	
III. Milo.		96	1 256	2 035	1 291	1 081	2 017	1 055	814	731	
1	Älvsborgs regemente (Borås)	17	135	250	132	96	320	148	111	105	
2	Hallands „ „ (Halmstad)	12	200	185	176	58	119	197	137	113	
3	Bohusläns „ „ (Uddevalla)	7	215	517	230	139	195	128	111	126	
4	Livregementets husarer (Skövde)	1	113	98	78	114	242	67	72	52	
5	Skaraborgs pansarregemente (Skövde)	16	132	265	182	218	419	201	166	115	
6	Göta artilleriregemente (Göteborg)	15	170	421	156	195	266	89	84	49	
7	Karlsborgs luftvärnsreg. (Karlsborg)	6	91	86	115	86	150	65	25	38	
8	Göteborgs „ „ (Göteborg)	8	93	94	78	72	29	21	11	33	
9	Göta trängkår (Skövde)	13	75	85	107	78	222	114	79	95	
10	Andra intendenturkomp. (Karlsborg)	1	23	9	17	19	52	11	1	3	
11	Andra tygkomp. (Västerhaninge)	—	9	25	20	6	3	14	1	2	
IV. Milo.		180	1 717	1 901	2 422	1 591	2 349	1 139	1 142	1 449	
1	Svea livgarde (Stockholm)	49	212	473	435	257	215	158	193	595	
2	Livgrenadjärregementet (Linköping)	13	247	99	251	91	227	124	109	62	
3	Upplands regemente (Uppsala)	9	297	103	166	198	325	109	97	135	
4	Livregementet till häst (Stockholm)	27	71	46	92	58	61	52	59	54	
5	Göta pansarlivgarde (Stockholm)	4	25	83	65	72	58	47	24	25	
6	Södermanlands pansarreg. (Strängnäs)	4	136	255	198	133	178	117	105	77	
7	Svea artillerireg. (Stockholm)	21	92	202	310	150	199	52	62	56	

försvarets personal år 1946.

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
n a d e					Avförda				Kvarligg. till 1947	Antal sjukdagar				Antal sjukdagar per 100 tjänst-föring-dagar
September	Oktober	November	December	Summa	Dugliga till fortsatt krigstjänstgöring	Dugliga till fortsatt krigstjänstgöring	Dugliga till fortsatt krigstjänstgöring	Döda		vid truppen	& militär-sjukhus	& civilt sjukhus	Summa	
4 989	5 411	5 970	4 126	73 561	71 588	1 426	634	29	502	250 990	347 667	56 880	655 537	4.6
1 092	889	1 051	738	14 547	14 339	127	86	4	97	45 981	72 422	13 218	131 621	4.5
64	87	119	140	1 799	1 779	3	8	—	18	4 846	6 867	2 864	14 577	5.1
137	140	122	70	1 851	1 812	18	21	1	11	5 422	8 250	2 536	16 208	4.9
84	83	167	77	1 475	1 450	18	12	1	5	3 477	9 132	774	13 383	5.6
127	43	87	91	1 531	1 509	18	6	—	11	5 038	10 653	991	16 682	4.5
65	57	65	47	497	488	8	1	—	5	2 520	1 913	729	5 232	6.0
58	61	60	60	737	725	13	3	—	9	3 929	3 700	1 090	8 719	3.0
111	81	69	58	1 468	1 451	17	2	1	4	6 040	6 974	1 043	14 057	5.6
120	117	136	69	1 682	1 670	8	7	—	4	3 871	9 205	677	13 753	4.5
37	38	48	39	561	552	10	3	1	7	2 487	2 387	790	5 664	3.6
65	101	123	64	1 478	1 449	8	15	—	11	4 386	6 193	628	11 207	5.9
74	81	55	23	942	931	5	6	—	12	2 799	5 992	830	9 621	2.7
150	—	—	—	526	523	1	2	—	—	1 096	1 156	266	2 518	3.0
598	780	818	539	9 587	9 409	144	56	3	46	25 215	42 174	7 083	74 472	4.6
177	183	273	133	2 963	2 911	37	11	—	12	9 798	8 379	911	19 088	5.7
81	149	174	214	1 621	1 552	63	13	1	9	4 434	6 365	696	11 495	4.4
139	157	110	49	1 657	1 638	19	10	1	4	4 932	7 616	2 049	14 597	4.6
52	96	90	48	1 104	1 108	6	—	—	6	2 488	6 841	1 183	10 512	4.1
35	29	37	42	598	588	6	7	—	8	1 190	3 721	271	5 182	3.0
114	166	134	53	1 644	1 612	13	15	1	7	2 373	9 252	1 973	13 598	5.1
968	1 121	1 257	831	14 457	14 185	179	104	5	80	59 093	56 467	10 689	126 249	5.4
78	133	110	70	1 688	1 664	19	20	—	2	11 907	7 389	1 322	20 618	7.1
69	137	157	131	1 679	1 624	34	14	1	18	10 070	4 837	1 487	16 394	4.7
158	248	231	150	2 448	2 401	25	19	—	10	3 880	10 957	2 912	17 749	5.8
75	107	100	48	1 166	1 089	49	26	—	3	2 523	6 100	433	9 056	4.5
247	196	240	176	2 557	2 548	12	2	2	9	10 618	5 890	1 289	17 797	5.7
93	89	81	76	1 769	1 745	12	9	1	17	8 241	6 861	1 149	16 251	7.0
66	44	125	42	933	920	7	8	—	4	2 884	3 995	687	7 566	4.2
30	39	36	53	589	591	—	—	—	6	3 592	1 778	538	5 908	4.3
121	100	138	60	1 274	1 264	12	5	1	5	4 143	6 860	811	11 814	4.6
29	14	14	7	215	209	5	1	—	1	526	1 017	3	1 546	3.2
2	14	25	18	139	130	4	—	—	5	709	783	58	1 550	3.6
1 271	1 489	1 661	1 176	19 307	18 653	435	224	8	167	74 891	88 200	9 695	172 786	4.3
199	275	304	197	3 573	3 370	164	49	2	37	18 741	14 218	861	33 820	5.5
55	68	110	95	1 538	1 515	28	2	—	6	4 170	10 804	1 134	16 108	5.6
106	142	170	180	2 028	1 852	81	87	—	17	7 356	9 290	1 971	18 617	4.7
55	80	98	77	803	790	19	7	—	14	4 242	5 957	481	10 680	7.9
35	50	74	46	604	582	15	4	1	6	1 574	2 913	372	4 859	3.1
198	100	152	108	1 757	1 722	13	12	1	13	4 614	6 497	1 346	12 457	4.1
43	87	51	61	1 365	1 347	15	10	—	14	6 403	6 900	108	13 411	5.3

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		U n d e r å r e t i n s j u k -									
Truppförband och förläggningssort		Kvarligg. från 1945	Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti	
8	Östgöta luftvärnsreg. (Linköping) . .	—	72	89	133	72	165	89	126	73	
9	Stockholms luftvärnsreg. (Stockholm)	20	103	56	106	118	240	114	70	86	
10	Svea ingenjörkår (Stockholm)	6	118	41	105	101	191	86	134	108	
11	Signalregementet (Stockholm)	5	91	216	171	116	65	38	29	43	
12	Svea trängkår (Linköping)	17	102	64	137	87	285	72	62	67	
13	Första intendenturkomp. (Stockholm)	—	16	16	17	24	29	27	16	8	
14	Krigsskolan (Stockholm)	3	52	62	103	42	52	17	36	35	
15	Arméns underofficersskola (Stockholm)	1	68	70	88	48	23	13	8	6	
16	Infanteriskjutskolan (Stockholm) . .	1	15	26	45	24	36	24	12	19	
17	Ridskolan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
V. Milo.		21	484	496	693	492	678	285	213	253	
1	Värmlands regemente (Karlstad) . . .	—	99	153	254	150	240	80	39	53	
2	Livregementets grenadjärer (Örebro) .	8	168	74	135	192	112	90	60	80	
3	Dalregementet (Falun)	10	169	136	142	69	150	50	73	65	
4	Bergslagens art.reg. (Kristinehamn) .	3	36	130	146	64	151	51	29	45	
5	Göta trängkårkomp. (Nora)	—	12	3	16	17	25	14	12	10	
VI. Milo.		130	785	669	1 495	628	1 045	616	446	443	
1	Norrbottnens regemente (Boden) . . .	19	150	92	505	87	227	72	44	112	
2	Västerbottens regemente (Umeå) . . .	45	146	122	227	201	179	144	78	123	
3	Norrlands dragonregemente (Umeå) . .	17	52	45	151	52	132	62	58	35	
4	Norrbottnens artillerireg. (Boden) . . .	5	38	37	113	31	48	35	33	11	
5	Bodens artilleriregemente (Boden) . . .	22	105	64	140	60	137	27	19	29	
6	Luleå luftvärnskår (Luleå)	3	78	65	79	89	113	46	43	31	
7	Bodens ingenjörkår (Boden)	10	68	38	112	68	101	33	25	29	
8	Signalregementets komp. i Boden . . .	5	31	6	31	28	70	22	16	13	
9	Tredje intendenturkompaniet (Boden)	1	14	11	40	1	38	25	19	6	
10	Arméns jägarskola (Kiruna)	3	103	189	97	11	—	150	111	54	
VII. Milo.		14	135	161	450	161	440	149	141	88	
1	Gotlands infanteriregemente (Visby) .	9	69	93	232	109	325	58	93	34	
2	Gotlands artilleriregemente (Visby) .	5	66	68	218	52	115	91	48	54	
Övrig personal.		188	793	852	994	576	594	411	309	405	
1	I. militärområdet	35	151	189	157	94	92	63	56	82	
2	II. " "	36	90	80	99	65	74	57	32	48	
3	III. " "	27	126	176	149	82	93	68	53	69	
4	IV. " "	49	242	228	283	215	209	124	107	106	
5	V. " "	3	48	50	62	23	34	36	17	30	
6	VI. " "	27	115	105	127	68	65	51	30	59	
7	VII. " "	6	21	24	57	29	27	12	14	11	

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
n a d e					Avförda					Antalet sjukdagar				
September	Oktober	November	December	Summa	Dugliga till fortsatt krigstjänstgöring	Tillfälligt odugliga till fortsatt krigstjänstgöring	Odugliga till fortsatt krigstjänstgöring	Döda	Kvarligg. till 1947	vid truppen	å militär-sjukhus	å civila sjukhus	Summa	Antal sjukdagar per 100 tjänstgöringsdagar
90	124	102	54	1 189	1 173	10	5	1	—	2 600	3 092	306	5 998	2.4
103	94	156	78	1 324	1 280	38	7	1	28	5 517	6 666	589	12 772	4.7
131	122	80	77	1 294	1 264	12	10	—	14	6 608	4 091	457	11 156	4.9
27	59	41	33	929	913	6	13	—	2	4 164	4 029	37	8 230	2.8
160	154	114	93	1 397	1 366	28	11	2	7	3 792	8 468	1 494	13 754	4.8
21	11	25	11	221	204	13	4	—	—	1 829	962	89	2 880	2.7
13	67	52	31	562	554	3	3	—	5	1 460	2 156	38	3 654	2.6
—	30	56	18	428	428	—	—	—	1	1 140	685	280	2 105	1.1
32	22	15	14	284	285	—	—	—	—	590	1 432	115	2 137	2.7
3	4	1	3	11	8	—	—	—	3	91	40	17	148	4.5
412	389	473	379	5 247	5 025	165	45	3	30	14 876	35 002	6 690	56 568	4.7
73	82	123	101	1 447	1 414	20	12	1	—	2 986	9 935	2 054	14 975	4.8
249	119	146	63	1 488	1 377	81	26	1	11	4 194	10 661	1 103	15 958	6.4
37	142	106	140	1 279	1 243	31	2	—	13	4 458	10 085	2 886	17 429	5.0
37	39	43	44	815	780	27	4	1	6	2 585	3 308	473	6 366	3.0
16	7	55	31	218	211	6	1	—	—	653	1 013	174	1 840	2.4
517	631	593	389	8 257	7 866	329	112	6	74	27 234	37 815	7 914	72 963	4.6
81	106	85	61	1 622	1 443	137	52	—	9	6 464	8 253	726	15 443	5.4
142	176	194	97	1 829	1 795	57	11	1	10	6 157	4 573	3 262	13 992	4.2
35	53	38	58	771	770	8	4	1	5	2 648	2 871	1 086	6 605	4.1
7	8	3	13	377	366	14	1	—	1	1 245	4 110	382	5 737	5.1
43	62	64	27	777	779	8	5	1	6	3 214	4 873	578	8 665	4.4
30	31	35	14	654	600	40	12	1	4	1 694	2 853	434	4 981	4.9
36	33	61	57	661	618	30	18	1	4	2 300	4 728	1 138	8 166	5.0
25	10	26	13	291	259	21	8	—	8	1 171	1 833	51	3 055	4.8
14	3	4	4	179	178	2	—	—	—	278	1 227	55	1 560	3.2
104	149	83	45	1 096	1 058	12	1	1	27	2 063	2 494	202	4 759	3.7
131	112	117	74	2 159	2 111	47	7	—	8	3 700	15 587	1 591	20 878	4.3
60	49	64	45	1 231	1 184	43	6	—	7	1 479	10 408	1 045	12 932	4.1
71	63	53	29	928	927	4	1	—	1	2 221	5 179	546	7 946	4.8
587	736	808	640	7 640	7 599	—	—	31	193	84 553	6 667	16 285	107 505	3.4
135	150	162	116	1 447	1 442	—	—	5	35	13 418	1 303	3 859	18 580	3.2
81	102	103	88	919	924	—	—	3	28	9 794	637	1 744	12 175	3.5
80	115	117	105	1 233	1 228	—	—	7	25	15 687	1 044	3 530	20 261	2.7
163	220	276	208	2 381	2 357	—	—	10	63	24 718	2 074	3 587	30 379	4.7
37	40	35	32	444	440	—	—	3	4	5 982	204	983	7 169	3.0
69	85	95	78	947	936	—	—	3	35	11 737	954	1 722	14 413	4.3
22	24	15	13	269	272	—	—	—	3	3 217	451	860	4 528	3.2

1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Förband		Kvarl. från 1945	Under året insjuk-								
			Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti	September
Marinen											
Manskap											
1	Marindistrikt	102	716	1 061	654	432	440	284	234	315	332
2	Ostkustens	25	225	198	205	186	231	125	105	145	138
3	Sydskustens	65	348	773	333	200	124	444	104	127	168
4	Västskustens	12	143	90	116	46	35	20	25	43	26
5	Flottans fartyg	3	342	328	179	250	245	198	268	244	139
6	Kustartilleriet	86	665	865	593	509	559	557	324	189	410
7	Vaxholm	38	94	135	87	152	81	75	86	64	151
8	Karlskrona	20	237	342	252	141	258	81	87	67	72
9	Färösund	2	80	95	60	97	41	11	55	43	76
10	Älvsborg	16	219	251	152	78	144	64	84	22	75
11	Hemsö	10	35	42	42	41	35	26	12	33	36
12	Skolor	10	172	279	176	75	139	83	88	62	44
13	Sjökrigsskolan	—	22	45	44	21	1	14	34	22	12
14	Marinens underoff.skola	—	—	—	—	—	—	—	4	2	6
15	Flottans sjömansskola	10	150	234	132	54	138	69	50	38	26
Övrig personal.											
1	Marindistrikt	48	126	208	201	95	103	66	66	86	133
2	Flottans fartyg	—	19	18	14	19	14	9	10	25	11
3	Kustartilleriet	30	119	159	122	82	67	45	43	50	54
4	Skolor	—	2	9	13	3	9	6	5	8	10
Flygvapnet											
Manskap											
		71	880	1 411	1 378	712	707	408	464	672	679
1	F 1. Västmanlands flygflottilj	18	158	136	275	116	60	37	38	77	30
2	F 2. Roslagens „	—	14	17	51	35	25	23	23	26	48
3	F 3. Östgöta „	1	40	42	78	47	32	23	14	40	45
4	F 4. Jämtlands „	11	21	234	104	30	45	25	30	31	34
5	F 5. Krigsflygskolan	4	92	193	86	45	63	38	40	26	36
6	F 6. Västgöta flygflottilj	4	15	55	22	31	37	19	16	45	39
7	F 7. Skaraborgs „	3	50	95	49	41	49	16	38	35	39
8	F 8. Svea „	6	61	64	84	53	42	17	27	23	38
9	F 9. Göta „	1	92	47	37	23	26	23	11	38	24
10	F 10. Skånska „	2	17	71	31	17	18	14	22	24	31
11	F 11. Södermanlands „	2	45	50	76	37	44	33	31	35	46
12	F 12. Kalmar „	—	48	102	78	50	71	30	23	64	83
13	F 13. Brävdalla „	2	22	38	34	47	33	19	17	32	34
14	F 14. Hallands „	4	19	53	32	40	47	8	8	14	27
15	F 15. Hälsinge „	—	7	11	31	11	13	6	7	19	14
16	F 16. Upplands „	5	56	87	172	51	29	18	58	69	61
17	F 17. Blekinge „	3	92	72	84	23	26	11	9	32	15
18	F 21. Norrbottens flygbaskår	5	31	44	54	15	47	48	52	42	35
Övrig personal											
		36	257	282	261	178	173	105	101	119	138

12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
n a d e				Avförda					Kvarligg till 1947	Antal sjukdagar				Antal sjukdagar per 100 tjänst- göringsdagar
Oktober	November	December	Summa	Avpolletterade	Döda	Ödugliga till fort- satt krigstjänstg.	Tillf. ödugliga till fortsatt krigstjänstg.	Ödugliga till fort- satt krigstjänstg.		vid truppen	å militär- sjukhus	å civilt sjuk- hus	Summa	
				14446	467	478	393	12		75 353	61 846	23 025	160 224	4.2
606	429	530	6 038	5 428	—	301	306	8	97	38 555	26 105	14 642	79 302	6.4
228	155	245	2 236	1 856	—	176	169	4	56	18 550	16 153	881	35 584	6.0
305	201	243	3 070	2 894	—	82	124	3	32	17 419	7 569	11 939	37 027	7.3
73	73	42	732	678	—	43	13	1	9	2 586	2 283	1 822	6 691	4.6
188	345	265	2 991	2 512	467	—	—	2	13	6 534	8 027	404	14 965	1.5
303	348	194	5 216	4 990	—	161	74	2	75	23 684	20 954	5 145	49 783	5.8
98	107	82	1 212	1 170	—	29	22	2	27	7 995	7 332	736	16 063	4.1
88	111	46	1 742	1 723	—	7	5	—	27	6 811	6 489	3 039	16 339	4.2
15	22	12	607	542	—	54	7	—	6	2 048	2 507	123	4 678	3.2
82	73	43	1 287	1 181	—	70	39	—	13	5 127	3 290	938	9 355	3.0
20	35	11	368	374	—	1	1	—	2	1 703	1 336	309	3 348	5.4
192	147	88	1 545	1 516	—	16	13	—	10	6 580	6 760	2 834	16 174	5.7
42	37	15	309	306	—	—	—	—	3	1 270	1 016	72	2 358	3.4
81	64	29	186	154	—	16	13	—	3	349	1 254	—	1 603	2.9
69	46	44	1 050	1 056	—	—	—	—	4	4 961	4 490	2 762	12 213	7.6
				2 842	24	—	—	10		27 065	2 426	7 753	37 244	2.7
166	165	159	1 644	1 621	—	—	—	8	63	17 811	1 334	5 622	24 767	3.8
1	8	15	163	137	24	—	—	1	1	474	220	18	712	0.3
76	86	66	969	973	—	—	—	1	25	7 806	780	2 042	10 628	2.3
15	20	13	113	111	—	—	—	—	2	974	92	71	1 137	2.3
1 122	971	689	10 093	9 993	—	112	40	2	77	36 410	43 936	10 623	90 969	2.6
68	83	70	1 148	1 151	—	2	—	—	13	3 972	5 860	1 078	10 910	3.1
47	61	18	388	356	—	19	3	—	10	3 471	2 830	377	6 678	4.0
68	73	30	532	525	—	1	1	—	6	1 903	2 286	518	4 707	2.7
55	59	45	713	719	—	2	2	—	1	3 407	2 393	938	6 738	4.9
83	51	38	791	764	—	20	6	—	5	1 612	3 109	790	5 511	2.2
57	40	25	395	387	—	7	3	—	2	1 493	1 927	562	3 982	2.1
52	56	37	557	538	—	5	—	—	7	1 898	2 224	792	4 914	2.5
57	60	49	575	574	—	2	2	—	3	2 139	3 248	534	5 921	3.1
60	46	25	452	450	—	1	—	—	2	1 321	1 301	431	3 053	1.7
18	22	20	305	300	—	5	—	—	2	724	1 251	924	2 899	1.7
64	52	43	556	549	—	4	1	—	4	2 069	2 067	451	4 587	2.2
144	91	64	848	815	—	19	12	1	1	2 252	2 401	632	5 285	2.9
46	57	44	423	421	—	—	2	—	2	740	2 043	627	3 410	1.9
32	22	21	323	323	—	—	1	—	3	1 042	2 468	364	3 874	2.0
52	29	34	234	228	—	2	—	—	4	186	932	121	1 239	1.8
114	90	54	859	852	—	1	4	1	6	3 484	2 366	1 005	6 855	2.8
56	19	42	481	474	—	3	3	—	4	2 559	2 823	238	5 620	3.0
55	60	30	513	507	—	9	—	—	2	2 138	2 407	241	4 786	2.8
196	238	173	2 221	2 223	—	—	—	7	27	16 618	1 433	4 341	22 392	2.5

Tab. 6 a. Sjukdomar bland personal vid armén år 1946.

Anm. Tabellen avser under året nyttillkomna (ej från föregående år kvarliggande) sjukdomsfall.

1		2	3	4	5	6	7	8	9	10
A r m é n										
S j u k d o m a r		M a n s k a p							Övrig perso- nal	
		I. Milo	II. Milo	III. Milo	IV. Milo	V. Milo	VI. Milo	VII. Milo		
									Summa	
I. Bildningsfel, medfödda sjukdomar		—	4	—	1	—	—	—	5	—
II. Akuta infektionssjukdomar		4 162	2 685	3 088	3 371	1 667	1 775	505	17 253	1 282
1	Smittkoppor. Variola	—	—	—	46	—	3	—	49	—
2	Vattenkoppor. Varicellæ	43	25	78	49	30	9	15	249	10
3	Scharlakansfeber. Scarlatina	46	18	39	92	35	52	1	283	7
4	Mässling. Morbilli	96	9	55	15	6	8	1	190	4
5	Röda hund. Rubeola	71	2	54	—	29	43	—	199	5
6	Fläcktyfus. Typhus exanthematicus	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	Tarmtyfus. Febris typhoides	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	Paratyfus. Paratyphus	—	—	—	1	—	—	—	1	—
9	Asiatisk kolera. Cholera asiatica	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Inhemsk kolera. Cholera nostras	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Rödsot Dysenteria	—	—	14	2	9	—	—	25	—
12	Stelkramp. Tetanus	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13	Ros. Erysipelas	—	—	1	6	—	1	—	8	3
14	Sept. lymfåder- och lymfkörtelinflammation. Lymphangitis et lymphadenitis sept.	63	20	30	48	43	43	1	248	24
15	Blodförgiftning. Varfeber. Septichæmia. Pyæmia	1	11	—	10	—	2	—	24	—
16	Ak. ledgångsreumatism. Rheumatismus articul. ac.	37	4	23	32	5	131	2	234	22
17	Halsfluss. Angina tonsillaris	1 689	734	880	1 377	708	622	145	6 155	563
18	Difteri. Diphtheria	—	1	1	6	1	10	—	18	11
19	Påssjuka. Parotitis epidemica	304	54	96	62	182	42	88	828	12
20	Kikhosta. Pertussis	1	—	—	—	—	—	—	1	1
21	Influensa. Influenza epidemica	477	715	1 425	835	142	303	171	4 068	293
22	Akut barnförlamning. Poliomyelitis anterior ac.	3	2	—	1	2	—	—	8	—
23	Sömnssjuka. Encephalitis lethargica	1	—	1	—	—	—	—	2	1
24	Epid. hjärnhinneinflamm. Mening. cerebrosp. epid.	1	1	—	1	—	1	—	4	—
25	Undulantfeber. Febris undulans	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26	Denguefeber. Febris denguis	—	—	—	—	—	—	—	—	—
27	Dröppel. Gonorrhoea	50	42	47	126	47	18	18	348	22
28	Enkelt vener. sår (med följsjukdomar). Ulcus molle	—	—	—	—	—	—	—	—	—
29	Vaccinationsbesvär	234	442	306	404	147	347	63	1 943	14
30	Feber av obestämd art. Febricula. Febris ephemera	10	12	17	49	11	6	—	105	9
31	Andra akuta infektionssjukdomar. Aliæ infectiones	1 035	593	21	209	271	134	—	2 263	281
III. Zooparasitära sjukdomar		123	29	72	89	49	18	7	387	11
32	Trikinsjukdom. Trichinosis	—	—	—	—	—	—	—	—	—
33	Masksjukdom. Helminthiasis	1	1	1	4	1	7	—	15	4
34	Skabb. Scabies	112	26	70	85	48	11	7	359	7
35	Andra zooparasitära sjukdomar	10	2	1	—	—	—	—	13	—

Rättelse.

I tabell 6 a (sid 47) skall rad 1—5 ha nedanstående ändrade lydelse:

1	Smittkoppor. Variola	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	Vattenkoppor. Varicellæ	43	25	78	46	30	12	15	249	10
3	Scharlakansfeber. Scarlatina	46	18	39	49	35	52	1	240	7
4	Mässling. Morbilli	96	9	55	92	6	8	1	267	4
5	Röda hund. Rubeola	71	2	54	15	29	43	—	214	5

1		2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sjukdomar		A r m é n								Övrig perso- nal
		M a n s k a p								
		I. Milo	II. Milo	III. Milo	IV. Milo	V. Milo	VI. Milo	VII. Milo	Samma	
	IV. Kroniska infektionssjukdomar	27	34	22	95	9	11	2	200	22
36 a	Lungtuberkulos. Tuberculosis pulmonum	23	33	15	49	9	7	2	138	21
36 b-i	Tuberkulos i andra organ. Tuberculosis organorum aliorum	1	1	1	9	—	2	—	14	1
37 a	Nyförvärvad syfilis. Syphilis recens	3	—	6	3	—	1	—	13	—
37 b	Recidiverande syfilis. Syphilis recidivans	—	—	—	—	—	—	—	—	—
38	Andra kroniska infektionssjukdomar	—	—	—	34	—	1	—	35	—
	V. Ämnesomsättnings- och blod- sjukdomar	8	6	4	14	1	5	1	39	29
39	Bleksot. Blodbrist. Anæmia.	1	1	3	3	1	—	—	9	9
40	Blodfläcksjuka. Morbus macul. Werlhoffi. Purura	—	—	—	—	—	—	—	—	—
41	Skörbjugg. Scorbutus	—	—	—	1	—	—	—	1	—
42	Blödaresjuka. Hæmophilia	—	—	—	—	—	—	—	—	—
43	Gikt. Arthritis vera s. urica	—	—	—	1	—	—	—	1	2
44	Sockersjuka. Diabetes mellitus	2	1	1	5	—	1	—	10	9
45	Basedows sjukdom. Morbus Basedowii	3	2	—	—	—	3	—	8	4
46	Andra ämnesomsättnings- och blodsjuk- domar	2	2	—	4	—	1	1	10	5
	VI. Kroniska förgiftningssjukdomar	1	—	—	—	—	—	—	1	1
47	Kronisk alkoholförgiftning. Alcoholismus chron	—	—	—	—	—	—	—	—	1
48	Andra kroniska förgiftningssjukdomar	1	—	—	—	—	—	—	1	—
49	VII. Sinnessjukdomar	17	27	55	42	3	11	9	164	21
	VIII. Nervsystemets sjukdomar	105	53	94	208	83	68	4	615	141
50	Nervinflammation. Neuritis. Polyneuritis	4	8	5	12	5	2	—	36	5
51	Nervsmärta. Neuralgia	53	6	34	44	39	6	—	182	37
52	Perifer förlamning. Paresis. Paralysis	—	1	6	3	—	1	—	11	2
53	Fallandesot. Epilepsia	4	5	1	3	1	2	—	16	2
54	Nervsvaghet. Neurasthenia	28	12	13	66	37	4	—	160	43
55	Ryggmärgsinflammation. Myelitis	—	—	—	—	—	—	—	—	—
56	Hjärnhinneinflammation. Meningitis cere- bri	2	5	1	1	—	—	2	11	4
57	—	—	—	—	—	1	1	—	2	7
58	Hjärnblödning. Hæmorrhagia cerebri	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Andra sjukdomar i nervsystemet	14	16	34	79	—	52	2	197	41
	IX. Ögonsjukdomar	47	28	31	112	12	26	7	263	36
59 a-c	Conjunctivitis catarrhalis, phlyctænulosa, trachomatosa	33	23	22	28	8	17	2	133	18
60	Keratitis	—	—	—	64	2	6	—	72	—
61	Iritis	2	—	1	2	—	1	2	8	2
62	Panophthalmitis	—	—	—	—	—	—	—	—	—
63	Refraktionsanomalier	—	—	—	—	—	—	—	—	—
64	Andra ögonsjukdomar	12	5	8	18	2	2	3	50	16
	X. Öronsjukdomar	175	99	193	245	59	122	25	918	67
65	Inflammation eller böld i hörselgången. Otitis ext. diffusa. Furunc. meatus auditorii	79	22	27	76	17	9	3	233	20

		2	3	4	5	6	7	8	9	10
		A r m é n								
S j u k d o m a r		M a n s k a p							Summa	Övrig perso- nal
		I. Milo	II. Milo	III. Milo	IV. Milo	V. Milo	VI. Milo	VII. Milo		
66 a	Varig inflammation i mellanörat. Otitis media purulenta	42	13	39	46	8	12	3	163	20
66 b-c	Varig inflammation i mellanörat med komplik. åt omg. delar. Mastoiditis etc.	48	64	123	92	34	83	19	463	21
67	Andra öronsjukdomar	6	—	4	31	—	18	—	59	6
XI. Cirkulationsorganens sjukdomar		86	51	66	95	28	39	9	374	82
68	Inflammation i hjärtsäcken. Pericarditis	—	—	—	—	—	—	—	—	—
69	Inflammation i hjärtat. Myocarditis. Endocarditis	4	5	3	6	—	6	—	24	9
70	Organiskt hjärtfel. Vitium organicum cordis.	3	2	4	5	3	2	—	19	10
71	Hjärtförstoring. Hypertrophia cordis	1	4	—	2	10	2	—	19	4
72	Nervös hjärtsjukdom. Neurosis cordis	4	15	7	9	9	6	1	51	3
73	Ak. svaghetstillst. hos hjärtat. Insufficiencia cordis ac.	8	3	5	4	—	6	—	26	6
74	Blodåderbräck. Varix	47	19	37	48	4	17	7	179	21
75	Blodåderinflammation. Phlebitis. Periphlebitis	—	—	—	3	1	—	1	5	2
76	Blodpropp. Thrombosis. Embolia	—	—	—	2	—	—	—	2	6
77	Andra sjukdomar i cirkulationsorganen	19	3	10	16	1	—	—	49	21
XII. Andningsorganens sjukdomar		3 313	2 800	3 716	5 487	1 207	2 694	1 009	20 226	2 669
78	Sjukdomar i näsan och dess bihålor	129	67	134	295	65	74	4	768	74
79	Strupkatarr. Laryngitis. Tracheitis	76	73	127	258	10	372	—	916	90
80	Ödem i struphuvudet. Oedema laryngis, Oedema glottidis	—	1	—	—	—	2	—	3	—
81	Akut och kronisk luftrörskatarr. Bronchitis acuta et chr.	2 851	760	2 978	3 392	1 062	2 140	18	13 201	1 625
82	Astma. Astma bronchiale	18	6	23	31	1	7	1	87	6
83	Lungemfysem. Emphysema pulm.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
84	Lungblödning. Hæmorrhagia pulm.	—	1	—	—	—	13	—	14	6
85	Katarral lunginflamm. Bronchopneum. Pneum. lob.	119	64	148	144	61	71	2	609	35
86	Krupös lunginflamm. Pneumonia croup. s. lob.	17	12	24	18	1	3	11	86	7
87	Lungsäcksinflammation. Pleuritis.	9	10	9	15	4	9	2	58	5
88	Andra sjukdomar i andningsorganen	94	1 806	273	1 334	3	3	971	4 484	821
XIII. Matsmältningsorganens sjukdomar		2 065	873	2 873	3 199	570	610	165	10 955	1 118
89	Inflammation i mun och tunga. Stomatitis. Glossitis	18	8	13	46	10	4	2	101	5
90	Inflammation i svalg, matstrupe. Pharyngit. Oesophagit.	1 781	109	1 900	1 592	300	119	48	5 849	459
	Magkatarr. Gastritis.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
91 a	a. Akut. G. acuta	145	77	142	345	37	96	11	853	100
91 b	b. Kronisk. G. chronica	8	14	15	2	4	5	—	48	2
92	Funktionell magsäckssjukdom. Neurosis ventriculi	—	—	1	1	—	—	—	2	—
93	Magsår. Ulcus ventriculi. U. duodeni	42	6	38	65	27	16	7	201	70
94	Utvidgning av magsäcken. Dilatatio ventriculi	—	—	—	—	1	1	—	2	1
95	Mag-tarmkatarr. Gastro-enteritis	292	230	167	364	38	38	42	1 171	190
96	Tarmkatarr. Enteritis	172	292	451	301	78	211	26	1 531	150

		2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sjukdomar		A r m é n								Övrig perso- nal
		M a n s k a p								
		I. Milo	II. Milo	III. Milo	IV. Milo	V. Milo	VI. Milo	VII. Milo	Summa	
97	Blindtarmsinflammation. Appendicitis .	97	52	57	103	29	39	22	399	54
98	Tarmhinder. Tarmvred. Ileus. Volvulus. Invaginatio	2	1	2	4	—	3	—	12	—
99	Bräck. Hernia	61	47	47	69	27	36	2	289	22
100	Förstoppling. Obstipatio	1	—	3	2	3	1	—	10	1
101	Inflammation kring ändtarm. Periprocti- titis. Fistula ani	3	1	1	4	2	—	—	11	5
102	Ändtarmsspricka, -kontraktur. Fissura, contract. ani	1	1	1	3	—	—	—	6	4
103	Bukhinneinflammation. Peritonitis . .	—	—	—	1	1	—	—	2	—
104	Gulstot. Icterus catarrhalis	8	26	26	34	10	19	3	126	14
105	Gallsten. Cholelithiasis	2	1	2	2	1	1	—	9	4
106	Andra sjukdomar i matsmältningsorganen	32	8	7	261	2	21	2	333	37
XIV. Urin- och könsorganens sjuk- domar		98	49	88	153	29	45	8	470	164
107-	Njurinflammation, akut och kronisk.									
108	Nephritis acuta et chr.	15	6	7	17	7	5	—	57	5
109	Njursten. Lithiasis renalis	5	1	5	14	—	4	—	29	18
110	Aggviteurin. Albuminuria	29	17	22	21	1	3	2	95	2
111	Katarral inflammation i urinblåsan. Cy- stitis	5	5	11	12	7	9	2	51	24
112	Funktionell blåssjukdom. Neurosis vesicae urin. Enuresis noct.	8	—	—	2	1	6	—	17	1
113	Blåskörtelinflamm. Prostatitis. Abscessus prostatæ	1	1	—	7	—	2	—	11	3
114	Urinrörsförträngning. Stricture urethræ	—	1	1	1	1	—	—	4	—
115	Förträngning av förhud. Phimosis. Para- phimosis	5	3	7	15	3	1	2	36	—
116	Testikelinflammation. Epididymitis. Or- chitis	15	2	9	19	2	4	1	52	10
117	Vattenbräck. Pungsvullnad. Hydrocele. Hæmatocele	2	—	5	9	2	5	1	24	2
118	Pungåderbräck. Varicocele	4	8	5	18	4	3	—	42	3
119	Andra sjukdomar i urin- och könsorganen	9	5	16	18	1	3	—	52	96
XV. Rörelseorganens och bensyste- mets sjukdomar		702	699	910	859	313	489	64	4 036	330
120	Muskelinflammation, akut och kronisk. Muskelreumatism. Myitis ac. et chr. Rheumatismus musculi	94	105	90	42	69	56	—	456	78
121	Inflammation i senskida. Tendovaginitis	180	267	416	241	88	173	40	1 405	31
122	Senknuta Ganglion	6	1	6	19	6	4	—	42	3
123	Inflammation i slem säck. Bursitis. Hy- groma	15	1	6	33	2	7	4	68	6
124	Falsk ledställning. Scoliosis. Genu val- gum. Pes varus etc.	24	1	32	19	6	7	—	89	4
125	Ledstyvhet. Anchylosis	24	7	5	26	6	10	1	79	7
126	Inflammation i ledgång. Synovitis. Arth- ritis	15	19	25	39	6	13	—	117	11
127	Kronisk ledgångsreumatism. Rheumatis- mus art. chr.	6	3	6	16	1	4	1	37	9
128	Ledmus. Mus artic. Corpus mobile in artic.	6	2	5	11	—	11	—	35	3
129	Ben- o. benmärgsinflammation. Osteitis. Osteomyelitis	2	2	—	2	—	2	—	8	1
130	Benhinneinflammation. Periostitis . .	22	14	1	13	1	1	1	53	2

TAB. 6 A (forts.). SJUKDOMAR BLAND PERSONAL VID ARMÉN ÅR 1946. 51

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		A r m é n									
		M a n s k a p									
S j u k d o m a r		I. Milo	II. Milo	III. Milo	IV. Milo	V. Milo	VI. Milo	VII. Milo	Summa	Övrig perso- nal	
131	Fotödem. Oedema pedis	15	4	—	3	37	2	—	61	—	
132	Marschsvulst. Syndesmitis metatarsæ	3	87	9	10	4	9	—	122	1	
133	Ansträngningsperiostit. Periostitis tibiæ ab exercit.	68	20	39	85	54	39	—	305	28	
134	Andra sjukdomar i rörelseorganen och bensystemet	222	166	270	300	33	151	17	1 159	146	
XVI. Hudsjukdomar och sjukdomar i bindväven		610	257	481	804	168	368	62	2 750	228	
135	Erythema multiforme et nodosum	4	—	3	5	—	—	—	12	3	
136	Urticaria	17	6	11	22	5	1	2	64	9	
137	Herpes zoster	5	5	5	13	3	4	—	35	7	
138	Psoriasis	2	1	5	11	1	2	—	22	2	
139	Eczema	89	31	92	141	48	21	8	430	40	
140	Impetigo. Ecthyma	75	6	53	33	8	26	6	207	11	
141	Favus	2	—	—	6	—	—	—	8	—	
142	Herpes tonsurans, Sycosis	3	—	—	2	—	—	—	5	1	
143	Nageltrång. Unguis incarn.	29	17	38	58	14	25	9	190	15	
144	Bindvävsinflammation. Bulnad. Phleg- mone. Abscessus	58	59	72	100	4	27	—	320	39	
145	Böld. Furunculus. Carbunculus	269	128	166	353	76	243	28	1 263	83	
146	Rötsår. Ulcus	6	—	1	4	—	—	—	11	3	
147	Brand. Gangræna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
148	Andra sjukdomar i hud och bindväv	51	4	35	56	9	19	9	183	15	
149	XVII. Svulster	3	1	5	27	—	3	—	39	17	
XVIII. Genom våld och olycks- händelse uppkomna skador samt akuta förgiftningar		1 776	1 392	2 226	3 110	646	1 473	173	10 796	987	
150	Muskel-, senbristning, Sensträckning	245	98	119	275	37	147	9	930	81	
151	Ledvrickning	473	387	613	857	221	398	38	2 987	201	
152	Luxation	11	14	22	32	9	16	—	104	13	
153	Benbrott	89	60	91	161	30	52	15	498	82	
154	Stöt och krossning. Krossår	518	388	886	1 053	171	387	57	3 460	295	
155	Sår av skarpt eller spetsigt vapen	137	100	144	218	52	77	23	751	130	
	Skottsår.										
156 a	a. Enkelt. Skottsår i mjukdelar	16	17	36	33	13	14	4	133	9	
156 b	b. Komplic. Skottfraktur	2	2	1	3	—	3	—	11	4	
156 c	c. Inträngande	1	—	—	1	—	1	—	3	2	
157	Skoskav, skavsår (skidbindning e. d.)	116	204	218	212	83	232	6	1 071	34	
158	Ridsår	—	2	12	3	—	3	—	20	2	
	Skada av förbränning eller explosion.										
159 a	1:a gradens förbränning	5	5	7	16	2	14	2	51	30	
159 b,c	2:a och 3:e gradens förbränning	4	3	3	11	—	7	—	28	13	
160	Kylskada	5	9	11	21	2	24	—	72	3	
161	Solstyg. Värmeslag	—	1	—	3	—	1	1	6	—	
162	Akut förgiftning	5	2	6	15	—	4	—	32	4	
163	Andra skador	146	97	55	193	23	90	16	620	81	
164	Själv mord. Själv mordsförsök	3	3	2	3	3	3	2	19	3	
165	Sjukdom av obestämd art	47	47	27	152	1	15	—	289	36	
166	Observationspatienter	582	453	506	1 244	402	485	109	3 781	399	
Summa		14 547	9 587	14 457	19 307	5 247	8 257	2 159	73 561	7 640	

Tab. 6 b. Sjukdomar bland personal

Anm. Tabellen avser under året nytilkomna

1	Sjukdomar	2	3	4	5	6	7	8	9
		M a r i n e n							
		Manskap				Övrig personal			
		Marin-distrik-ten	Flot-tans fartyg	Kust-artil-leriet	Sko-lor	Marin-distrik-ten	Flot-tans fartyg	Kust-artil-leriet	Sko-lor
	I. Bilddningsfel, medfödda sjukdomar	15	5	1	1	—	—	—	—
	II. Akuta infektionssjukdomar	1 454	776	1 563	299	236	37	307	15
1	Smittkoppor. Variola	—	—	—	—	—	—	—	—
2	Vattenkoppor. Varicellæ	26	15	20	10	1	—	1	—
3	Scharlakansfeber. Scarletina	12	—	2	—	—	—	1	—
4	Mässling. Morbilli	18	23	42	10	—	—	—	—
5	Röda hund. Rubéola	34	21	7	39	2	—	—	—
6	Fläcktyfus. Typhus exanthem.	—	—	—	—	—	—	—	—
7	Tarmtyfus. Febris typhoides	1	—	1	—	—	—	—	—
8	Paratyfus. Paratyphus	4	2	10	—	2	—	—	—
9	Asiatisk kolera. Cholera asiatica	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Inhemsk kolera. Cholera nostras	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Rödsot. Dysenteria	4	17	1	7	—	—	—	—
12	Stelkramp. Tetanus	—	—	—	—	—	—	—	—
13	Ros Erysipelas	2	2	2	—	—	—	—	—
14	Sept. lymfåder- o. lymfkörtelinfl. Lymph-angitis et lymphadenitis sept.	4	10	16	5	—	1	1	—
15	Blodförgiftning. Varfeber. Septichæmia. Pyæmia	1	1	3	1	—	—	—	—
16	Ak. ledgångsreumatism. Rheumatismus articul. ac.	28	5	15	15	4	1	2	—
17	Halsfluss. Angina tonsillaris	556	382	682	92	61	22	120	15
18	Difteri. Diphtheria	1	2	—	—	—	—	—	—
19	Påssjuka. Parotitis epidemica	137	68	13	83	3	2	2	—
20	Kikhosta. Pertussis	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Influensa. Influenza epidemica	289	46	503	2	137	4	138	—
22	Akut barntörlamning. Poliomyelitis anterior ac.	3	1	—	—	—	—	—	—
23	Sömnssjuka. Encephalitis letharg.	—	—	2	1	—	—	—	—
24	Epid. hjärnhinneinflamm. Mening. cerebrosp. epid.	2	3	—	—	—	—	—	—
25	Undulantfeber. Febris undulans	—	—	—	—	—	—	—	—
26	Denguefeber. Febris denguis	—	—	—	—	—	—	—	—
27	Dröppel. Gonorrhoea	188	108	24	8	5	3	3	—
28	Enkelt vener. sår (med följsjukd.). Ulcus molle	3	—	—	—	—	—	—	—
29	Vaccinationsbesvär	49	3	88	21	—	1	2	—
30	Feber av obestämd art. Febricula. Febris ephemera	92	58	10	2	17	3	—	—
31	Andra akuta infektionssjukdomar. Aliæ infectiones	—	9	122	3	4	—	37	—
	III. Zooparasitära sjukdomar	196	50	35	4	2	1	2	—
32	Trikinsjukdom. Trichinosis	—	—	—	—	—	—	—	—
33	Masksjukd. Helminthiasis	1	2	1	—	—	—	1	—
34	Skabb. Scabies	195	48	34	4	2	1	1	—
35	Andra zooparasitära sjukdomar	—	—	—	—	—	—	—	—
	IV. Kroniska infektionssjukd.	102	22	14	8	17	1	3	—
36 a	Lungtuberkulos. Tuberculosis pulmonum	66	9	11	3	13	—	2	—
36 b-1	Tuberkulos i andra organ. Tuberculosis organorum aliorum	5	2	3	1	—	1	1	—

vid marinen och flygvapnet år 1946.

(ej från föreg. år kvarliggande) sjukdomsfall.

10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	
F l y g v a p n e t																				
M a n s k a p																			Övrig per- sonal	
F 1	F 2	F 3	F 4	F 5	F 6	F 7	F 8	F 9	F 10	F 11	F 12	F 13	F 14	F 15	F 16	F 17	F 21	Summa		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
323	43	123	466	441	133	327	102	253	110	157	501	80	130	80	233	205	118	3 825	529	
2	1	2	—	4	3	6	5	—	—	3	1	9	3	1	—	1	1	1	1	
1	—	1	—	—	3	2	—	—	1	—	2	2	1	—	—	—	2	42	—	
—	—	12	1	2	2	5	—	—	—	1	6	3	2	—	—	3	—	15	2	
—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	37	3	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	
10	—	7	7	7	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36	—	
—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	
4	—	2	—	1	2	1	—	2	3	2	—	—	—	—	2	—	—	19	2	
141	32	40	75	340	44	121	46	210	94	54	67	54	25	52	96	62	52	1 605	261	
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	
10	—	—	9	2	5	28	1	9	—	9	—	—	2	—	7	6	8	96	3	
78	—	11	—	60	33	114	—	12	—	56	22	—	70	—	85	96	20	657	110	
1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	3	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
10	3	6	14	8	2	4	7	4	3	11	3	4	2	1	10	5	2	99	7	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
63	7	42	36	12	34	39	41	14	5	19	17	7	24	25	32	32	33	482	1	
1	—	—	—	3	—	2	—	—	4	1	—	—	—	1	—	—	—	12	3	
—	—	—	324	—	2	4	—	—	—	—	383	1	—	—	—	—	—	714	135	
13	—	1	1	25	1	10	4	1	—	1	6	6	1	6	—	—	2	78	1	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4	1	
13	—	1	—	25	1	10	2	1	—	1	6	6	1	6	—	—	1	74	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
2	3	1	2	6	3	3	4	2	1	—	1	1	1	—	2	—	6	38	3	
2	3	1	2	6	2	—	3	1	1	—	1	—	1	—	2	—	6	31	3	
—	—	—	—	—	1	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36 b a	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36 b i	

Rättelse.

I tabell 6 b (sid. 53) redovisade 1 fall av smittkoppar vid F 15 skall vara vattenkoppor.

1		2	3	4	5	6	7	8	9
Sjukdomar		M a r i n e n							
		Manskap				Övrig personal			
		Marin-distrik-ten	Flot-tans-fartyg	Kust-artil-leriet	Sko-lor	Marin-distrik-ten	Flot-tans-fartyg	Kust-artil-leriet	Sko-lor
37a	Nyförv. syfilis. Syphilis recens	23	11	—	3	—	—	—	—
37b	Recidiverande syfilis. Syphilis recidi-vans	4	—	—	—	3	—	—	—
38	Andra kroniska infektionssjukd.	4	—	—	1	1	—	—	—
V. Ämnesomsättnings- o. blodsjukdomar		14	1	4	1	7	—	3	—
39	Bleksot. Blodbrist. Anæmia.	—	—	1	—	2	—	1	—
40	Blodfäcksjuka. Morbus macul. Werlhofii. Purpura	—	—	—	—	—	—	—	—
41	Skörbjugg. Scorbutus	—	—	—	—	—	—	—	—
42	Blödarsjuka. Hæmophilia	—	—	—	—	—	—	—	—
43	Gikt. Arthritis vera s. urica	—	—	—	—	—	—	—	—
44	Sockersjuka. Diabetes mellitus	7	1	—	—	—	—	1	—
45	Basedows sjukd. Morbus Basedowii	2	—	—	1	1	—	—	—
46	Andra ämnesomsättnings- och blodsjukdomar	5	—	3	—	4	—	1	—
VI. Kroniska förgiftnings-sjukdomar		—	4	1	—	2	—	3	—
47	Kronisk alkoholförgiftning. Alcoholismus chron	—	4	—	—	2	—	1	—
48	Andra kroniska förgiftningsjukd.	—	—	1	—	—	—	2	—
49	VII. Sinnessjukdomar	314	22	8	4	11	1	—	—
VIII. Nervsystemets sjukdomar		96	50	104	11	51	5	14	—
50	Nervinflam. Neuritis. Polyneuritis	9	1	—	—	2	—	—	—
51	Nervsmärta. Neuralgia	7	—	17	1	7	1	2	—
52	Perifer förlamn. Paresis. Paralysis	—	3	1	1	1	—	—	—
53	Fallandesot. Epilepsia	7	1	1	1	—	—	—	—
54	Nervsvaghet. Neurasthenia	45	31	49	5	21	3	9	—
55	Ryggmärgsinflammation. Myelitis	—	—	—	—	—	—	—	—
56	Hjärnhinneinflammation. Meningitis cerebrospinalis	1	—	1	—	1	—	—	—
57	Hjärnblödn. Hæmorrhagia cerebri	—	—	—	—	3	—	—	—
58	Andra sjukdomar i nervsystemet	27	14	35	3	16	1	3	—
IX. Ögonsjukdomar		16	9	21	3	10	1	1	—
59 a-c	Conjunctivitis catarrhalis, phlyctænulosa, trachomatosa	5	3	11	1	4	1	—	—
60	Keratitis	—	—	—	—	1	—	—	—
61	Iritis	—	—	1	—	1	—	—	—
62	Panophtalmittis	—	—	—	—	—	—	—	—
63	Refraktionsanomalier	—	1	—	1	—	—	—	—
64	Andra ögonsjukdomar	11	5	9	1	4	—	1	—
X. Öronsjukdomar		85	29	76	5	3	2	7	—
65	Inflam. el. böld i hörselgången. Otitis ext. diffusa. Furunc. meatus auditorii	15	5	23	—	2	—	—	—
66a	Varig inflammation i mellanörat. Otitis media purulenta	20	2	3	1	1	—	2	—

10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	
F l y g v a p n e t																				
M a n s k a p																			Övrig	
F 1	F 2	F 3	F 4	F 5	F 6	F 7	F 8	F 9	F 10	F 11	F 12	F 13	F 14	F 15	F 16	F 17	F 21	Summa	personal	
								1				1						2		37a
																				37b
																				38
		2	1	1			2	1							1			8	3	
							1											1	2	89
																				40
																				41
																				42
		1	1				1											3		43
																				44
																				45
		1		1					1						1			4	1	46
																				47
																				48
		1		1					3	1			1	2	4			13	6	49
8	12		4	7	10	1	16		2	5	1	3	1	1	3	1	4	79	40	
3	7		1	5	1		5			2					1		3	27	2	50
1			1		4				2	1			1					10	1	51
1	2		1	1			10			2		2		1	2	1		23	20	52
																				53
				1	1	1												3		54
																				55
3	3		1		4						1	1					1	14	4	56
																				57
1	2	2		1	1	2			1	2	4		1		4		3	24	6	58
	1	1		1		1				2	4		1		2		3	16	3	59a-c
1		1													1			2	1	60
																		1		61
																				62
	1				1	1			1						1			5	1	63
																				64
17	2	12	3	8	8	6	8	4	11	10		1	5	2	9	5	7	118	15	
11			1		2		6	2	2				1		1			26	5	65
		12		8	4			2					2			5	7	40	2	66a

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Sjukdomar	M a r i n e n							
	Manskap				Övrig personal			
	Marin-distrik-ten	Flot-tans fartyg	Kust-artil-leriet	Sko-lor	Marin-distrik-ten	Flot-tans fartyg	Kust-artil-leriet	Sko-lor
66b-c. Varig inflam. i mellanörat m. kompl. åt omg. delar. Mastoiditis etc.	46	17	37	4	—	—	4	—
67 Andra öronsjukdomar	4	5	13	—	—	2	1	—
XI. Cirkulationsorganens sjukdomar	59	22	28	12	35	—	13	—
68 Inflam. i hjärtsäcken. Pericarditis . . .	2	—	1	—	—	—	1	—
69 Inflam. i hjärtat. Myocarditis. Endocar-ditis	7	1	3	1	4	—	1	—
70 Organiskt hjärtfel. Vitium organicum cordis	16	1	5	1	1	—	1	—
71 Hjärtförstoring. Hypertr. cordis	2	—	—	—	—	—	—	—
72 Nervös hjärtsjukd. Neurosis cordis . . .	4	—	2	—	7	—	1	—
73 Ak. svaghetsstillst. hos hjärtat. Insuffi-cienta cordis ac.	1	—	1	—	—	—	—	—
74 Blodåderbräck. Varix	25	10	8	9	6	—	6	—
75 Blodåderinflammation. Phlebitis. Peri-phlebitis	—	2	—	—	—	—	—	—
76 Blodpropp. Thrombosis. Embolia	—	—	1	—	3	—	—	—
77 Andra sjukdomar i cirkulationsorg. . . .	2	8	7	1	14	—	3	—
XII. Andningsorganens sjukdomar	1389	546	891	664	372	24	173	32
78 Sjukd. i näsa o. dess bihålor	69	25	92	14	42	1	5	8
79 Strupkatarr. Laryngitis. Tracheitis . . .	5	21	12	571	119	1	14	—
80 Ödem i struphuvudet. Oedema laryngis, Oedema glottidis	—	—	—	—	—	—	1	—
81 Akut och kronisk luftvägskatarr. Bron-chitis acuta et chr.	85	304	482	45	45	18	88	9
82 Astma. Astma bronchiale	15	2	14	1	7	—	5	2
83 Lungemfysem. Emphysema pulm.	—	—	—	—	—	—	—	—
84 Lungblödn. Hæmorrhagia pulm.	—	—	—	—	—	—	—	—
85 Katarral lunginflam. Broncho-pneum. Pneum. lob.	77	21	46	15	7	—	5	—
86 Krupös lunginflam. Pneumonia croup. s. lob.	7	4	10	1	—	—	1	3
87 Lungsäcksinflammation. Pleuritis	18	3	2	2	4	—	2	—
88 Andra sjukdomar i andningsorg.	1113	166	233	15	148	4	52	10
XIII. Matsmältningsorganens sjukdomar	801	718	1194	153	355	51	220	43
89 Inflammation i mun och tunga. Stoma-titis. Glossitis	9	10	7	3	1	—	1	—
90 Inflamm. i svalg, matstrupe. Pharyngit. Oesophagit.	482	353	680	54	189	11	137	31
Magkatarr. Gastritis.								
91a a. Akut. G. acuta	45	38	89	3	15	—	1	3
91b b. Kronisk. G. chronica	1	22	11	1	—	2	1	—
92 Funktionell magsäcksjukdom. Neurosis ventriculi	—	1	—	1	—	—	—	—
93 Magsår. Ulcus ventric. U. duodeni	35	18	23	2	27	6	9	—
94 Utvidgning av magsäcken. Dilatio ven-triculi	6	—	5	—	—	—	1	—
95 Mag-tarmkatarr. Gastro-enteritis	24	103	70	20	8	5	3	1
96 Tarmkatarr. Enteritis	58	80	184	49	79	19	33	6
97 Blindtarmsinflam. Appendicitis	61	39	46	9	11	3	7	2

10	11	12	13	14	15	19	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29		
F l y g v a p n e t																					
M a n s k a p																			Summa	Övrig per- sonal	
F 1	F 2	F 3	F 4	F 5	F 6	F 7	F 8	F 9	F 10	F 11	F 12	F 13	F 14	F 15	F 16	F 17	F 21				
6	2	—	2	—	—	6	2	2	7	10	—	1	2	1	7	—	—	48	7	66 b-c	
—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	4	1	67	
5	3	—	1	—	3	4	2	2	6	2	1	3	2	4	10	—	4	52	16	68	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	69	
1	1	—	1	—	—	—	—	—	1	2	—	1	—	—	1	—	1	9	2	70	
1	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	1	3	—	—	7	—	71	
1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	—	72	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2	—	73	
2	2	—	—	—	—	2	1	2	—	—	1	2	1	—	2	—	1	16	5	74	
—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	75	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	76	
—	—	—	—	—	2	1	—	—	4	—	—	—	1	3	2	—	1	14	7	77	
351	41	174	14	103	103	113	37	17	40	166	7	146	19	57	221	142	167	1918	690		
40	2	1	7	22	5	19	7	—	—	13	—	5	7	1	12	2	8	151	83	78	
49	1	—	—	3	1	3	1	—	15	—	—	4	—	—	—	—	149	226	73	79	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	80	
251	27	—	5	70	9	63	26	15	20	—	—	4	7	2	12	140	7	658	174	81	
—	3	2	—	3	4	2	1	1	1	3	—	4	—	—	1	—	—	25	11	82	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	83	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	84	
10	5	4	—	—	4	7	—	1	3	—	7	1	5	3	3	—	—	53	9	85	
—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	1	—	—	—	5	1	86	
1	3	—	—	1	2	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	9	—	87	
—	—	167	—	—	78	19	1	—	—	148	—	128	—	50	193	—	3	787	336	88	
179	128	54	117	57	38	30	215	77	76	83	35	74	98	39	145	54	40	1539	489		
1	1	—	—	1	—	—	1	—	1	3	—	—	—	—	2	—	1	11	4	89	
119	88	2	76	—	16	4	150	42	36	15	1	3	72	12	59	—	—	695	268	90	
21	4	—	11	2	7	6	3	12	11	—	12	3	9	10	17	—	10	138	52	91 a	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	3	1	91 b	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	92	
3	1	—	3	4	1	—	4	2	4	4	3	1	1	—	2	—	1	34	16	93	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	94	
6	10	42	1	37	12	5	2	—	17	37	10	12	10	2	24	44	7	278	68	95	
17	13	—	17	—	—	6	42	10	—	8	5	30	—	6	21	—	12	187	56	96	
8	4	6	8	8	—	4	6	7	6	5	1	3	3	4	15	6	4	98	6	97	

1	Sjukdomar	2	3	4	5	6	7	8	9
		M a r i n e n							
		Manskap				Övrig personal			
		Marin-distrik-ten	Flot-tans-fartyg	Kust-artil-leriet	Sko-lor	Marin-distrik-ten	Flot-tans-fartyg	Kust-artil-leriet	Sko-lor
98	Tarmhinder. Tarmvred. Ileus. Volvulus. Invaginatio	3	1	4	—	—	—	—	—
99	Bräck. Hernia	31	15	26	1	9	2	3	—
100	Förstopning. Obstipatio	—	—	2	—	—	—	1	—
101	Inflammation kring ändtarm. Periproctitis. Fistula ani	1	2	1	—	1	—	—	—
102	Ändtarmspricka, -kontraktur. Fissura, contract. ani	4	—	3	3	1	—	—	—
103	Bukhinneinflammation. Peritonitis	3	—	—	—	—	—	—	—
104	Gulsot. Icterus catarrhalis	8	9	7	—	3	2	6	—
105	Gallsten. Cholelithiasis	1	1	—	—	3	—	—	—
106	Andra sjukd. i matsmältningsorganen	29	26	36	7	8	1	17	—
XIV. Urin- och könsorganens sjukdomar		85	46	41	17	24	1	21	—
107-	Njurinflam., akut och kronisk. Nephritis								
108	acuta et chr.	18	2	6	—	—	—	—	—
109	Njursten. Lithiasis renalis	4	3	7	—	7	—	6	—
110	Äggviteurin. Albuminuria	10	1	1	1	—	—	1	—
111	Katarral inflam. i urinblåsan. Cystitis	6	3	9	1	3	—	2	—
112	Funktionell blåsesjukd. Neurosis vesicæ urin. Enuresis noct.	4	2	2	5	—	—	—	—
113	Blåskörtelinflam. Prostatitis. Abscessus prostatae	1	1	1	—	3	—	—	—
114	Urinrörsförträngning. Strictura urethræ	—	—	1	1	—	—	—	—
115	Förträngning av förhud. Phimosis. Paraphimosis	2	3	—	—	—	—	—	—
116	Testikelinfl. Epididymitis. Orchitis	22	16	5	4	—	1	—	—
117	Vattenbräck. Pungsvullnad. Hydrocele. Hæmatocele	2	—	1	1	1	—	—	—
118	Pungåderbräck. Varicocele	6	3	1	—	—	—	—	—
119	Andra sjukdomar i urin- och könsorganen	10	12	7	4	10	—	12	—
XV. Rörelseorganens o. ben-systemets sjukdomar		250	90	273	64	55	6	43	8
120	Muskelinflam., akut och kronisk. Muskelreumatism. Myitis ac. et chr. Rheumat. musc.	71	19	56	9	25	2	6	4
121	Inflammation i senskida. Tendovaginitis	12	3	19	11	2	—	—	—
122	Senknuta. Ganglion	4	3	—	—	4	—	—	—
123	Inflam. i slem säck. Bursitis. Hygroma	6	4	6	2	2	—	—	—
124	Falsk ledställning. Scoliosis. Genu valgum. Pes varus etc.	—	2	8	7	1	—	—	—
125	Ledstyvhet. Anchylosis	2	4	—	—	—	—	—	—
126	Inflammation i ledgång. Synovitis. Arthritis	4	—	7	10	2	1	1	1
127	Kronisk ledgångsreum. Rheumatismus art. chr.	3	3	1	—	5	—	1	—
128	Ledmus. Mus artic. Corpus mobile in artic.	2	4	5	2	—	—	—	—
129	Ben- och benmärgsinflam. Osteitis. Osteomyelitis	1	—	3	3	—	—	—	—
130	Benhinneinflam. Periostitis	—	4	4	2	5	—	—	—
131	Fotödem. Oedema pedis	—	—	—	—	—	—	—	—
132	Marchsvulst. Syndesm. metatarsæ	1	—	2	—	—	—	—	—

10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	
F l y g v a p n e t																				
M a n s k a p																				
F 1	F 2	F 3	F 4	F 5	F 6	F 7	F 8	F 9	F 10	F 11	F 12	F 13	F 14	F 15	F 16	F 17	F 21	Summa	Övrig personal	
2	2	1	1	1	—	2	3	4	—	5	1	—	—	1	1	4	3	4	5	98
2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	28	—	99
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	100
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	101
—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2	5	102
—	1	2	—	4	—	1	1	—	1	6	2	3	—	—	—	—	1	22	1	103
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	104
—	3	—	—	—	2	2	3	—	—	—	—	19	2	4	—	—	—	35	6	105
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	106
6	7	3	3	5	4	2	4	3	2	5	8	5	5	3	3	—	5	73	38	107—
—	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	—	—	—	1	5	9	108
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	6	109
—	2	—	1	—	1	—	—	—	—	2	2	1	1	—	—	—	1	11	1	110
1	2	2	—	1	—	—	1	—	—	—	—	2	1	—	2	—	1	13	9	111
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	3	—	112
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	113
—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	114
—	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	4	—	115
—	—	—	—	1	1	2	1	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	9	1	116
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	117
2	2	—	2	—	1	—	—	—	—	—	2	—	—	—	1	—	—	8	2	118
1	—	—	—	1	1	—	—	—	1	—	—	2	1	2	—	—	1	5	10	119
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
23	30	16	5	4	19	4	27	11	5	9	16	21	11	8	29	—	55	293	61	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	—	13	—	3	—	—	—	8	2	1	—	4	—	—	—	—	—	35	14	120
6	5	1	—	—	8	—	10	3	—	1	8	6	3	—	8	—	4	63	3	121
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	122
1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	3	—	123
—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	—	—	3	—	1	7	1	124
—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	125
3	1	—	1	—	—	—	—	—	—	4	—	1	2	4	1	—	1	18	6	126
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	127
1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	128
—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	—	129
1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	130
1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	131
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3	—	132

1	Sjukdomar	2	3	4	5	6	7	8	9
		M a r i n e n							
		Manskap				Övrig personal			
		Marin-distrik-ten	Flot-tans-fartyg	Kust-artil-leriet	Sko-lor	Marin-distrik-ten	Flot-tans-fartyg	Kust-artil-leriet	Sko-lor
133	Ansträngn.periostit. Periostitis tibiae ab exercit	—	—	2	—	—	—	—	—
134	Andra sjukd. i rörelseorganen och hensystemet	144	44	160	18	9	3	35	3
	XVI. Hudsjukdomar och sjukd. i bindväven.	229	131	195	47	28	3	29	6
135	Erythema multiforme et nodosum . . .	—	—	—	—	—	—	—	—
136	Urticaria	3	4	6	—	3	—	2	—
137	Herpes zoster	3	1	3	—	3	—	1	—
138	Psoriasis	5	1	4	—	1	—	1	—
139	Eczema	34	19	35	12	4	—	8	1
140	Impetigo. Ecthyma	13	13	11	1	1	—	2	—
141	Favus	—	1	—	—	—	—	—	—
142	Herpes tonsurans, Sycosis	—	—	—	—	—	—	—	—
143	Nageltrång. Unguis incarn.	14	5	16	—	—	—	2	—
144	Bindvävsinflammation. Bulnad. Phlegmone. Abscessus	2	15	14	3	4	—	3	—
145	Böld. Furunculus. Carbunculus	89	55	77	23	9	3	6	5
146	Rötsår. Ulcus	—	5	1	—	1	—	1	—
147	Brand. Gangrena	—	—	—	—	—	—	—	—
148	Andra sjukd. i hud och bindväv	66	12	28	8	2	—	3	—
149	XVII. Svulster	6	2	6	1	7	—	2	—
	XVIII. Genom våld o. olyckshändelse uppkomna skador, akuta förgiftningar	478	309	571	126	96	19	80	3
150	Muskel-, senbristning, sensträckn. . . .	46	18	40	10	3	—	5	—
151	Ledvrickning	106	63	222	42	23	6	20	—
152	Luxation	5	17	5	3	3	—	—	—
153	Benbrott	74	24	36	15	13	5	7	—
154	Stöt och krossning. Krossår	135	74	134	33	28	4	17	3
155	Sår av skarpt el. spetsigt vapen	43	34	52	2	9	—	8	—
	Skottsår.								
156a	a. Enkelt. Skottsår i mjukdelar	1	—	1	—	—	—	3	—
156b	b. Komplic. Skottfraktur	—	1	—	—	—	—	2	—
156c	c. Inträngande	—	—	—	—	—	—	—	—
157	Skoskav, skavsår (skidbindn. e. d.) . . .	11	7	30	20	—	—	2	—
158	Ridsår	—	—	—	—	—	—	—	—
	Skada av förbränning el. explosion.								
159a	1:a gradens förbränning	10	13	3	—	1	—	—	—
159b,c	2:a och 3:e gradens förbränning	2	13	1	—	5	—	3	—
160	Kylskada	—	—	—	—	—	—	1	—
161	Solstyg. Värmeslag	1	—	2	—	—	—	—	—
162	Akut förgiftning	6	13	4	—	1	3	1	—
163	Andra skador	36	27	40	1	4	1	11	—
164	Själv mord. Själv mordsförsök	2	—	1	—	6	—	—	—
165	Sjukdom av obestämd art	5	2	53	—	169	—	23	—
166	Observationspatienter	444	157	147	125	164	11	28	6
	Summa	6 038	2 991	5 226	1 545	1 644	163	972	113

10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	
F l y g v a p n e t																				
M a n s k a p																				
F 1	F 2	F 3	F 4	F 5	F 6	F 7	F 8	F 9	F 10	F 11	F 12	F 13	F 14	F 15	F 16	F 17	F 21	Summa	Övrig personal	
—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	1	2	—	4	—	1	10	3	133
6	19	—	4	—	9	3	16	—	—	1	8	8	3	2	11	—	45	135	34	134
33	12	42	20	38	11	16	22	16	17	27	14	13	5	5	44	20	20	375	49	
1	1	—	—	2	1	—	—	—	—	3	—	—	—	—	1	—	—	2	—	135
2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	5	136
1	—	3	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2	1	—	10	3	137
—	—	—	—	—	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	138
3	5	4	1	9	2	10	4	5	4	10	6	10	2	—	4	5	1	85	10	139
1	—	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	3	2	3	2	15	1	140
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	141
1	—	—	—	—	—	—	1	—	2	2	2	—	—	1	5	—	3	17	4	142
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	143
2	—	3	—	3	—	—	2	—	4	—	1	—	—	1	3	—	2	21	8	144
19	5	30	12	25	4	5	13	9	7	7	3	2	—	—	24	11	10	186	15	145
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	146
2	1	—	3	—	2	—	1	—	—	5	1	1	3	—	3	—	2	24	3	147
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	148
—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2	7	149
125	78	75	54	75	39	18	89	44	15	77	244	61	22	22	138	54	67	1297	181	
22	25	—	13	—	5	—	9	—	2	—	9	6	4	2	11	23	6	137	28	150
41	22	18	13	26	11	9	17	22	5	3	46	18	7	—	38	9	10	315	33	151
—	—	—	1	1	—	—	3	—	—	5	—	3	2	12	1	—	—	28	5	152
8	4	7	4	6	—	3	6	1	—	5	3	2	1	1	9	4	3	67	16	153
20	13	27	14	34	11	—	18	12	7	38	155	25	4	2	46	11	32	469	54	154
11	7	16	4	8	4	4	6	4	—	16	2	3	—	1	25	5	7	123	23	155
1	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	6	—	156a
—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	156b
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	156c
9	5	5	2	—	3	—	19	1	1	3	4	3	—	3	4	—	5	67	4	157
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	158
—	1	1	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	8	4	159a
2	—	—	—	—	—	—	1	3	—	1	—	—	—	—	2	—	2	9	10	159b,c
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	160
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	161
11	1	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	4	1	162
—	—	—	1	—	1	2	7	1	—	5	25	1	3	1	—	1	—	59	3	163
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	164
2	—	1	—	—	—	—	1	—	3	—	—	—	—	—	—	—	5	12	7	165
60	27	25	22	19	22	21	42	21	12	11	10	9	20	5	13	—	10	349	80	166
1 148	388	532	713	791	395	557	575	452	305	556	848	423	323	234	859	481	513	10 093	2 221	

Tab. 7. Sjukdomar vid

Ann. Tabellen avser under året nytilkomna (ej

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Truppförband	I	II. Akuta infektionssjukdomar										III. Zooparasitära sjukd.
	Bildningsfel och medfödda sjukdomar	Scharlakansfeber. <i>Scarlatina</i>	Mässling. <i>Morbilli</i>	Röda hund. <i>Rubeola</i>	<i>Angina tonsillaris</i>	Halsfluss. <i>Halshfluss</i>	Pässjuka. <i>Parvovirus</i> <i>epidemic</i>	Influensa. <i>Influenza</i> <i>epidemic</i>	Dröppel. <i>Gonorrhoe</i> (med följelsjukdomar)	Vaccinationsbesvär	Andra akuta infektionssjukdomar	Skabb. <i>Scabies</i>
Manskap	5	240	267	214	6 155	828	4 068	348	1943	3 190	359	28
I. Militärömrådet	—	46	96	71	1 689	304	477	50	234	1 195	112	11
1 Norra skånska infanterireg.	—	31	12	15	81	39	—	3	12	904	26	—
2 Södra „	—	—	3	5	129	21	324	4	18	22	19	1
3 Kronobergs regemente . . .	—	3	16	—	143	9	1	—	37	19	3	—
4 Jönköpings—Kalmar reg. . .	—	3	24	3	182	75	69	4	2	25	—	—
5 Skånska kavallerireg.	—	—	—	—	107	—	2	2	5	142	6	—
6 Skånska pansarreg.	—	2	4	2	106	4	50	6	20	2	1	—
7 Wendes artilleriregemente . .	—	3	—	9	232	25	—	13	7	9	5	1
8 Smålands artillerireg.	—	2	18	4	434	4	1	8	45	23	10	—
9 Skånska luftvärnskåren	—	—	—	—	29	4	23	4	33	6	—	—
10 Göta ingenjörkår	—	2	13	—	78	98	7	3	31	30	12	9
11 Skånska trängkåren	—	—	1	10	64	20	—	2	23	9	2	—
12 Artilleriskjutskolan	—	—	5	23	104	5	—	1	1	4	28	—
II. Militärömrådet	4	18	9	2	734	51	715	42	442	669	26	3
1 Jämtlands fältjägarreg.	—	6	1	—	344	37	390	6	178	17	1	—
2 Hälsinge regemente	—	—	5	—	89	—	144	6	78	13	—	1
3 Västernorrlands regemente . .	4	3	—	2	80	8	4	9	85	593	3	2
4 Norrlands artillerireg.	—	5	1	—	49	8	—	8	11	8	1	—
5 Sundsvalls luftvärnskår	—	—	—	—	29	—	71	5	30	3	9	—
6 Norrlands trängkår	—	4	2	—	143	1	106	8	60	35	12	—
III. Militärömrådet	—	39	55	54	880	96	1 425	47	306	186	70	2
1 Älvsborgs regemente	—	7	24	3	71	4	155	2	12	26	9	—
2 Hallands „	—	15	3	—	41	15	236	1	45	19	11	—
3 Bohusläns „	—	4	6	33	154	1	368	9	28	51	22	—
4 Livregementets husarer	—	6	6	1	39	6	63	9	18	18	25	—
5 Skaraborgs pansarreg.	—	—	12	1	175	25	325	8	62	24	1	—
6 Göta artilleriregemente	—	—	2	14	131	4	—	6	36	18	1	—
7 Karlsborgs luftvärnsreg.	—	6	—	1	73	1	164	7	64	16	—	1
8 Göteborgs luftvärnsreg.	—	—	—	—	14	2	—	—	14	7	—	—
9 Göta trängkår	—	1	2	1	159	38	76	4	18	5	—	1
10 Andra intendenturkomp.	—	—	—	—	16	—	8	—	9	—	—	—
11 Andra tygkomp.	—	—	—	—	7	—	30	1	—	2	1	—
IV. Militärömrådet	1	49	92	15	1 377	62	835	126	404	411	85	4
1 Svea livgarde	—	7	41	2	306	14	380	13	33	38	18	1
2 Livgrenadjärregementet	—	24	1	—	149	5	30	4	81	29	2	—
3 Upplands regemente	—	3	3	11	56	1	—	12	65	23	4	1
4 Livregementet till häst	—	—	6	1	21	26	82	17	3	12	7	—
5 Göta pansarlivgarde	—	—	1	—	40	2	40	10	5	196	1	—

arméns truppförband år 1946.

från föregående år kvarliggande) sjukdomsfall.

13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
IV. Kroniska infektionssjukd.		V		VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII. Andningsorganens sjukd.		XIII. Matsmält- ningsorgan. sjukd.			
Lungtuberkulos. <i>Tuber- culosis pulmonum</i>	Tuberkulos i andra organ. <i>Tuberculosis organ. aliorum</i>	Andra kroniska infek- tionsjukdomar	Ämnesomsättnings- och blodsjukdomar	Kron. förgiftningssjukd.	Sinnessjukdomar	Nervsystemets sjukdomar	Ögonsjukdomar	Öronsjukdomar	Cirkulationsorganens sjukdomar	Kat. lunginflamm. <i>Broncho- pneumonia. Pneum. lobul.</i>	Krupös lunginflammation. <i>Pneumonia crouposa sine lob.</i>	Andra sjukdomar i andningsorganen	Blindtarmsinflammation. <i>Appendicitis</i>	Bräck. <i>Hernia.</i>	Andra sjukdomar i mat- smältningsorganen
138	14	48	39	1	164	615	263	918	374	609	86	19531	399	289	10 267
23	1	3	8	1	17	105	47	175	86	119	17	3 177	97	61	2 507
5	—	—	2	—	—	1	7	26	8	—	4	68	12	6	96 1
5	—	2	2	—	4	49	14	33	20	11	4	244	13	15	204 2
1	—	—	—	—	4	7	1	21	4	11	—	89	6	1	763 3
—	—	—	1	—	1	22	1	8	3	22	—	748	13	12	97 4
—	—	—	—	—	—	2	2	2	5	7	—	30	1	1	31 5
4	—	1	1	1	—	1	—	14	3	8	—	305	9	4	50 6
5	1	—	—	—	2	5	10	8	10	23	6	81	11	6	641 7
—	—	—	1	—	2	7	3	20	17	8	—	539	17	1	80 8
—	—	—	—	—	4	2	2	2	1	3	—	212	3	—	65 9
1	—	—	—	—	1	7	16	12	10	10	—	535	4	3	88 10
2	—	—	1	—	4	6	—	3	2	8	1	117	4	2	378 11
—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	8	2	209	4	10	14 12
33	1	—	6	—	27	53	28	99	51	64	12	2 724	52	47	744
11	—	—	3	—	5	23	19	20	14	19	—	685	7	9	365 1
—	—	—	—	—	1	1	—	17	3	3	10	403	13	12	197 2
8	1	—	1	—	3	10	2	10	16	16	—	19	9	10	72 3
1	—	—	—	—	7	11	—	35	9	16	1	667	7	4	44 4
—	—	—	2	—	1	—	2	6	5	3	—	225	6	5	31 5
13	—	—	—	—	10	8	5	11	4	7	1	725	10	7	65 6
15	1	6	4	—	55	94	31	193	66	148	24	3 544	57	47	2 769
—	—	1	—	—	—	25	3	32	9	21	10	622	7	4	96 1
—	—	—	1	—	—	10	6	19	14	1	1	302	1	6	368 2
5	—	—	—	—	13	11	2	27	12	17	6	223	20	12	619 3
3	1	3	—	—	30	8	6	28	6	27	—	180	4	3	372 4
4	—	—	—	—	13	1	23	3	36	—	—	450	10	3	670 5
1	—	1	—	—	5	8	9	24	4	28	—	902	4	6	102 6
1	—	—	—	—	—	2	—	6	3	3	3	319	3	1	100 7
1	—	1	—	—	6	3	1	9	3	3	—	290	3	5	24 8
—	—	—	3	—	1	10	2	23	7	12	3	139	5	4	402 9
—	—	—	—	—	3	3	—	—	1	—	1	92	3	3	14 10
—	—	—	—	—	—	1	1	2	4	—	—	25	—	—	2 11
49	9	37	14	—	42	208	112	245	95	144	18	5 325	103	69	3 027
3	—	34	1	—	5	22	10	50	19	18	6	317	20	12	950 1
3	1	—	4	—	5	10	7	25	13	9	1	588	11	7	141 2
18	1	—	1	—	2	15	67	41	13	14	1	772	18	10	157 3
1	1	—	1	—	9	27	2	6	1	10	—	173	2	5	88 4
4	—	—	1	—	2	7	3	7	5	2	8	22	4	2	59 5

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	I	II. Akuta infektionssjukdomar									III. Zooparasitära sjukd.	
Truppförband	Bildningsfel och medfödda sjukdomar	Scharlakansfeber. <i>Scarlatina</i>	Mässling. <i>Morbilli</i>	Röda hund. <i>Rubeola</i>	Halshfluss. <i>Angina tonsillaris</i>	Pässjuka. <i>Parotitis epidemica</i>	Indlensa. <i>Influenza epidemica</i>	Dröppel. <i>Gonorrhoea</i> (med följsjukdomar)	Vaccinationsbesvär	Andra akuta infektionssjukdomar	Skabb. <i>Scabies</i>	Andra zooparasitära sjukdomar
6 Södermanlands pansarreg.	—	5	5	—	154	4	86	4	21	20	3	1
7 Svea artilleriregemente	—	1	3	—	104	—	1	11	14	11	9	—
8 Östgöta luftvärnsreg.	—	—	13	1	126	—	130	4	73	19	8	1
9 Stockholms	—	—	6	—	96	1	—	14	22	15	12	—
10 Svea ingenjörkår	—	6	2	—	112	8	24	6	27	9	8	—
11 Signalregementet	1	—	—	—	52	—	2	6	20	2	2	—
12 Svea trängkår	—	1	10	—	83	—	22	9	29	19	3	—
13 Första intendenturkomp.	—	—	—	—	3	—	—	2	7	2	1	—
14 Krigsskolan	—	—	1	—	20	1	—	1	—	7	7	—
15 Arméns underofficersskola	—	2	—	—	16	—	—	11	—	5	—	—
16 Infanteriskjutskolan	—	—	—	—	39	—	38	2	4	4	—	—
17 Ridskolan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
V. Militärområdet	—	35	6	29	708	182	142	47	147	371	48	1
1 Värmlands regemente	—	2	5	18	230	126	—	6	29	11	1	—
2 Livregementets grenadjärer	—	—	1	1	130	1	—	11	43	37	2	—
3 Dalregementet	—	33	—	1	127	39	94	15	69	31	45	—
4 Bergslagens art.-reg.	—	—	—	9	170	7	46	14	6	286	—	1
5 Göta trängkårkomp. i Nora	—	—	—	—	51	9	2	1	—	6	—	—
VI. Militärområdet	—	52	8	43	622	42	303	18	347	340	11	7
1 Norrbottens regemente	—	11	—	23	146	—	—	6	64	12	3	1
2 Västerbottens regemente	—	—	—	—	64	39	53	1	34	13	—	—
3 Norrlands dragonregemente	—	—	—	—	137	—	90	2	60	41	—	—
4 Norrbottens artillerireg.	—	7	3	1	12	1	—	—	9	1	1	1
5 Bodens artilleriregemente	—	—	—	—	92	—	—	3	36	9	1	2
6 Luleå luftvärnskår	—	7	—	—	24	—	103	—	49	132	1	—
7 Bodens ingenjörkår	—	18	5	9	65	—	49	—	2	10	—	2
8 Signal reg.komp. i Boden	—	3	—	8	47	1	—	3	11	2	1	—
9 Tredje intendenturkomp.	—	—	—	2	9	—	—	—	11	3	—	1
10 Arméns jägarskola	—	6	—	—	26	1	8	3	71	117	4	—
VII. Militärområdet	—	1	1	—	145	88	171	18	63	18	7	—
1 Gotlands infanteriregemente	—	—	1	—	117	62	1	4	42	17	1	—
2 Gotlands artillerireg.	—	1	—	—	28	26	170	14	21	1	6	—
Övrig personal	—	7	4	5	563	12	293	22	14	362	7	4
1 I. Militärområdet	—	—	—	2	107	4	60	—	1	156	2	—
2 II.	—	1	—	—	95	—	12	2	12	48	—	—
3 III.	—	2	2	1	85	2	108	—	—	9	1	3
4 IV.	—	4	2	—	127	2	58	12	1	62	—	1
5 V.	—	—	—	2	68	2	3	1	—	43	—	—
6 VI.	—	—	—	—	62	1	25	4	—	42	3	—
7 VII.	—	—	—	—	19	1	27	3	—	2	1	—

13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
IV. Kroniska infektionssjukd.		V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII. Andningsorganens sjukd.		XIII. Matsmält- ningsorgan. sjukd.				
Lungtuberkulos. <i>Tuber- culosis pulmonum</i>		Andra kroniska infek- tionsjukdomar	Ämnesomsättnings- och blodsjukdomar	Sinnessjukdomar	Nervsystemets sjukdomar	Ögonsjukdomar	Öronsjukdomar	Cirkulationsorganens sjukdomar.	Kat. lunginflamm. <i>Broncho- pneumonia. Pneum. lobul.</i>	Krupös lunginflammation. <i>Pneumonia crouposa steg lob.</i>	Andra sjukdomar i andningsorganen	Blindtarmsinflammation. <i>Appendicitis</i>	Bräck. <i>Hernie.</i>	Andra sjukdomar i mat- smältningsorganen	
10	3	1	1	7	31	7	19	9	2	2	622	9	7	152	6
—	—	—	—	5	2	1	12	4	33	—	215	5	2	492	7
3	—	—	—	—	—	2	10	2	6	—	195	4	—	142	8
1	2	1	1	—	38	4	17	6	7	—	479	4	2	112	9
3	1	1	1	6	17	5	18	5	6	—	514	6	1	124	10
3	—	1	1	1	11	2	2	6	7	—	433	5	7	100	11
2	—	—	1	—	10	3	20	4	22	—	547	6	5	193	12
—	—	—	—	—	4	—	6	2	—	—	118	2	2	9	13
1	—	1	—	—	4	—	—	2	7	—	55	3	2	210	14
—	—	—	—	—	6	1	5	1	—	—	191	2	1	88	15
—	—	—	1	—	4	—	2	3	1	—	82	1	4	9	16
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	1	17
9	—	1	—	3	83	12	59	28	61	1	1145	29	27	514	
2	—	—	—	—	8	2	19	10	29	1	301	10	8	284	1
4	—	—	—	—	12	3	13	3	8	—	454	2	5	82	2
2	—	—	1	—	61	2	11	10	16	—	336	7	12	77	3
1	—	—	—	3	2	3	11	1	6	—	22	8	2	31	4
—	—	—	—	—	—	2	5	4	2	—	32	2	—	40	5
7	2	2	5	11	68	26	122	39	71	3	2620	39	36	535	
3	—	—	2	3	16	2	24	8	22	—	750	13	5	101	1
1	—	—	3	—	22	14	27	7	24	—	449	5	7	110	2
1	1	1	—	3	3	5	15	3	2	1	23	8	5	135	3
—	—	—	—	—	5	1	2	—	7	—	230	—	1	14	4
—	—	—	—	—	7	3	6	2	5	—	449	—	6	30	5
—	—	—	—	1	1	—	16	4	3	—	12	1	2	36	6
—	—	—	—	3	5	—	15	1	2	—	264	1	3	19	7
2	—	—	—	—	4	—	3	1	4	—	115	1	2	17	8
—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	122	3	—	2	9
—	—	1	—	1	1	1	14	3	2	2	206	7	5	71	10
2	—	—	1	9	4	7	25	9	2	11	996	22	2	141	
1	—	—	1	8	—	1	16	4	—	11	679	18	2	59	1
1	—	—	—	1	4	6	9	5	2	—	317	4	—	82	2
21	1	—	29	1	21	141	36	67	39	9	2621	54	22	1042	
2	—	—	5	—	—	28	9	11	5	2	414	8	7	213	1
5	—	—	2	1	15	2	7	3	6	2	324	11	2	70	2
4	—	—	5	—	4	17	4	10	3	2	352	6	4	229	3
6	1	—	14	—	6	61	10	28	11	1	940	15	4	386	4
1	—	—	—	—	4	4	1	2	—	—	147	1	1	37	5
3	—	—	2	1	4	12	6	7	3	1	352	6	3	85	6
—	—	—	1	2	4	4	4	2	1	1	92	7	1	22	7

Truppförband		29	30	31	32	33	34	35	36	37	38
		XIV. Urin- o. köns- organens sjukd.			XV	XVI	XVII	XVIII	Sjukdom av obeständ art		Summa
		Vattenbräck, Hydro-, Hemato-, Tyfoide	Pungderbräck, Tyfoide	Andra sjukdomar i urin- och könsorganen	Rörelseorganens o. henn- systemets sjukdomar	Hudsjukdomar o. sjukd. i bindväven	Svulst, Tumör	Skador genom våld o. olycksbändelse samt akut förgifning			
Manskap		24	42	404	4 036	2 750	39	10 796	289	3 781	73 561
I. Militärområdet		2	4	92	702	610	3	1 776	47	582	14 547
1	Norra skånska infanterireg.	—	—	5	79	99	—	159	—	99	1 799
2	Södra „	—	2	7	195	93	—	244	33	111	1 851
3	Kronobergs regemente	—	—	7	52	54	—	191	—	32	1 475
4	Jönköpings—Kalmar reg.	—	—	8	28	26	—	88	—	66	1 531
5	Skånska kavallerireg.	—	—	—	26	25	—	89	—	12	497
6	Skånska pansarreg.	—	1	4	11	12	—	108	—	3	737
7	Wendes artilleriregemente	1	—	15	43	55	—	171	2	58	1 468
8	Smålands artillerireg.	—	—	23	37	73	—	252	—	53	1 682
9	Skånska luftvärnskåren	1	1	5	20	20	—	83	—	40	561
10	Göta ingenjörkår	—	—	13	146	83	1	214	—	61	1 478
11	Skånska trängkåren	—	—	4	65	29	2	116	12	45	942
12	Artilleriskjutskolan.	—	—	1	—	41	—	61	—	2	526
II. Militärområdet		—	8	41	699	257	1	1 392	47	453	9 587
1	Jämtlands fältjägarreg.	—	4	12	211	58	—	492	—	26	2 963
2	Hälsinge regemente	—	1	6	194	81	1	242	—	100	1 621
3	Västernorrlands regemente	—	—	3	136	51	—	267	—	230	1 657
4	Norrlands artillerireg.	—	2	8	46	23	—	100	—	32	1 104
5	Sundsvalls luftvärnskår	—	—	7	19	28	—	79	1	31	598
6	Norrlands trängkår	—	1	5	93	16	—	212	46	34	1 644
III. Militärområdet		5	5	78	910	481	5	2 226	27	506	14 457
1	Älvsborgs regemente	2	1	11	70	47	1	344	—	69	1 688
2	Hallands „	1	3	18	124	66	1	300	18	33	1 679
3	Bohusläns „	—	—	5	296	124	—	318	—	62	2 448
4	Livregementets husarer	—	—	8	74	41	—	164	—	17	1 166
5	Skaraborgs pansarreg.	—	—	16	101	57	—	440	—	97	2 557
6	Göta artilleriregemente	—	1	8	83	45	—	273	—	53	1 769
7	Karlsborgs luftvärnsreg.	1	—	—	24	23	—	69	—	42	933
8	Göteborgs luftvärnsreg.	—	—	2	37	26	—	93	9	36	589
9	Göta trängkår	1	—	8	69	37	3	177	—	63	1 274
10	Andra intendenturkomp.	—	—	2	12	11	—	26	—	17	215
11	Andra tygkomp.	—	—	—	20	4	—	22	—	17	139
IV. Militärområdet		9	18	126	859	804	27	3 110	152	1 244	19 307
1	Svea livgarde	—	2	21	189	107	7	509	146	272	3 573
2	Livgrenadjärregementet	1	—	8	63	44	—	177	2	93	1 538
3	Upplands regemente	—	2	12	148	110	4	431	1	11	2 028
4	Livregementet till häst	1	—	7	54	38	1	152	—	49	803
5	Göta pansarlivgarde	4	—	10	18	31	—	84	—	36	604

			29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	
Truppförband			XIV. Urin- o. köns- organens sjukd.			XV Rörelseorganens o. be- systemets sjukdomar	XVI Hudsjukdomar o. sjukd. i bindväven	XVII Svulst. Tumör.	XVIII Skador genom våld o. olycksbändelse samt akut förgiftning	Sjukdom av obeständ art	Observationspatienter		Summa
			Vattenbräck. Pungsvulln. Hydro-, Hemato-, Pyocelle	Pungåderbräck. Torticelle	Andra sjukdomar i urin- och könsorganen								
6	Södermanlands pansarreg.	—	2	9	61	59	2	347	1	102	1 757	6	
7	Svea artilleriregemente . . .	—	2	11	42	71	1	192	—	110	1 365	7	
8	Östgöta luftvärnsreg.	—	—	8	44	79	3	246	—	73	1 189	8	
9	Stockholms	—	—	11	45	55	—	173	—	199	1 324	9	
10	Svea ingenjörkår	—	2	7	48	49	2	249	2	37	1 294	10	
11	Signalregementet	2	7	2	26	43	—	123	—	64	929	11	
12	Svea trängkår	—	—	10	53	59	1	187	—	98	1 397	12	
13	Första intendenturkomp.	1	—	2	15	10	—	23	—	12	221	13	
14	Krigsskolan	—	—	5	23	21	3	115	—	70	562	14	
15	Arméns underofficersskola . .	—	—	2	15	23	1	54	—	2	428	15	
16	Infanteriskjutskolan	—	1	1	15	14	2	43	—	14	284	16	
17	Ridskolan	—	—	—	—	—	—	5	—	2	11	17	
V. Militärområdet			2	4	23	313	168	—	646	1	402	5 247	
1	Värmlands regemente	—	—	3	92	18	—	193	—	39	1 447	1	
2	Livregementets grenadjärer . .	1	—	4	124	86	—	262	—	199	1 488	2	
3	Dalregementet	—	—	6	44	38	—	76	—	126	1 279	3	
4	Bergslagens art.-reg.	1	4	5	42	15	—	95	—	25	815	4	
5	Göta trängkårkomp. i Nora . . .	—	—	5	11	11	—	20	1	13	218	5	
VI. Militärområdet			5	3	37	489	368	3	1 473	15	485	8 257	
1	Norrbottens regemente	—	1	9	83	74	—	160	—	80	1 622	1	
2	Västerbottens regemente . . .	3	1	3	175	96	—	520	6	152	1 829	2	
3	Norrlands dragonregemente . .	—	—	8	20	45	2	137	—	23	771	3	
4	Norrbottens artillerikår	—	—	1	9	14	—	37	—	20	377	4	
5	Bodens artilleriregemente . . .	1	—	4	28	23	—	53	—	16	777	5	
6	Luleå luftvärnskår	—	—	5	22	17	—	86	1	131	654	6	
7	Bodens ingenjörkår	1	1	2	18	44	1	96	8	17	661	7	
8	Signalreg komp. i Boden	—	—	2	13	8	—	22	—	21	291	8	
9	Tredje intendenturkomp.	—	—	—	5	2	—	11	—	4	179	9	
10	Arméns jägarskola	—	—	3	116	45	—	351	—	21	1 096	10	
VII. Militärområdet			1	—	7	64	62	—	173	—	109	2 159	
1	Gotlands infanteriregemente . .	1	—	6	46	26	—	68	—	39	1 231	1	
2	Gotlands artillerireg.	—	—	1	18	36	—	105	—	70	928	2	
Övrig personal			2	3	159	330	228	17	987	36	399	7 640	
1	I. Militärområdet	—	1	16	55	47	6	163	23	81	1 447	1	
2	II.	—	—	15	68	26	—	149	—	41	919	2	
3	III.	1	—	50	43	26	3	162	10	64	1 233	3	
4	IV.	1	1	56	77	71	6	273	1	99	2 381	4	
5	V.	—	—	2	27	14	—	59	—	21	444	5	
6	VI.	—	1	16	48	32	2	150	2	66	947	6	
7	VII.	—	—	4	12	12	—	31	—	19	269	7	

Tab. 8. Sjukdomar vid marindistrikt, kustartilleri och

1	Sjukdomar och yttre skador	2	3	4	5	6	7	8	9
		M a n s k a p							
		Marindistrikt				Kustartilleri			
		Ost- kustens	Syd- kustens	Väst- kustens	Vaxholm	Karls- krona	Färösund	Älvsborg	Hemsö
1	Bildningsfel och medfödda sjukdomar	14	1	—	1	—	—	—	—
2	Vattenkoppor	19	5	2	—	17	—	3	—
3	Scharlakansfeber	9	2	1	2	—	—	—	—
4	Mässling	13	4	1	1	27	3	11	—
5	Röda hund	—	4	30	—	5	—	2	—
6	Fläcktyfus	—	—	—	—	—	—	—	—
7	Tarmtyfus	—	1	—	—	—	—	1	—
8	Paratyfus	1	3	—	—	10	—	—	—
9	Rödsot	—	4	—	1	—	—	—	—
10	Ros	1	1	—	1	—	—	1	—
11	Sept. lymfåder och lymfkörtelinfl.	2	2	—	1	9	—	6	—
12	Blodförgiftning	1	—	—	2	1	—	—	—
13	Akut ledgångsreumatism	17	11	—	1	9	—	4	1
14	Halsfluss	169	332	55	183	364	42	53	40
15	Difteri	—	1	—	—	—	—	—	—
16	Påssjuka	63	68	3	1	6	—	4	2
17	Kikhosta	—	—	—	—	—	—	—	—
18	Influensa	29	—	260	75	139	64	219	6
19	Akut barnförlamning	2	1	—	—	—	—	—	—
20	Sömnssjuka	—	—	—	—	2	—	—	—
21	Epidemisk hjärnhinneinflammation	—	2	—	—	—	—	—	—
22	Dröppel	70	103	15	5	6	3	8	2
23	Enkelt veneriskt sår	2	1	—	—	—	—	—	—
24	Vaccinationsbesvär	11	30	8	44	9	7	12	16
25	Feber av obestämd art	—	92	—	4	—	2	—	4
26	Andra akuta infektionssjukdomar	—	—	—	14	1	50	—	57
27	Masksjukdom	1	—	—	—	—	—	—	1
28	Skabb	39	155	1	—	4	—	2	28
29	Andra zooparasitära sjukdomar	—	—	—	—	—	—	—	—
30	Tuberkulos	44	22	5	5	4	1	3	1
31	Syfilis	13	13	1	—	—	—	—	—
32	Andra kroniska infektionssjukdomar	—	4	—	—	—	—	—	—
33	Ämnesomsättningssjukdomar	4	6	4	—	—	2	2	—
34	Kroniska förgiftningssjukdomar	—	—	—	—	—	1	—	—
35	Psykiska sjukdomstillstånd	172	135	7	2	1	4	—	1
36	Nervsystemets sjukdomar	31	54	11	15	30	17	41	1
37	Ögonsjukdomar	7	5	4	1	8	3	8	1
38	Öronsjukdomar	51	25	9	22	27	8	15	4
39	Cirkulationsorganens sjukdomar	28	23	8	—	7	8	12	1
40	Andningsorganens sjukdomar	138	1122	129	272	75	119	410	15
41	Matsmältningsorganens sjukdomar	477	234	90	297	597	83	185	32
42	Urin- och könsorganens sjukdomar	47	35	3	10	11	4	10	6
43	Rörelse- och bensystemets sjukdomar	144	99	7	85	32	61	68	27
44	Hudsjukdomar	110	109	10	40	71	12	44	28
45	Svulster	1	4	1	3	2	—	1	—
46	Genom våld eller olyckshändelse uppkomna skador	243	191	42	120	153	53	162	82
47	Sjukdom av obestämd art	5	—	—	4	—	49	—	—
48	Självmoordsförsök	1	—	1	—	1	—	—	—
49	Observationspatienter	254	166	24	—	114	11	—	22
50	Summa	2 236	3 070	732	1 212	1 742	607	1 287	378

1		2	3	4	5	6
Sjuklighet, sjukdomar och yttre skador		M a n				
		Sverige	Drottning Victoria	Gotland	Fylgia	I Jagardivisionen
<i>Sjuklighet.</i>						
1	Antal sjukskrivna	575	454	234	195	166
2	Antal avpolletterade	129	108	8	—	51
3	Expeditionens längd i dagar ¹	365	365	92	151	338
4	Antal underhållsdagar för sjuka	2 982	3 040	775	757	495
5	Medeltal sjuka eller skadade per dag	8.2	8.6	8.4	5.0	1.5
<i>Sjukdomar och yttre skador.</i>						
6	Bildningsfel och medfödda sjukdom...	—	4	—	—	—
7	Vattenkoppor	—	3	—	1	—
8	Scharlakansfeber	—	—	—	—	—
9	Mässling	5	—	—	—	1
10	Röda hund	—	16	—	—	1
11	Tarmtyfus	—	—	—	—	—
12	Paratyfus	—	—	—	—	—
13	Rödsot	3	—	—	—	—
14	Ros	—	—	—	—	—
15	Sept. lymfåder- o. lymfkärlsinflam. . .	—	—	—	—	4
16	Blodförgiftning	—	—	—	—	1
17	Akut ledgångsreumatism	—	1	1	1	—
18	Halsfluss	116	51	18	14	26
19	Difteri	1	—	—	—	1
20	Påssjuka	2	21	—	4	1
21	Kikhosta	—	—	—	—	—
22	Influensa	4	7	6	—	8
23	Akut barnförlamning	—	1	—	—	—
24	Sömnsjuka	—	—	—	—	—
25	Epid. hjärnhinneinflammation	3	—	—	—	—
26	Undulantfeber	—	—	—	—	—
27	Dröppel	21	21	2	8	10
28	Enkelt veneriskt sår	—	—	—	—	—
29	Vaccinationsbesvär	—	—	3	—	—
30	Feber av obestämd art	—	1	—	—	4
31	Andra akuta infektionssjukdomar	1	—	—	2	—
32	Masksjukdomar	—	1	—	—	—
33	Skabb	26	2	4	3	—
34	Andra zooparasitära sjukdomar	—	—	—	—	—
35	Tuberkulos	3	—	1	1	2
36	Syfilis	2	—	1	6	—
37	Andra kroniska infektionssjukdomar ..	—	—	—	—	—
38	Ämnesomsättningssjukdomar	—	—	—	—	—
39	Kroniska förgiftningssjukdomar	—	—	—	—	—
40	Psykiska sjukdomstillstånd	1	2	2	2	—
41	Nervsystemets sjukdomar	6	14	1	4	7
42	Ögonsjukdomar	1	1	4	—	1
43	Öronsjukdomar	1	6	3	7	—
44	Cirkulationsorganens sjukdomar	6	3	2	1	2
45	Andningsorganens sjukdomar	24	114	3	26	13
46	Matsmältningsorganens sjukdomar	182	80	124	48	37
47	Urin- och könsorganens sjukdomar	8	8	1	7	7
48	Rörelseorganens sjukdomar	15	30	4	2	5
49	Hudens sjukdomar	42	12	8	19	3
50	Svalster	—	—	—	—	1
51	Genom våld o. olyckshändelse uppkomna skador och förgiftningar	66	27	36	24	24
52	Sjukdom av obestämd art	—	—	—	2	—
53	Självmodsförsök	—	—	—	—	—
54	Observation	36	28	10	13	7
55	Summa	575	454	234	195	166

¹ Avser den tid för vilken sjukbesked insänts.

7	8	9	10	11	12	13	14	15
s k a p								
Ubåts- avd.	Artilleri- och Min- skoleavd.	Karls- krona avd utom O II	Oscar II	Göte- borgs- eskadern	Jarramas	1 och 2 Skoldiv.	Summa	Övrig personal
199	174	273	318	260	72	71	2991	163
29	28	44	—	31	18	22	467	24
365	186	365	365	365	99	173	365	365
1 031	812	2 150	1 215	2 189	314	205	14 968	712
2·8	4·4	5·9	3·3	6·0	3·2	1·2	41·0	2·0
1	—	—	—	—	—	—	5	—
—	—	2	7	1	—	1	15	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	5	5	—	7	—	—	23	—
—	—	3	1	—	—	—	21	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	2	—	—	2	—
—	—	—	14	—	—	—	17	—
—	1	—	1	—	—	—	2	—
1	—	2	2	—	—	1	10	1
—	—	—	—	—	—	—	1	—
1	—	1	—	—	—	—	5	1
46	27	21	32	20	6	5	382	22
—	—	—	—	—	—	—	2	—
—	18	12	3	—	7	—	68	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	—	5	7	—	8	46	4
—	—	—	—	—	—	—	1	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	3	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	4	4	4	24	—	8	108	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	3	1
1	—	—	41	11	—	—	58	3
—	4	—	2	—	—	—	9	—
1	—	—	—	—	—	—	2	—
1	9	—	1	—	1	1	48	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	4	—	—	11	1
2	—	—	—	—	—	—	11	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	1	—	—	1	—
—	—	1	—	3	—	—	4	—
5	3	—	—	—	3	4	22	1
7	1	3	—	6	1	—	50	5
—	—	—	—	2	—	—	9	1
1	3	2	1	1	1	3	29	2
1	2	1	—	2	—	2	22	—
30	34	145	138	10	3	6	546	24
28	10	30	32	120	13	14	718	51
2	2	1	1	5	1	3	46	1
5	4	4	3	8	6	4	90	6
11	8	7	10	4	4	3	131	3
—	—	1	—	—	—	—	2	—
27	21	17	20	19	20	8	309	19
—	—	—	—	—	—	—	2	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—
25	18	11	—	3	6	—	157	11
199	174	273	318	260	72	71	2991	163

Tab. 10 a. Avlidna efter dödsorsak vid armén år 1946.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Dödsorsak	M a n s k a p								Övrig personal
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	Summa	
	Milo	Milo	Milo	Milo	Milo	Milo	Milo		
Scharlakansfeber. Scarlatina	—	—	—	—	—	1	—	1	1
Influenta. Influenza	—	—	1	—	—	—	—	1	—
Akut barnförlamning. Poliomyelitis anterior ac.	1	—	—	—	—	—	—	1	—
Lungtuberkulos. Tuberculosis pulmonum . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Sockersjuka. Diabetes mellitus	—	—	—	1	—	—	—	1	1
Andra ämnesomsättnings- och blodsjukdomar .	—	—	—	—	1	—	—	1	1
Hjärnhinneinflammation. Meningitis	—	—	1	—	—	—	—	1	1
Hjärnblödning. Hæmorrhagia cerebri	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Inflammation i hjärtat. Myocarditis	—	—	1	—	—	—	—	1	—
Blodpropp. Trombosis. Embolia	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Andra sjukdomar i cirkulationsorganen	—	—	—	1	—	—	—	1	1
Lunginflammation. Bronchopneumonia	1	1	—	—	—	—	—	2	1
Magsår. Ulcus duodeni	—	—	—	1	—	—	—	1	1
Tarmvred. Ileus strangulatio	—	—	—	—	—	1	—	1	—
Gallsten. Cholelithiasis	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Tumörer. Tumores	—	1	—	2	—	—	—	3	10
Skottsår. Vulnus sclopetarium	—	—	—	1	—	—	—	1	2
Allmän förgiftning. Toxicodermia universalis .	—	—	—	—	—	1	—	1	—
Drunkning. Submersio	3	—	—	—	—	—	—	3	1
Trafikolycka	3	—	—	—	—	—	1	4	3
Olyckshändelse av annan art	—	—	3	1	1	1	—	6	—
Själv-mord. Suicidium	1	1	2	2	2	1	1	10	4
Andra dödsorsaker	—	—	—	2	—	—	—	2	—
Summa	9	3	8	11	4	5	2	42	37

Tab. 10 b. Avlidna efter dödsorsak vid marinen år 1946.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Dödsorsak	M a n s k a p							Övrig personal
	Marin- distrikt		Flottans fartyg	Kust- artilleriet		Summa		
	Stock- holm	Karl- krona		Vax- holm	Karl- krona			
	Akut barnförlamning. Poliomyelitis anterior ac. . .	—	—	—	—	—	—	
Lungtuberkulos. Tuberculosis pulmonum	—	—	—	—	2	—	2	
Hjärnhinneinflammation. Meningitis cerebri . .	—	1	—	—	—	—	1	
Hjärnblödning. Hæmorrhagia cerebri	—	—	—	—	—	—	1	
Inflammation i hjärtat. Myocarditis	—	—	—	—	—	—	1	
Organiskt hjärtfel. Vitium org. cordis	—	—	—	—	—	—	1	
Sjukdomar i matsmältningsorganen	1	1	—	—	—	—	2	
Tumörer. Tumores	—	—	—	—	—	—	—	
Benbrott. Fractura	1	1	—	—	—	—	2	
Vådaskott. Vulnus sclopetarium	—	—	—	1	—	—	1	
Drunkning. Submersio	2	—	—	3	—	2	7	
Annan olyckshändelse	—	—	1	—	—	—	1	
Själv mord. Suicidium	1	—	1	—	—	—	2	
Summa	5	3	2	4	2	2	18	

Tab. 10 c. Avlidna efter dödsorsak vid flygvapnet år 1946.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Dödsorsak	M a n s k a p								Övrig personal
	F 2	F 6	F 8	F 9	F 10	F 11	F 16	Summa	
Lungtuberkulos. Tuberculosis pulmonum . . .	—	—	—	—	—	—	1	1	—
Hjärnblödning. Hæmorrhagia cerebri . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Tumörer. Tumores . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	4
Skottskada. Vulnus sclopetarium . . .	—	—	1	—	—	—	—	1	—
Drunkning. Submersio . . .	—	—	—	—	1	—	—	1	—
Trafikolycka . . .	—	1	—	—	—	1	—	2	—
Olyckshändelse av annan art . . .	—	—	—	1	—	—	—	1	2
Själv mord. Suicidium . . .	1	—	—	—	—	—	—	1	—
Summa	1	1	1	1	1	1	1	7	7

Tab. 11 a. Å garnisonssjukhusen vårdade militära och civila patienter år 1946.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
S j u k h u s	Antalet ¹ vård- platser d. 31/12	Under året		Under- hålls- dagar	Vårdade			Vård- dagar pr patient
		in- tagna	av- lidna		pr dag	på en gång högst	lägst	
<i>Militära patienter</i>	.	6 162	24	89 400	239	.	.	14·5
Stockholm	.	3 438	17	55 409	146	162	83	16·1
Karlsborg	.	262	1	3 045	8	14	2	11·2
Boden (inkl. epidemiavd.) . . .	.	777	3	9 931	27	163	17	12·8
Skövde	.	178	2	1 906	5	14	1	10·7
Linköping	.	421	—	5 338	15	37	1	12·7
Eksjö	.	860	—	10 261	28	55	6	11·9
Sollefteå	.	226	1	3 510	10	28	1	15·5
<i>Civila patienter</i>	.	13 485	304	208 932	561	.	.	15·5
Stockholm	.	1 553	53	31 680	85	141	33	20·4
Karlsborg	.	836	28	11 580	32	45	16	13·9
Boden (inkl. epidemiavd.) . . .	.	7 367	106	95 928	263	231	177	13·0
Skövde	.	1 315	35	19 498	53	65	38	14·8
Linköping	.	405	7	8 851	24	36	4	21·9
Eksjö	.	756	34	17 896	40	72	19	23·7
Sollefteå	.	1 253	41	23 499	64	59	25	18·8
<i>Samtliga patienter</i>	908	19 647	328	298 332	809	.	.	15·2
Stockholm	325	4 991	70	87 089	231	304	116	17·4
Karlsborg	61	1 098	29	14 625	40	55	18	13·3
Boden (inkl. epidemiavd.) . . .	305	8 144	109	105 859	290	394	194	13·0
Skövde	33	1 493	37	21 404	58	68	39	14·3
Linköping	79	826	7	14 189	39	66	5	17·2
Eksjö	100	1 616	34	28 157	77	101	38	17·4
Sollefteå	90	1 479	42	27 009	74	87	26	18·5

¹ Antalet vårdplatser för militära och civila patienter var för sig är i allmänhet icke särskilt fastställt.

Tab. 11 b. Samtliga å garnisonssjukhusen vårdade sjuka år 1946.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
S j u k h u s	Kvarl. fr. föreg. år	Intagna	Summa vårdade	Utskrivna				Summa	Kvarl. d. 31 dec.		Antal underhållsdagar
				Till fortsatt krigstjänst	Till annan sjukvårdanst.	Avlidna	Civila (inkl. avlidna)				
				dagliga	odag- liga						
<i>Manskap</i>											
Stockholm	92	2 748	2 840	2 708	67	26	5	—	2 806	34	43 831
Karlsborg	1	136	137	135	—	—	1	—	136	1	1 688
Boden	19	535	554	505	5	29	1	—	540	14	6 440
Skövde	5	174	179	176	—	—	2	—	178	1	1 832
Linköping	9	396	405	390	4	10	—	—	404	1	5 044
Eksjö	5	825	830	822	—	—	—	—	822	8	9 759
Sollefteå	1	195	196	189	—	2	1	—	192	4	3 187
Summa	132	5 009	5 141	4 925	76	67	10	—	5 078	63	71 771
<i>Samtliga patienter</i>											
Stockholm	145	4 991	5 136	3 382	67	32	17	1 543	5 041	95	87 089
Karlsborg	29	1 098	1 127	257	1	2	1	837	1 098	29	14 625
Boden	206	8 144	8 350	739	7	30	3	7 395	8 174	176	105 859
Skövde	54	1 493	1 547	181	—	—	2	1 319	1 502	45	21 404
Linköping	28	826	854	414	4	24	—	399	841	13	14 189
Eksjö	65	1 616	1 681	857	—	—	—	790	1 647	34	28 157
Sollefteå	44	1 479	1 523	218	—	33	1	1 223	1 475	48	27 009
Summa	571	19 647	20 218	6 048	79	121	24	13 506	19 778	440	298 332
<i>Därav</i>											
Offic. o. d.	4	218	222	212	—	1	4	—	217	5	2 527
Underoff. o. d.	4	179	183	173	1	3	2	—	179	4	3 505
Manskap	132	5 009	5 141	4 925	76	67	10	—	5 078	63	71 771
Därav armén	108	3 770	3 878	3 717	56	50	8	—	3 831	47	.
marinen	20	960	980	946	12	10	2	—	970	10	.
flygvapnet	4	279	283	262	8	7	—	—	277	6	.
Anst. arb. ¹	16	756	772	738	2	7	8	—	755	17	11 597
Civila	415	13 485	13 900	—	—	43	—	13 506	13 549	351	208 932

¹ Anställda vid armén, marinen och flygvapnet.

Tab. 12. Å garnisonssjukhusen intagna militära sjukdomsfall år 1946.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Sjukdomar enl. K. Medicinalstyrelsens cirk. d. 19 okt. 1914	Garnisonssjukhuset i							Summa sjuk- domsfall
	Stockholm	Karlsborg	Boden	Skövde	Linköping	Eksjö	Sollefteå	
I. Bildningsfel och medfödda sjukdomar	44	—	—	—	—	—	—	44
III. Havandeskaps- och förlossningssjukdomar	—	5	—	—	—	—	—	5
Abortus	—	2	—	—	—	—	—	2
Graviditas extrauterin	—	2	—	—	—	—	—	2
Övriga hithörande sjukdomar	—	1	—	—	—	—	—	1
IV. Infektions- o. a. parasitära sjukdomar	440	17	54	12	49	122	20	714
Septicæmia. Pyosepticæmia. Abscessus. Phlegmone	16	8	—	3	1	16	—	44
Erysipelas	3	—	—	—	—	—	—	3
Scarlatina	1	—	21	1	—	4	—	27
Diphtheria	1	—	5	—	—	—	—	6
Morbilli	2	—	—	—	4	31	—	37
Rubeola	3	—	1	—	—	—	—	4
Parotitis epidemica	—	—	—	1	1	55	—	57
Influenza epidemica	11	1	3	1	2	—	—	18
Varicellæ	3	—	—	—	2	—	—	5
Typhus abdominalis. Paratyphus	1	—	—	—	—	—	—	1
Dysenteria	—	—	—	—	—	—	—	—
Poliomyelitis anterior ac. Poliоencephalitis ac.	—	—	—	1	—	1	1	3
Meningitis cerebrospinalis epidemica	6	—	—	—	—	—	1	7
Lymphangitis et lymphadenitis sept.	37	—	—	—	1	—	—	38
Tuberculosis pulmonum, laryngis	75	1	13	—	3	—	5	97
, ossium et articularum	2	—	—	—	—	—	—	2
, lymphoglandularum	—	2	2	—	—	—	—	4
, organorum aliorum	6	—	—	2	—	—	1	9
Syphilis hereditaria	—	—	—	—	—	1	—	1
, acquisita	35	—	2	—	—	1	—	38
Gonorrhœa	188	3	1	3	12	7	3	214
Taenia	—	2	—	—	—	—	—	2
Malaria	—	—	—	—	—	—	—	—
Febris. Febricula	26	—	4	—	—	—	8	38
Övriga hithörande sjukdomar	24	—	2	—	23	6	1	56
V. Blodbildande organens samt blodets sjukdomar	32	—	2	—	2	3	—	39
Anæmia	13	—	1	—	2	—	—	16
Anæmia pernicioza	—	—	—	—	—	—	—	—
Leuchæmia	1	—	1	—	—	—	—	2
Övriga hithörande sjukdomar	18	—	—	—	—	3	—	21
VI. Ämnesomsättningssjukdomar	74	2	3	1	1	5	2	88
Diabetes mellitus	45	1	1	1	1	—	—	49
Adipositas universalis	—	—	—	—	—	—	—	—
Övriga hithörande sjukdomar	29	1	2	—	—	5	2	39
VII. Kroniska förgiftningssjukdomar	4	1	1	2	1	—	—	9
Alcoholismus chronicus	1	1	1	—	—	—	—	3
Övriga hithörande sjukdomar	3	—	—	2	1	—	—	6
VIII. Nervsystemets sjukdomar	93	22	42	2	14	25	36	234
Hæmorrhagia meningum cerebri	10	2	6	1	1	—	1	21
Meningitis cerebri. Meningitis cerebrospinalis	6	—	3	—	—	—	—	9

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Sjukdomar enl. K. Medicinalstyrelsens cirk. d. 19 okt. 1914	Garnisonssjukhuset i							Summa sjuk- domsfall
	Stockholm	Karlsborg	Boden	Skövde	Linköping	Eksjö	Sollefteå	
Encephalitis. Abscessus cerebri et cerebelli	2	4	—	—	—	2	2	10
Neuritis. Neuralgia	3	1	—	—	5	14	—	23
Paralysis	—	1	—	—	—	—	—	1
Epilepsia	1	—	—	—	—	1	3	5
Hysteria	1	—	—	—	1	—	—	2
Neurasthenia, Neurosis	15	4	10	—	6	7	15	57
Övriga hithörande sjukdomar	55	10	23	1	1	1	15	106
IX. Sinnessjukdomar	32	—	1	—	5	1	—	39
X. Cirkulationsorganens sjukdomar	219	13	18	11	7	26	8	302
Pericarditis	—	—	—	—	—	—	—	—
Endocarditis, Myocarditis ac.	1	—	6	—	—	21	4	32
Endocarditis chr. Vitium org. cordis. Myocarditis chr. Cardiosclerosis. Cor adiposum	60	4	5	—	3	2	—	74
Neurosis cordis	1	1	1	—	1	3	—	7
Phlebitis	—	—	—	—	—	—	—	—
Varix	5	6	—	10	1	—	—	22
Thrombosis. Embolia	16	—	—	—	—	—	—	16
Övriga hithörande sjukdomar	136	2	6	1	2	—	4	151
XI. Andningsorganens sjukdomar	446	28	52	9	75	341	40	991
Morbi cav. nas. et cav. acces. nas.	38	3	7	—	—	—	8	56
Morbi laryngis	1	—	—	—	—	3	—	4
Tracheitis acuta. Bronchitis acuta	64	9	6	—	23	257	5	364
Tracheitis chronica. Bronchitis chronica	2	—	2	—	1	—	—	5
Bronchiectasia	8	—	3	—	—	—	—	11
Asthma bronchiale	12	—	2	—	3	6	—	23
Pneumonia crouposa acuta. Bronchopneumonia ac.	208	13	30	6	14	46	25	342
Pleuritis. Empyema pleurae	56	3	2	2	5	1	1	70
Övriga hithörande sjukdomar	57	—	—	1	29	28	1	116
XII. Matsmältningsorganens sjukdomar	1 003	78	82	74	133	233	39	1 642
Stomatitis. Noma	4	—	2	—	—	2	—	8
Tonsillitis acuta. Angina tonsillaris. Pharyngitis	48	23	30	5	43	126	—	275
Tonsillitis chronica	—	—	—	1	—	—	—	1
Peritonsillitis acuta	—	—	3	—	3	16	—	22
Hypertrophia tonsillarum. Pharyngitis hyperplastica	—	—	—	—	—	4	—	4
Glossitis	1	—	—	—	—	—	—	1
Gastritis acuta. Enterocolitis acuta. Proctitis acuta	168	7	2	10	12	52	24	275
Gastritis chronica	14	4	11	1	7	—	—	37
Ulcus ventriculi. Ulcus duodeni	184	9	14	5	16	15	—	243
Neurosis ventriculi	1	—	—	—	—	—	—	1
Entero-colitis chronica. Proctitis cronica	47	—	1	2	—	3	—	53
Appendicitis	155	10	—	26	1	6	—	198
Ileus. Volvulus	8	—	—	3	—	—	—	11
Hernia	110	—	—	15	—	6	—	131
Hepatitis acuta	55	—	18	1	—	3	15	92
Hepatitis chron. Cirrhosis hepatis	7	5	—	—	—	—	—	12
Cholecystitis	6	1	—	—	—	—	—	7
Cholelithiasis	1	1	—	1	1	—	—	4
Icterus. Icterus catarrhalis	9	—	—	—	—	—	—	9
Pancreatitis acuta	1	—	—	—	—	—	—	1
Övriga hithörande sjukdomar	184	18	1	4	50	—	—	257

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Sjukdomar enl. K. Medicinalstyrelsens circ. d. 19 okt. 1914	Garnisonssjukhuset i							Summa sjuk- domsfall
	Stockholm	Karlsborg	Boden	Skövde	Linköping	Eksjö	Sollefteå	
XIII. Njurarnas och urinvägarnas sjukdomar	159	6	10	15	15	23	5	233
Nephritis degenerativa et inflammatoria acuta	38	1	2	2	5	18	3	69
Nephritis degen. et inflammatoria chr. Morbus Brighti	2	1	1	—	—	1	1	6
Pyelitis. Cystopyelonephritis	4	—	—	—	2	—	1	7
Nephrolithiasis	46	2	—	5	1	1	—	55
Hydronephrosis	6	—	—	—	—	—	—	6
Cystitis	9	—	—	1	—	—	—	10
Urethritis	12	2	—	1	—	3	—	18
Stricture urethræ	1	—	—	—	—	—	—	1
Övriga hithörande sjukdomar	41	—	7	6	7	—	—	61
XIV. Könsgorganens sjukdomar	141	16	1	1	—	11	1	171
<i>A. Manliga.</i>								
Hypertrophia prostatae	5	1	—	—	—	—	—	6
Prostatitis. Abscessus prostatae	15	—	—	—	—	1	—	16
Orchitis. Epididymitis	44	2	—	—	—	7	1	54
Phimosis. Paraphimosis	3	1	—	1	—	1	—	6
Övriga hithörande sjukdomar	74	3	—	—	—	2	—	79
<i>B. Kvinnliga.</i>								
Salpingo-oophoritis	—	2	—	—	—	—	—	2
Menstruationsrubbingar	—	—	—	—	—	—	—	—
Övriga hithörande sjukdomar	—	7	1	—	—	—	—	8
XV. Muskelnas, ledgångarnas samt bensystemets sjukdomar	290	8	18	21	7	22	18	384
Myitis. Rheumatismus musculorum	12	—	—	—	—	1	—	13
Tendovaginitis	—	—	—	1	—	—	—	1
Bursitis. Hygroma	38	1	—	—	—	—	—	39
Synovitis. Arthritis	9	1	—	—	—	1	—	11
Polyarthritis rheumatica acuta	22	2	12	—	4	15	3	58
Polyarthritis rheumatica chronica	12	—	—	1	—	—	—	13
Arthritis deformans	5	1	2	—	—	—	—	8
Corpus liberum in articulo	35	—	—	1	—	2	—	38
Scoliosis. Pes varus, planus, valgus	3	1	—	—	—	—	—	4
Osteomyelitis. Osteitis. Periostitis	8	—	—	—	—	2	—	10
Övriga hithörande sjukdomar	146	2	4	18	3	1	15	189
XVI. Hudens sjukdomar	713	3	7	3	10	20	9	765
Erythema multiforme et nodosum	5	—	1	—	1	—	3	10
Urticaria	9	—	—	—	1	2	3	15
Herpes zoster	8	—	—	—	—	—	—	8
Eczema	94	1	—	—	—	4	1	100
Psoriasis	19	1	1	—	—	—	—	21
Lupus erythematosus	—	—	—	—	—	—	—	—
Ulcus varicosum cruris	—	—	—	—	—	—	—	—
Impetigo	18	—	—	—	—	4	2	24
Acne	28	—	—	—	—	—	—	28
Folliculitis. Furunculosis. Furunculus	32	—	—	1	3	9	—	45
Carbunculus	6	—	—	—	—	—	—	6
Tricophytia	1	—	—	—	—	—	—	1
Scabies	176	—	1	—	1	—	—	178
Verruca	5	—	—	—	—	—	—	5
Övriga hithörande sjukdomar	312	1	4	2	4	1	—	324

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Sjukdomar enl. K. Medicinalstyrelsens cirk. d. 19 okt. 1914	Garnisonssjukhuset i							Summa sjuk- domsfall
	Stockholm	Karlsborg	Boden	Skövde	Linköping	Eksjö	Sollefteå	
XVII. Öronsjukdomar	4	5	3	2	23	14	—	56
Morbi meatus auditorii externi	—	—	—	—	—	—	—	—
Morbi tubæ Eustachii	1	—	—	—	—	—	—	1
Otitis media catarrhalis	3	—	3	—	—	14	—	20
Otitis media purulenta	—	5	—	—	27	—	—	32
Mastoiditis	—	—	—	—	—	—	—	—
Övriga hithörande sjukdomar	—	—	—	2	1	—	—	3
XVIII. Ögonsjukdomar	3	—	18	—	—	2	—	23
Conjunctivitis æstivalis, catarrhalis, phlyctenulosa	2	—	2	—	—	—	—	4
Keratitis phlyctenulosa, ulcerosa	—	—	9	—	—	—	—	9
Episcleritis. Scleritis	—	—	1	—	—	—	—	1
Iritis, iridocyclitis	—	—	6	—	—	1	—	7
Choroiditis. Retinites	—	—	—	—	—	1	—	1
Övriga hithörande sjukdomar	1	—	—	—	—	—	—	1
XIX. Svulster	101	3	1	3	1	—	—	109
Carcinoma	22	—	1	—	—	—	—	23
Sarcoma	5	—	—	—	—	—	—	5
Andra svulster	74	3	—	3	1	—	—	81
XX. Andra sjukdomar	—	—	—	—	—	—	—	—
Morbus Basedowii	—	—	—	—	—	—	—	—
Struma	—	—	—	—	—	—	—	—
Övriga hithörande sjukdomar	—	—	—	—	—	—	—	—
XXI. Genom våld och olyckshändelse uppkomna skador samt akuta förgiftningar	610	39	100	42	22	39	7	859
Kontusion. Contusio	48	1	6	4	3	3	2	67
Sårskada, ej nedan nämnd. Vulnus	62	6	12	—	3	3	—	86
Skada å muskel, sena, nerv, kärl	28	1	8	7	—	—	—	44
Genom huden inträngd främmande kropp	12	—	2	1	—	—	—	15
Ledvrickning. Distorsio. Luxatio	69	2	20	1	4	10	—	106
Avslitning av fingrar, hand, tår. Laceratio	16	—	3	—	—	—	—	19
Utgjutning i led. Synovitis traum. Hæmarthrosis	3	4	—	1	—	5	—	13
Arm- o. benbrott, enkelt. Fractura simplex	139	3	10	9	—	2	1	164
„ „ komplicerat. Fractura complicata	19	3	—	—	—	1	—	23
Förbränning. Combustio	11	4	7	—	—	—	1	23
Förfrysning. Congelatio	—	—	2	—	—	—	1	3
Ruptura menisci	—	—	—	—	—	—	—	—
Hjärnskakning. Commotio cerebri	110	9	9	8	3	12	1	152
Brott å hjärnskålens botten. Fractura bascos cranii	2	1	—	1	—	—	—	4
Andra brott å huvudets ben	29	1	1	2	—	1	1	35
Skada å bröstben, revben eller mjälte	4	—	1	—	—	—	—	5
Förgiftning	10	2	4	2	—	—	—	18
Självmordsförsök	1	1	—	—	—	—	—	2
Andra skador	47	1	15	6	9	2	—	80
Observationspatienter. Konvalescenter	109	6	—	1	57	20	33	226

**Tab. 13. Läkareundersökningar av den till första flygut-
bildning inryckande personalen åren 1945 och 1946.**

79

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Personal	Godkända i %		Underkända. Kassationsorsaker (procentuellt i olika grupper)							
			1945				1946			
	1945	1946	Öron- sjukdomar	Öron- sjukdomar	Övr. sjukdomar eller lyten	Konbinerade sjukdomar	Öron- sjukdomar	Öron- sjukdomar	Övr. sjukdomar eller lyten	Konbinerade sjukdomar
Flygvapnet.										
Aspiranter	85	88	63	12	21	4	67	20	22	—
Stamflygförare	—	80	—	—	—	—	45	20	28	7
Underbefäl	93	80	33	50	17	—	40	10	40	10
Vpl flygförare	84	80	67	—	33	—	52	23·5	23·5	1
Samtliga flygförare	85	82	63	10	25	2	50	19	27	4
Armén o. marinen.										
Arméspaningsofficerare	100	100	—	—	—	—	—	—	—	—
Marinspaningsofficerare	100	100	—	—	—	—	—	—	—	—
Samtliga flygspanare	100	100	—	—	—	—	—	—	—	—

Tab. 14. Olycksfall i samband med flygning åren 1937—1946.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	1937	1938	1939	1940	1941	1942	1943	1944	1945	1946
Antal flyghaverier med dödsfall	3	7	10	13	28	30	29	25	25	24
Antal dödsfall	5	11	16	25	47	44	55	47	43	37
Antal dödade { officerare	1	2	6	3	14	8	13	15	12	14
{ underofficerare	—	1	1	2	1	—	2	1	2	6
{ manskap	4	8	9	20	32	36	40	31	29	17
Antal skadade { officerare	—	1	—	—	2	2	2	4	1	1
{ underofficerare	—	—	—	—	—	—	2	—	—	3
{ manskap	—	—	—	7	8	5	2	10	4	5
Antal lätt skadade { officerare	3	1	—	—	6	7	8	6	4	6
{ underofficerare	—	—	—	1	1	2	—	1	—	—
{ manskap	—	3	9	4	15	14	18	3	13	15

Tab. 15. Sjuktransportflygningar år 1946.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	Antal flygningar	Antal transporter	Flygtid		Antal flygkilometer		Antal transporterade personer			
			i allt	pr flygning	i allt	pr flygning	patienter	sjukvårdspersonal	övr. medföljande	summa
Boden	154	63	127 ^h 35 ^m	49 ^m	25 960	168·6	69	32	144	245
Östersund	34	14	31 ^h 15 ^m	55 ^m	4 139	121·7	14	—	20	34
Hägernäs	118	48	41 ^h 20 ^m	21 ^m	4 824	40·9	49	19	59	127
I allt år 1946	306	125	199 ^h 40 ^m	39 ^m	34 923	114·1	132	51	223	406
1945	422	154	319 ^h 50 ^m	45 ^m	58 120	137·7	238	57	266	561
1944	455	164	352 ^h 00 ^m	46 ^m	64 069	140·6	223	72	257	552
1943	297	118	204 ^h 10 ^m	41 ^m	36 564	123·1	125	74	172	371
1942	302	141	177 ^h 19 ^m	35 ^m	30 281	100·3	129	50	158	337
1941	239	93	137 ^h 40 ^m	35 ^m	22 142	92·6	95	49	132	276

Ur förbandsläkarnas årsberättelser.

1. Personal tjänstgörande inom sjukvården.

Fagrell (I. milbefstaben) framhåller behovet av två sköterskor även vid A 3 och Ing 2 samt rapporterar vakanser bland sjukvårdsunderbefälet vid förbanden. *Armén.*

Trönberg (I 6) meddelar att sjukvårdsunderbefälet i viss utsträckning måst ersättas med kvinnliga sjukvårdsbiträden.

Almén (I 7) framhåller att vid beräkning av personalbehovet även jourtjänsten mellan 1700—0730 måste beaktas.

Grubb (I 11) förordar kvinnliga sjukvårdsbiträden framför värnpliktigt handräkningsmanskap.

Paulsen (I 12) föreslår att äldre sjukvårdsfurirer, som skola avgå, transporteras och befordras till överfurirer vid trängen och som sådana kvarstanna vid eget regementes sjukavdelning.

Hedener (P 2) yrkar på radikala åtgärder för avhjälpande av bristen på sjukvårdsunderbefäl.

Grant (A 6) önskar ytterligare ett sjukvårdsunderbefäl utöver nuvarande två eller ock befrielse för regementet att kommendera sjukvårdsunderbefäl till ArtSS.

Brattström (Ing 2) anmäler brist på sjukvårdspersonal.

Svensson (II. milbefstaben) framhåller, att förbandsläkare författningsenligt knappast kan beordras som fo-läkare. Vidare anser han sjukvårdsunderofficerarnas bibehållande vid de större förbanden obetingat av behovet påkallat.

Jansson (I 5) meddelar, att endast två sjukvårdsutbildade furirer kunnat ställas till förfogande från trängen, vilket varit alldeles för litet och medfört stora svårigheter särskilt beträffande jourtjänsten och undervisningen.

Thurfjell (A 4) anmäler vakanser i sjukvårdsunderbefälsbefattningarna, vilka ej kunnat besättas med ordinarie personal från trängen på grund av personalbrist. Vidare föreslås, att värnpliktigt sjukvårdsmanskap uttages redan vid inskrivningsförrättningarna.

Hedfelt (Lv 5) framhåller att det vid vissa tillfällen blir nödvändigt överlämna nycklar till medicinskåp till sjukhusbiträde t. ex. under sköterskans ledighetsdagar.

Hesselblad (III. milbefstaben) anmäler att behovet av kvalificerad sjukvårdsunderofficer vid regemente (motsvarande) vitsordats av samtliga förbandsläkare. Han påtalar vidare kraftigt bristen på tandläkare samt på sjukvårdsunderbefäl: »Chefen (regementsläkaren) vid respektive förband har aldrig kunnat få en överblick över, hur många underbefäl, som varit disponibla ens för den närmaste framtiden.» Följande åtgärder föreslås:

att underbefäl, som genomgått FL och AUS, kvarstå vid trängkår och icke placeras ut vid andra förband,

att ett relativt sett större antal underbefäl placeras vid trängkår, så att kommenderingar till JS, artilleri- och livskjutskolor etc. kunna utgå från trängkår samt

att det relativt mindre antal underbefäl, som placeras vid annat förband än trängkår, får fullgöra sin tjänstgöring där utan allt för täta bortkommenderingar.

Han framhåller, att dessa bortkommenderingar, enligt uppgifter från förbandsläkare medfört, att underbefäl sökt sig bort från den militära tjänsten, då de långa kommenderingarna av bostads- och familjeskäl medfört avsevärda olägenheter.

Häger (I 15) föreslår att värnpliktiga läkare beordras endast för vissa bestämda tider då behovet är störst ($\frac{15}{1}$ — $\frac{15}{3}$ och $\frac{1}{10}$ — $\frac{1}{12}$) varigenom ett infanteriregemente skulle »konsumera» endast $\frac{2}{3}$ värnpliktiga läkare per år.

Graff (A 2) framhåller nödvändigheten av att städhjälp anställas vid sjukhuset även då sjukvårdsbiträden finnas. I motsatt fall säga sjukvårdsbiträdena upp sig.

Tengroth (Lv 6) anser att för sjukvårds- och sjukhusarbete finnes för mycket personal i överordnad befattning och för litet personal villig till grovgöra och arbete.

Lagergren (IV. milbefstaben): »Behovet av bataljonsläkare vid Lv 2 och Lv 3 har framhållits i tidigare årsrapporter och det gångna årets erfarenheter hava ytterligare bestyrkt detsamma. Vidare framhålles bristen på manlig sjukvårdspersonal samt att de lönevillkor, som kunna erbjudas vid tillfälligt tillgodoseende av behovet av sjukvårdspersonal äro för dåliga.»

Rousthöi (K 1) rapporterar betydande svårigheter beträffande tillgodoseendet med sjukvårdsmanskap.

Cassel (Lv 2) framhåller behovet av ytterligare en läkare vid Lv 2 och visar siftermässigt att behovet härav är lika stort som vid I 4 och T 1. Han påtalar vidare bristen på manlig sjukvårdspersonal samt de otillfredsställande löneförhållandena för tillfällig sjukvårdspersonal.

Boberg (V. milbefstaben): »Bristen på sjvutbildade uppbördsmän i fostaberna kan icke uppvägas av det för sjvmaterielens goda förrådsförvaring alltmer stegrade intresset hos fointendenter och förrådspersonal. Här torde stora värden stå på spel.»

Barréus (I 13) framhåller kraftigt behovet av att sjukvårdsunderofficeren bibehålles.

Grundsell (A 9): »Detta system med kommendering av sjukvårdsunderbefäl från trängkårerna till regementena synes mig mindre ändamålsenligt. Erfarenheten har visat att denna personal ofta vållar mycket bekymmer. Det synes mig mänskligt om chefen för respektive trängkårer inte alltid kommenderade det bästa av sin underbefälskår till dessa tjänster. Man kan allvarligt ifrågasätta, om inte en tillbakagång till det gamla systemet med att respektive regemente själv rekryterade sina sjukvårdsunderbefäl vore bättre, och dessa kommenderades till trängkårerna för att genomgå sina utbildningskurser.»

Thorburn (VI. milbefstaben) framhåller bl. a. att kombinationen truppläkartjänst-underläkartjänst vid GSB är till avgjord nackdel vid rekryteringen av underläkare.

Hansson (I 18) anmäler svårigheter på grund av vakanser bland sjukvårdsunderbefälet.

Marinen. *Cavalli-Björkman* (ÖSS) anmäler vakanser bland sjukvårdsunderbefälet.

Jonsson (SK) framhåller att marinläkartjänsterna bli allt mindre eftersökta, biträdande regementsläkartjänsten vid KA 1 har varit vakant sedan 2½ år och torde icke kunna återbesättas i sin nuvarande form. Som botemedel föreslås indragning av extra provinsialläkartjänsten i Vaxholm och tillträde för den civila allmänheten till den i stort sett sjukhusmässiga poliklinivården vid Oskar-Fredriksborg.

Olsson (KA 1) anmäler 13 vakanser bland stamsjukvårdarna.

Holm (GK) påtalar kraftigt svårigheterna med personalbristen bland sjukvårdsunderbefälet.

Prag (ÖSK) anmäler, att gällande stat beträffande utbildade sjukvårdare torde vara för liten och dessutom funnos 7 vakanser den 1/1 1947.

Jensen-Carlén (MDV) önskar anställande av en sjukbesökare för kontroll av personal tillhörande tjänsteläkaren samt arbetarpersonalen.

Jensen-Carlén (ÖSG): »Rekryteringen av sjukvårdsmanskap har gått dåligt. Under år 1946 har ingen stamsjukvårdare antagits.»

Magnusson (KA 4) anmäler 12 vakanta beställningar för stamsjukvårdare samt att rekryteringen av sjukvårdsmanskapet varit mycket dålig.

Ljungberg (Flottans Malmöavdelning) poängterar, att sjukvårdspersonalen i allmänhet är dåligt utbildad och i regel icke utan uppenbar risk kan placeras i självständiga befattningar.

Bech (Göteborgseskadern): »Sjukvårdsmanskapets utbildning i regel tillfyllestgörande bedriven med samtal och demonstrationer under hand.»

Lindgren (F 5) påtalar att de värnpliktiga sjukvårdare, som uttagas vid in-*Flygvapnet*. skrivningsförrättningarna, mången gång varit mindre lämpliga.

Jakobsson (F 6): »Alltjämt kvarstår det gamla önskemålet om uppflyttning av sjukvårdsförmannabeställningen i högre lönegrad.»

Larsson (F 9): »Sjukvårdsförmännens löner äro helt otillfredsställande.» — — — »Den lösning, som givits flygvapnets manliga sjukvårdspersonals frågor ger intryck av att flygvapnets sjukvård ej är av samma betydelse som övriga försvarsgrenars.»

Melchersson (F 16/F 20): »För F 16/F 20 är det absoluta minimibehovet *tre* vpl sjukvårdare.»

2. Expedition och förvaltning.

Fagrell (I. milbefstaben): 802 skrivelser har under året utgått från avd. II d. *Armén.*

Almén (I 7) redovisar 70 Rfa-ärenden, därav 21 olycksfall.

Gulich (I 7, Revingehed): dubbel förläggningen av regementet medför vissa svårigheter med expeditionsarbetet.

Grubb (I 11): redovisar 74 Rfa-ärenden.

Paulsen (I 12): redovisar 77 Rfa-ärenden.

Hedener (P 2): redovisar 55 Rfa-ärenden, därav 20 olycksfall.

Lysander (A 3): redovisar 25 Rfa-ärenden.

Grant (A 6): antalet ersättningsärenden till Rfa för närvarande obetydligt.

Enbom (Lv 4): redovisar 31 Rfa-ärenden, därav 16 olycksfall.

Brattström (Ing 3): redovisar 72 Rfa-ärenden.

Svensson (II. milbefstaben) meddelar, att det nu tillämpade redovisningssystemet för sjuka allmänt vitsordas som lämpligt och synes fungera bra, men kräver tillgång på med detsamma väl inarbetad och förtrogen personal. Han framhåller vidare att behov av kvinnligt skrivbiträde å läkarexpeditionerna fortfarande föreligger och torde bli bestående.

Fagerström (I 14) redovisar 29 Rfa-ärenden, därav 12 olycksfall.

Thurfjell (A 4) redovisar 39 Rfa-ärenden,

Hedfeldt (Lv 5) redovisar 17 Rfa-ärenden, därav 7 olycksfall.

Kyhlstedt (T 3) redovisar 57 Rfa-ärenden (inklusive fortsatta utredningar och kompletterande upplysningar).

Åstrand (Fo 22) redovisar 56 inkommande och 36 utgående skrivelser vid Östersunds fo under 1946 samt anmäler, att det nya sjukredovisningssystemets fördelar under året ytterligare bekräftats.

Hesselblad (III. milbefstaben) kritiserar de av FCO utarbetade bestämmelserna för expeditionstjänsten, särskilt bestämmelserna för diarietföring. Han meddelar vidare, att behovet av kvalificerad skrivhjälp vid läkarexpeditionerna underströks av samliga förbandsläkare.

Ehinger (I 16) påtalar att instruktion för sjukvårds- och förrådsunderofficerare tillhörande trängens personalkårer saknas.

Brändstedt (I 17) redovisar 47 Rfa-ärenden.

Roswall (P 4) redovisar 125 Rfa-ärenden.

Tengroth (Lv 6): »För personalens träning i hjärngymnastik och pussellösning har det av FCO uppgjorda och inom detta milo tillämpade klassifikationssystemet

för handlingars registrerande haft en viss betydelse; för expeditionstjänstens del har det endast i rätt stor utsträckning försvårat densamma.»

Strömberg (T 2) redovisar 33 Rfa-fall, därav 11 olycksfall. Vidare föreslår han att cholera asiatica och denguefeber, vilka sjukdomar »dessbättre äro sällsynta gäster vid T 2» utgå ur årssjukbeskedet.

Frostell (I 1) redovisar 127 Rfa-ärenden.

Hinricsson (I 8) redovisar 94 Rfa-ärenden.

Roushöi (K 1) anser, att diagnos bör få utsättas å sjukkort trupp.

Arnell (P 1) redovisar 54 Rfa-ärenden samt påtalar brist på skrivbiträde.

Barre (P 3) redovisar 55 Rfa-ärenden.

Wikström (A 1) redovisar 38 Rfa-ärenden samt framhåller att sjukmaterielredovisningen utgör ett avsevärt arbete.

Cassel (Lv 2) redovisar en mycket omfattande expeditionstjänst vid Lv 2.

Nordvall (Lv 3) anmäler omfattande expeditionstjänst med bl. a. 47 Rfa-ärenden.

Bergendal (Ing 1) redovisar 46 Rfa-fall därav 17 olycksfall.

Wejdling (S 1) redovisar 35 Rfa-fall.

Brodin (Fo 44 m. m.) redovisar 21 Rfa-ärenden.

Aqvall (I 2) anser en ytterligare nedskärning av rapporterna önskvärd. Särskilt betungande anser han materielrapporterna vara.

Ihde (I 3) redovisar 42 Rfa-ärenden.

Barréus (I 13) redovisar 132 Rfa-ärenden. Vidare meddelas att icke mindre än 1 256 befattningshavare äro hänvisade till regementsläkaren i hans egenskap av tjänsteläkare. Han försätter: »Jag anser det orimligt att militärläkare utan den ersättning som tillkommer civila tjänsteläkare, skall åläggas denna ytterligare arbetsbörda.»

Grundsell (A 9) redovisar 33 Rfa-ärenden.

Thorburn (VI. milbefstaben) framhåller att behovet av extra skrivbiträde inom sjukvården är stort samt att arbetets speciella art (tystnadsplikt m. m.) gör, att det ej med fördel kan utföras å skrivcentral.

Kostmann (I 19) redovisar 69 Rfa-ärenden.

Lagercrantz (K 4) redovisar 41 Rfa-ärenden.

Froste (A 8) redovisar 46 Rfa-ärenden.

Bexell (Lv 7) redovisar 13 Rfa-ärenden.

Bergwall (Ing 3) redovisar 26 Rfa-ärenden.

Hansson (I 18) redovisar 59 Rfa-ärenden mot 186 år 1945.

Marinen. *Cavalli-Björkman* (ÖSS) redovisar 251 Rfa-ärenden.

Jonsson (SK) anmäler att erfarenheterna av det nya systemet för diarieföring av handlingar icke varit goda.

Olsson (KA 1) redovisar 67 Rfa-ärenden.

Holm (KA 3) redovisar 36 Rfa-ärenden.

Prag (ÖSK) redovisar 169 Rfa-ärenden.

Stenkula (KA 2) redovisar 62 Rfa-ärenden.

Jensen-Carlén (ÖSG) redovisar 61 Rfa-ärenden.

Magnusson (KA 4) redovisar 62 Rfa-ärenden.

Karlstedt (Kustflottan) rapporterar att många fördelar vunnits med det nya sjukredovisningssystemet bl. a. att årssjukbesked numera kan upprättas mycket snabbt.

Fygvapnet. *Moberger* (F 2) redovisar 37 Rfa-ärenden.

Jakobsson (F 6): »Det är nödvändigt att sjukhusexp ständigt är tilldelad en skrivmaskin.»

Nyström (F 8) redovisar 36 Rfa-ärenden.

Carlstedt (F 13) anmäler behov av värnpliktigt skrivbiträde.

3. Häсотillstånd och sjukvårdsförhållanden i allmänhet vid förbanden.

Fagrell (I. milbefstaben): »Under vinterutbildningen i Småland en omfattande influensaepidemi med pneumonikomplikationer.» *Armén.*

Trönberg (I 6): »Febr.—mars en mycket stor influensaepidemi.» Följande sällsynta sjukdomar rapporteras: 2 fall av mononucleosis infectiosa, 1 fall av lymfgranulomatos, 1 fall av malign bentumör och 1 fall av Reiters urethrit.»

Gulich (I 7, Revingehed) meddelar att sjukred. F bestämme, att diagnos ej får utsättas å sjukkort trupp, medfört en del slitningar mellan truppbefälet och läkaren.

Grubb (I 11) har beräknat medeltalet fall per dag undersökta och behandlade till 89 man.

Paulsen (I 12) rapporterar en svårartad epidemi med övre luftvägsinfektion av influensatyp under febr.—mars. Han anser att större fälttjänstövningar icke bör förläggas till de svåraste epidemimånaderna februari—mars.

Lysander (A 3) rapporterar en elakartad influensaepidemi januari—mars med ett stort antal lunginflammationer.

Grant (A 6) rapporterar influensaepidemi under februari, i ett flertal fall komplicerad med svårartad lunginflammation. »Behandling med penicillin av fallen med lunginflammation gav ett glänsande resultat.»

Brattström (Ing 2): »Som vanligt pyodermiepidemi vid övningsförbanden under tjänst i strömmande vatten — — —»

Svensson (II. milbefstaben) erinrar om den stora influensaepidemien under vinterutbildningsperioden men framhåller samtidigt, att frånsett denna epidemi häсотillståndet under året varit ovanligt gott med praktiskt taget fullständig frånvaro av andra epidemier.

Influensaepidemiens utbredning anser han hava gynnats och påskyndats av de söderifrån kommande redan infekterade truppkontingenterna, som blandades med militärområdets egna förband.

Jansson (I 5) framhåller önskvärdheten av att personal från främmande truppförband, som för vinterövningar förläggas till Jämtland, hålles avskild från I 5:s personal, antingen genom förläggning till annan ort eller på annat sätt. Han fortsätter: »De läkare, som åtfölja truppförband söderifrån under vinterövningarna i Norrland, hava ett ansvarsfullt och ansträngande arbete på grund av den stora sjuklighet, som då alltid är rådande. Det är nödvändigt att dessa läkare äro legitimerade och hava god erfarenhet i fråga om invärtes sjukdomar och allmän praktik.»

Fagerström (I 14) rapporterar påfallande stor frekvens av hälseneskador (»senknarr») i samband med längre marscher och fälttjänstövningar. Han anser att åkomsten med hög grad av sannolikhet förorsakas av bruket av damasker m/39.

Kyhlfstedt (T 3) framhåller såsom anmärkningsvärt det stora antalet 0-förklaringar på grund av psykiska orsaker (22 st).

Häger (I 15) misstänker (liksom Fagerström) damasken som orsak till ett stort antal hälseneinflammationer. Vidare framhåller han nödvändigheten av modern diagnostik- och behandlingsapparat vid förbandssjukhusen, ty »ve den militärläkare, som ställer en feldiagnos!».

Brändstedt (I 17) redovisar 304 fall av senskideinflammation och skoskav. Orsaken anser han vara skodonen, närmare bestämt den omständigheten att nya skor utlämnas då de gamla »ingångna» behöva repareras, varefter de gamla aldrig återfås.

Lagergren (IV. milbefstaben): »Vid en jämförelse mellan sjukligheten vid militärområdets olika förband under en längre sammanhängande tidsperiod, är såväl olikheten i sjukdomsfrekvens mellan de olika förbanden som dess relativa konstans

vid varje förband påfallande. I stor sett låter sig militärområdets förband i fråga om sjuklighetsfrekvens grupperas på följande sätt, varvid denna är högst i grupp I, och därefter fallande.

Grupp I. I 8, K 1, Lv 2, Lv 3, Ing 1
 Grupp II. I 1, P 1, P 3, Fo 44-45
 Grupp III. I 4, A 1, S 1, T 1, Int 1, AUS, SS.»

Han fortsätter: »Orsakerna till denna konstanta olikhet i sjuklighetsfrekvens vid truppförbanden kunna f. n. icke med säkerhet avgöras. Givetvis spela förläggningsförhållanden, truppens geografiska rekrytering, vederbörande läkares sätt att bedöma vårdbehovet m. m. en roll härvidlag. Av stor betydelse för sjuklighetsfrekvensen är nog också trivseln vid förbandet.»

Borg (I 4) redovisar stark nedgång av antalet fall som behövt hänvisas till psykiatrisk undersökning.

Hinricsson (I 8) redovisar 90 operationer, polikliniska och å ineliggande patienter.

Barre (P 3) meddelar att sjukdagarna utgöra omkring 1,4 % av tjänstgöringsdagarna, vilket förhållande betecknas såsom gynnsamt.

Cassel (Lv 2) rapporterar 250 st olycksfall, av vilka de flesta komma på handbolens konto. Han meddelar även, att vissa luftvärnspjäser på grund av sin konstruktion särskilt lätt medföra olycksfall.

Boberg (V. milbefstaben) erinrar om vinterns stora influensaepidemi med upp till 48 % sjuka vid en del förband.

Thorburn (VI. milbefstaben): »Det synes fortfarande på många håll vara alltför dålig överensstämmelse mellan antalet sjukanmälda och antalet som befinnas vara sjuka, där alltså sjukanmälan varit berättigad. Med den noggrannhet, som alla sjukdomsanmälda måste undersökas, belasta dessa fall i hög grad sjukvisitationerna. Några möjligheter för läkare eller befäl att stävja dessa okynnesanmälningar synas ej föreligga.

Personalen vid JS synes ej alltid vara utvald med den omsorg, som erfordras för att urvalet skall bli lämpligt för den krävande tjänst det här gäller. Utbildningen är av den art, att det senare blir svårare att göra en överföring av mindre lämpliga värnpliktiga till annan tjänst.»

Kostmann (I 19) påtalar likaledes »okynnessjukanmälningarna», endast 10 % av de sjukanmälda ha kunnat sjukredovisas.

Lagercrantz (K 4) meddelar, att såväl det fast anställda manskapet som de värnpliktiga numera organiserats i en blodgivarkår, som står till förfogande för blodöverföring på centrallasarettet.

Froste (A 8) rapporterar påfallande många sjukanmälningar för bagateller och fortsätter: »Orsaken är sannolikt att söka i den olust mot den militära utbildningen i dess nuvarande form, som senaste åren omvitnats från olika håll. Förtroliga samtal med de värnpliktiga pekar entydigt i den riktningen.»

Bergvall (Ing 3): »Av anmärkningsvärda sjukdomsfall kan nämnas ett fall av universell exfoliativ erythrodermi med letal utgång, möjligen förorsakad av fene-malöverkänslighet.»

Marinen. *Radhe* (MDO): »Mot manskapets fysiska tillstånd kan icke några egentliga anmärkningar göras. Däremot synas de psykiska åkommorna högst väsentligt ökats åtminstone att döma av antalet kassationer både av stamanställda och värnpliktiga, som måste verkställas. Orsaken härtill får helt säkert sättas i samband med att sedan en särskild psykiatrisk konsult engagerats, de psykiatriska undersökningarna numera sker mera regelbundet och antagligen även mera rationellt än förr i världen.»

Holm (KA 3) rapporterar att värnpliktiga å det studentkompani, som under sommarmånaderna var förlagt till KA 3, sjukmönstrade livligare än andra kate-gorier, flertalet för bagateller.

Prag (ÖSK) gör en återblick på krigsårens sjukdomsförhållanden i jämförelse med för- och efterkrigstiden och framhåller därvid att influensaepidemierna, som under förkrigstiden brukade uppträda efter den stora inryckningen i januari, för-svunno under krigstiden för att 1946, det första fredsåret, återkomma. Vidare framhåller han, att 1943—44 uppträdde en mycket svår barnförlamningsepidemi i Karlskrona med omnejd, varvid, trots att kasernerna voro överfulla med folk, icke ett enda fall av barnförlamning inträffade bland den kasernerade personalen. En-dast ett par enstaka fall inträffade bland den militära personalen, men detta var bland dem som bodde utom kasernerna.

Magnusson (GK): »Hos de värnpliktiga vid regementet har kunnat konstateras en ökning av antal fall med symptom av psykisk trötthet, speciellt under den mör-kare delen av året. Enligt min uppfattning bottnar detta i felaktigt bedrivande av den militära utbildningen.»

Åkerman (KSS) påtalar de talrika olycksfallen genom handbollsspel.

Dahlheim (MUOS): »Vad som mest frapperade var det stora antalet mer eller mindre uttalade plattfotsbesvär bland de värnpliktiga.»

Ljungberg (Flottans Malmöavd.) klagar på att örlogsstationerna icke ordentligt översända sjukkort trupp och läkare för personalen. — — — — Sjukkort trupp anses icke erforderliga ombord.

Bech (Göteborgsgeskadern): »Personalens psykiska och fysiska hälsotillstånd har varit förvånansvärt gott.»

Fritsch (F 1): »Hälsotillståndet har under året varit anmärkningsvärt gott.» *Flygvapnet.*

Mcberger (F 2) påtalar den långa väntetiden (4—8 veckor) vid Karolinska sjuk-husets militära psykiatriska poliklinik.

Larsson (F 9) påtalar den relativt stora tilldelningen av värnpliktiga i besikt-ningsgrupperna 3 och 4, vilken anses olämplig. Han fortsätter: »Ur flygsäkerhets-synpunkt är det av största vikt att värnpliktiga, som arbeta som mekaniker har god andlig och fysisk hälsa förutom att äga personliga förutsättningar för yrket, såsom sinne för mekanik, ordning, pålitlighet, rörligt intellekt m. m. Endast värnpliktiga från besikt-ningsgrupperna 1 och 2 bör ifrågakomma för sådan tjänst, som är av betydelse ur flygsäkerhetssynpunkt.»

Carlstedt (F 13): »De sjukdomar som legat något högt i antal är nerv- och magsjukdomarna. Troligen mycket beroende på den mer och mer ökade hetsen och nervositeten i arbetet.»

Melchersson (F 16): »Ett anmärkningsvärt förhållande vid flyghaverier, är den bristande kommunikationen mellan förbandets läkare och flygvapnets haverikom-mission.»

4. Inskrivningsväsendet.

Fagrell (I, milbefstaben) anser en läkare är tillräcklig för inskrivningsnämnden, eventuellt ifrågasättes avlösning av läkaren efter halva tiden. *Armén.*

Grubb (I 11) framhåller att Io 11 är för stort och bör uppdelas. »För en läkare, som vid sidan av sitt militärmedicinska arbete utövar privatpraktik, innebär 2 må-naders bortovaro nästan en katastrof.»

Paulsen (I 12) förordar inskrivningsförrättningarnas förläggande till tiden okto-ber—november.

Hedener (P 2) anser en läkare räcka för inskrivningsnämnden.

Lysander (A 3): »Endast efter noggrant övervägande och överläggningar med vederbörande befäl ha nedklassningar av vpl verkställts.»

Svensson (II. milbefstaben) framhåller, att refraktions- och färgsinnesundersökningar vid inskrivningsförrättning icke bör överlämnas till sjukvårdare ej ens enklare refraktionsbestämningar. Han meddelar vidare att vid en del förband för vissa värnpliktiga organiserats s. k. svagplutoner samt att erfarenheterna härav tillfullo synas bestyrka det väl motiverade i åtgärden.

Fagerström (I 14) föreslår en radikal omläggning av inskrivningsförfarandet: samtliga värnpliktiga böra inkallas till vederbörligt infanteriregemente där en första grovgallring sker. Därefter en grundläggande militärutbildning om 1—2 månader och först efter denna uppdelning på olika truppslag och försvarsgrenar. Motivering: bedömandet av en värnpliktigs militära användbarhet fordrar en längre tids observation av erfaret befäl i samarbete med erfarna truppläkare.

Brändstedt (I 17): »Rekrytmaterialet har i år varit betydligt bättre än under närmast föregående år.»

Abelin (K 3): »Det goda intrycket av psyk. undersökningar har ytterligare befasts.»

Arnell (P 1) anser, att pansartrupperna icke bör tilldelas värnpliktiga med defekter å nedre extremiteterna i större utsträckning än exempelvis infanteriet.

Barre (P 3) påpekar att de värnpliktiga ofta försumma att uppgiva genomgångna sjukdomar av betydelse såväl vid inskrivningsförrättning som vid läkarkortets upprättande.

Wikström (A 1) framhåller vikten av att till militära bilförare endast uttagas värnpliktiga med goda psykiska förutsättningar.

Wejdling (S 1) framhåller att tjänsten vid signaltrupperna är minst lika ansträngande som vid exempelvis artilleriet och infanteriet, vilket icke alltid beaktas av inskrivningsmyndigheterna.

Agvall (I 2) ifrågasätter endast en läkare vid inskrivningsförrättningarna, vilken skulle avlösas efter halva tiden.

Thorburn (VI. milbefstaben) anser att arbetsintensiteten vid inskrivningsförrättningarna av hänsyn till inskrivningsnämndens ledamöter borde något minskas, varvid det skulle vara tillräckligt med en läkare som biträde åt inskrivningsnämnden.

Marinen. *Prag* (ÖSK): »Sjömanshusinskrivna vpl. hava icke skyldighet att inställa sig till inskrivningsförrättningarna. Inryckningen av en kontingent dylika vpl. formar sig därför till en stor inskrivningsförrättning, som ju måste gå mycket snabbt för att övriga förutsättningar i samband med inryckningen, beklädnad, fördelning m. m. skall kunna komma igång.»

Flygvapnet. *Ekman* (F 3): »Anmärkningsvärt synes mig vara, att sjukvårdare vid FV skall uttagas ur besiktningsgrupp 4. Sjukvårdens uppgifter äro av den art, att stora krav ställas på såväl fysik som psyke.»

Kjellner (F 4) anmärker på det stora antal värnpliktiga i besiktningsgrupperna 3 och 4, som tilldelats F 4.

Lindgren (F 5): »Vid undersökning för uttagning av stamflygförare borde skärmbildsfotografering utföras före eller i direkt anslutning till densamma.»

Löfberg (F 10): »Anmärkningsvärt är att 7 st värnpliktiga måst förklaras odugliga till krigstjänst på grund av psykisk sjukdom även av sådan art, att det kan ifrågasättas, huruvida icke en skärpning av uttagningen vid inskrivningsförrättningen borde göras. Enligt tidigare utfärdad generalorder, skall flygvapnet endast tilldelas *pålitlig* personal på grund av flygsäkerhetstjänsten (Igo 223/41, TL B nr 15/1941).»

Carlgren (F 12) påtalar det stora antalet värnpliktiga i besiktningsgrupperna 3 och 4.

5. Utbildning och övningar.

Fagrell (I. milbefstaben) framhåller nödvändigheten av träning med successiv ökning av prestationerna för undvikande av bl. a. hälsene- och benhinneinflammationer. *Armén.*

Trönnberg (I 6) föreslår att militärläkare må kunna erhålla kommendering till läkarkongresser o. dyl. »Detta skulle i hög grad bidra till att öka militärläkarkårens anseende och effektivitet samt vidmakthållande av hög standard.»

Paulsen (I 12) påtalar bristande undervisning för sjukvårdsfurirer vid AUS: »Två sjukvårdssergeanter, som 1946 återkommo från AUS, hade där aldrig ens fått se ett årssjukbesked eller en förrådsbok.»

Svensson (II. milbefstaben) meddelar att resultatet av sjukhusutbildningen å de civila lasaretten nog med fog torde kunna rubriceras som mycket varierande. Sålunda ha vid förfrågningar eleverna upplyst, att de huvudsakligast fått utföra handräckningsarbeten men mycket litet deltaga i verkligt sjukvårdsarbete.

Fagerström (I 14): »Utbildningen vid trängen, som tidigare år givit ett mindre gott resultat, synes i år hava bedrivits efter andra linjer och bibringat eleverna den kunskap i sjukvårdstjänst, som är nödvändig innan soldatskolan börjar.»

Kyhlistedt (I 3): »F. n. pågår vid kåren uppförande av en sjukvårdslektionssal med monterskåp, vilket torde bli av stort värde för utbildningen.»

Hesselblad (III. milbefstaben) anser en centralisering av all sjukvårdsutbildning till trängen icke lämplig.

Ehinger (I 16) förordar, att sjukvårdsunderofficer erhåller utbildning och legitimation som hälsovårdsinspektör.

Graff (A 2) framkastar frågan om icke hela utbildningen av sjukvårdsmanskap inom armén ligger på ett allt för högt plan, och fortsätter: »Vad jag skulle vilja sagt är att förenkla utbildningen av sjvmanskap. Lär dem lägga förband och lär dem transportera så fort och så bra som möjligt. Deras rent medicinska vetande är av ringa betydelse.»

Strömberg (T 2) föreslår att civila lärare få undervisa i anatomi och fysiologi liksom det sker i en del ämnen vid stamskolorna.

Lagergren (IV. milbefstaben) framhåller, att bristen på sjukvårdsunderbefäl samt läkarnas redan förut stora arbetsbörda försvårat genomförandet av det nya utbildningsprogrammet för sjukvårdspersonal. Det anslagna timantalet anses otillräckligt.

Hinricsson (I 8): »Sjukvårdsundervisningen har kunnat bedrivas inom fastställd ram.»

Arnell (P 1) anser att sjukvårdsutbildningen bör göras mera åskådlig t. ex. genom användande av balloptikonapparater samt nya instruktionsböcker med mera planscher.

Barréus (I 13): »Fotvården vid kompanierna lämnar åtskilligt övrigt att önska.»

Grundsell (A 9): »Ett förhållande, som detta år rättats till och hälsats med tillfredsställelse är att samtliga sjukvårdselever fingo sin sjukhusutbildning före sjukvårdssoldatskolan.»

Thorburn (VI. milbefstaben): »Regläkarens I 20 förslag om en undervisningsfilm för den militära sjukvården synes vara synnerligen ändamålsenligt. Denna undervisningsform skulle säkerligen visa sig betydligt mera effektiv än föredrag och annan undervisning.»

Lundquist (I 20) föreslår en undervisningsfilm samt redogör närmare för vad filmen bör innehålla. Han önskar vidare ett antal skioptikonbilder för undervisningen i anatomi, första hjälpen vid olycksfall m. m. samt vinterhygien.

Froste (A 8): »Den militära handbollsvidrotten synes emellertid bedrivas för hårt och förorsakar för många skador på de deltagande och som följd härav stort antal sjukdagar.»

Hansson (I 18) rapporterar talrika sportskador i samband med handbollsspel.

Marinen. *Bewendal* (MDN) anmärker på att skidpjäxor icke komma till användning vid marsch på skidor. I stället användas marschkängor, som på grund av felaktig konstruktion förorsaka skavsår på fötterna.

Jonsson (SK) rapporterar att manskapets utbildning i sjukvårdstjänst är väl tillgodosedd men påtalar bristen på instruktionspersonal, läroböcker och instruktioner.

Molander (MDS): »Ur hälso- och sjukvårdssynpunkt är den stora inryckningen vid flottan (omkring 900 man), som äger rum vid örlogsstationen i nära anslutning till återkomsten av permittenter från julpermissionen, till tiden mycket olämpligt förlagd. Från ifrågavarande synpunkt måste krav framföras på att denna inryckning framflyttas till tid, då influensa och övre luftvägsinfektioner äro mindre gängse än under årets första månader.»

Prag (ÖSK) kritiserar skarpt hälsovårdskapitlets utformning i den nya »Undervisning för manskapet vid flottan UMF: I A, Manskapsinstruktion, 1945 års upplaga.»

Akerman (KSS): »Det är påfallande att eleverna då de återvända från sjöjäns-ten hava svårt att hinna få upp den fysiska konditionen som kräves vid de tävlingar, vilka snabbt igångsätts vid skolan.»

Karlstedt (HM Sverige) konstaterar att hälsotillståndet ombord varit betydligt bättre under den rörliga perioden än då fartyget legat stilla.

Jonsson (Ubåtsavd.): »Tjänsten mycket oregelbunden. Ofta nattvak. Därför synnerligen ansträngande. Detta synes dock ej menligt ha inverkat på hälsotillståndet.»

Flyggräpnet. *Moberger* (F 2) meddelar att särskilda plutoner för »svagrotar» förekommit vid vilken bedrivits endast hälsningsövningar, skjutning, lättare Ex I samt teoretisk utbildning.

Jakobsson (F 6) meddelar att föredrag hållits för manskapet bl. a. i alkoholfrågan.

Löfberg (F 10): »Under hösten har ett av Nordvästra Skånes Läkarförenings sammanträden varit förlagt till flottiljen. Olika, flygsäkerheten tillhörande materiel förevisades, samt hölls av flottiljläkaren föredrag i ämnet »flygmedicin», varvid de olika läkarna, av vilka många tjänstgöra som konsulter, fingo inblick i detta ämne.»

Malnström (F 11): »Flottiljläkaren höll $\frac{1}{6}$ föredrag för flygande personal angående inverkan av höjdflygning och acceleration.»

»Dr Ottesen-Jensen från BFSU höll den $\frac{23}{11}$ ett föredrag i sexuell upplysning för personalen.»

Svensson (F 14): »Föredrag av flottiljläkaren har hållits om alkoholfrågan samt i flygmedicin.»

Melchersson (F 16) påtalar att personalen vid F 20 icke erhåller någon fritidskompensation för den krävande natt- och kvällstjänstgöringen (mörkerflygningen).

6. Hygieniska förhållanden.

Armén. *Fagrell* (I. milbefstaben) konstaterar förbättringar undan för undan av de hygieniska förhållandena. Tidigare påtalade missförhållanden i kök och diskrum kvarstå dock delvis.

Paulsen (I 12) anser varindusch i varje kompanis tvättrum vara ett tvingande önskemål.

Krakau (K 2, Ljungbyhed) rapporterar mycket primitiv personlig hygien vid truppen på grund av otidsenliga tvättrum utan rinnande vatten.

Brattström (Ing 2) påtalar särskilt tvättrummens dåliga beskaffenhet i kårens huvudbyggnad ävensom bagerilokalens dåliga skick.

Wifelt (T 4): »Kårens avträdeshus är beläget alltför nära matinrättningen och är dessutom svårt att hålla i ordentligt skick (torvmullsklosetter), varför det bör slopas. En förutsättning härför är att 5 WC inredas på varje kompani i D-kasern, för vilket ändamål framställning om medel redan 1945 ingivits, men varå svar ännu ej erhållits.»

Svensson (II. milbefstaben) anmäler att de hygieniska förhållandena vid förbanden undan för undan förbättras. Den vid milostaben anställda desinfektören har med gott resultat utfört desinfektioner och rättutrotning.

Norberg (I 21) anmäler, att regementets kök är i behov av modernisering samt att badinrättningen och tvättinrättningen äro för små.

Hedfeldt (Lv 5) framhåller med största eftertryck önskvärdheten av att Lv 5 erhåller en lämplig lokal för fysisk skolning med gymnastiksal, simhall, bastu och tvättrum. Beträffande truppens beklädnad framhåller han ånyo behovet av ett lämpligt regnplagg för manskap, förslagsvis »regnskydd m/40».

Kyhlfeldt (T 3) anmäler otillfredsställande förlägningsförhållanden samt anmärker vidare på de reglementerade skyddsglasögonen för mc, vilka anses vara under all kritik.

Hesselblad (III. milbefstaben): »Det är mitt intryck, att de hygieniska förhållandena vid förbanden — inom den ram, som tillgängliga anslag medgiva — i stort sett är tillfredsställande.»

Häger (I 15) meddelar att som sopningsmedel kommit till användning olja och sågspån, vilket visat sig synnerligen lätthanterligt och effektivt.

Ehinger (I 16): »Tidigare anmärkningar mot sjukhus, matsalar och köksinrättning, badhus, skrårderiverkstad och tvättinrättning kvarstå.»

Brändstedt (I 17) önskar att de värnpliktiga skola erhålla varmvatten för dusch vid övningarnas slut.

Abelin (K 3) påtalar de bristfälliga uppvärmningsanordningarna i ridhuset.

Graff (A 2): »Det är anmärkningsvärt hur svårt det är att få hygieniska olägenheter avhjälpta inom ett kasernetablissemang.»

Manhem (Lv 1) påtalar de dåliga förlägningsförhållandena vid Lv 1.

Tengroth (Lv 6): »Massagolven äro synnerligen ohygieniska, bad saknas.»

Strömberg (T 2) rapporterar dålig vaktlokal (barack).

Lagergren (IV. milbefstaben) anmäler att vid vissa äldre kaserner inom IV. milo betydande hygieniska missförhållanden förefinnas. Särskilt nämnes matinrättningen vid K 1 och köket vid S1.

Hirricsson (I 8) påtalar (liksom tidigare) arrestlokalernas torrklosetter, »varigenom i synnerhet sommartid och vid tarmsjukdomsepidemier fullkomligt vidriga förhållanden uppstå.»

Rousthöi (K 1) anmäler att tidigare gjorda anmärkningar beträffande badmöjligheterna, kökslokalerna m. m. kvarstå.

Arnell (P 1) anmäler stora olägenheter på grund av att gymnastiksal och bastu saknas vid regementet samt påtalar den långa tid man måste vänta på tvätten, som sker vid I 8.

Barre (P 3): »Vakt- och arrestlokaler ej tillfredsställande. Utlovad ändring ej verkställd.»

Wikström (K 1) lämnar en saklig och intressant redogörelse för det nya kasernetablissemangets i Risne olika lokaliteter.

Cassel (Lv 2): »Regementets kök befinner sig fortfarande i det upprörande förfall, som tidigare flerfaldiga gånger påtalats.»

Ullmark (KKS) påtalar bristen på tempererad dusch, egen simbassäng samt WC (endast torrklosetter finnas inom förlägningsbarackerna).

Leander (AIS) påpekar, att sjukvårdsförhållandena ännu äro olösta.

Stenberg (InfSS) anmäler brister i förlägningslokalerna för såväl officerare som manskap (kallt och dragigt, dåliga golv).

Boberg (V. milbefstaben): »Hälsovårdsinspektioner ha av milbefläkaren under året utförts vid samtliga truppförband. Den allmänna hygienien har i allmänhet varit tillfredsställande. Tillsättandet vid halvårsskiftet av en desinfektör synes ha fyllt ett stort behov. Han har visserligen icke saknat arbete men det synes böra noggrant övervägas, huruvida icke kontrollen av den allmänna renhållningen och därmed sammanhörande frågor borde delegeras på honom.»

Thornburn (VI. milbefstaben): »Det torde böra övervägas huruvida icke på grund av klimatologiska förhållanden och övningarnas ansträngningsgrad förband tillhörande VI. milo böra hava en kost med högre kalorivärde än trupperna i t. ex. I. milo.» — För JS föreslås en kost med i genomsnitt 5 000 kalorier per dag vintertid.

Lundquist (I 20) anmäler vissa brister i hygieniskt avseende särskilt vad beträffar sjukhuset (för trånga väntrum), köket och marketenterilokalerna.

Froste (A 8) anmärker på tvättrummen och förlägningslokalerna (för trånga).

Bexell (Lv 7): »Kasernerna göra intryck av kristidsprodukt och verka redan förfallna.» Som orsak härtill anföres 1) den undermåliga rörtekniska och sanitära installationer samt 2) att golven består av en kristidsprodukt, en asfaltmassa, dafolium, som smetar av sig, så att de värnpliktigas fotblad bli brunsvarta vid några stegs gång över golven. Sänglinnet blir därför snabbt och kraftigt nedsmutsat. Ett flertal andra hygieniska olägenheter påtalas även.

Marinen. *Bewendal* (MDN) påtalar bristen på badmöjligheter samt avsaknaden av gymnastik- och idrottslokaler vid KA 4 H.

Radhe (MDO) påtalar en del hygieniska olägenheter å Skeppsholmen: trångboddhet, besvärande rättplåga.

Jonsson (SK) påtalar de bristande badmöjligheterna vid huvudförläggningen å Oskar-Fredriksborg. »Bastun är trång och omodern, omklädningsrummet är gemensamt för bastu och gymnastiksal. Karbadsavdelningen inrymmer ett enda badkar. En ny badinrättning med simhall har sedan länge begärts. Önskemålet är synnerligen starkt motiverat.»

Molander (MDS): »De hygieniska förhållandena vid flottans anläggningar kunna i allmänhet betraktas såsom goda.» Ny matinrättning å avdelning Ankarstierna anses dock erforderlig.

Stenkula (KA 2) rapporterar en del mindre goda vattenförhållanden i vissa brunnar. Badvattnet å Oscarsvärn anses hälsovådligt som friluftsbadvatten.

Jensen-Carlén (MDV) rapporterar ett flertal hygieniska olägenheter vid örlogsstationen särskilt beträffande matsal och kök. Särskilt svår synes rättplågan vara: »Fortfarande äro lokalerna fulla av råttor och golv och bord varje morgon nedsmutsade med rättexkrementer. Beträffande rättorna påpekas risken av råttpest, då byggnaden ligger nära kaj och avmagnetiseringsstationen. Förutom råttor förekommer i matinrättningen även kackerlackor.»

Nyström (I. Jagardiv.) förordar anordnande av sugventilation i manskapets tvätt- rum å samtliga jagare.

Flygvapnet. *Fritsch* (F 1) beklagar, att matsalen måste användas som samlingslokal vid föredrag, biografföreställningar m. m. Därigenom kan lokalen ej hållas så ren och snygg som önskvärt vore.

Kjellner (F 4): »Uppvärmningen av vissa lokaler (förläggningar) har tidvis varit mindre tillfredsställande.»

Larsson (F 9): »Renhållningen av förläggningarna är ej alltid tillfredsställande.»

Löfberg (F 10): »Förlägningslokalerna äro förstklassiga.»

Håkansson (F 15): »Gymnastik-, bad- och tvättlokaler saknas vid flottiljen.»

Melchersson (F 16/F 20): »En hälsovårdsinspektion vid F 16/F 20 tager flera dagar i anspråk. Detta medför, att vid de första byggnader, som inspekteras, det vanliga förhållandet framträder, enär inspektionen kommer som en överraskning. Efter hand sprider sig ryktet över förbundet om den pågående hälsovårdsinspektionen och allt efter som inspektionen fortskrider företer byggnaderna ett nystädat och putsat skick, soptunnor omsorgsfullt tömda o. s. v. Detta ger i en del fall en missbild av det vanliga förhållandet.»

Hermann (F 17) och *Rosén* (F 21) rapportera i allt goda hygieniska förhållanden.

7. Sjukvårdsavdelningarna.

Fagrell (I. milbefstaben) framhåller kraftigt nödvändigheten av att förbanden och militärbefälsstaben erhålla tillräcklig remisstid för yttrande angående ombyggnader av sjukhus.

Almén (I 7): »Hela sjukhuset är i behov av en grundlig renovering och modernisering.»

Lysander (A 3) framhåller att det planerade nya sjukhuset i Norra Åsum icke synes motsvara regementets behov av vårdplatser. Det nuvarande sjukhuset måste därför i framtiden disponeras som reservsjukhus.

Svensson (II. milbefstaben) framhåller nödvändigheten av att sjukhusfrågan vid I 21 löses.

Norberg (I 21): »De i föregående rapport påtalade missförhållandena beroende på bristfälliga lokaler kvarstå fortfarande och bliva med tiden alltmer aktuella, eftersom den barack som användes som depåsjukhus blir allt sämre och på intet sätt motsvarar behovet. Den är vintertid hälsovådligt kall och dragig.

Thurfjell (A 4) framhåller att vissa av sjukhusets lokaler äro i trängande behov av reparation och omändringar. Sjukhusets kök saknar all erforderlig uppvärmningsanordning för matens uppvärmning.

Hedfeldt (Lv 5) har ett flertal anmärkningar att göra beträffande det nya sjukhusets planläggning och byggnadstekniska utförande (i flera avseenden för trångt, sprickor i väggar och golv ha redan uppstått).

Kyhlfeldt (T 3) anmäler att kårens nya sjukhus fyller alla anspråk på god sjukhusvård.

Lagergren (IV. milbefstaben) framhåller de stora svårigheter som uppstå då trupper förband utflytta till nya förläggningar, där de ordinarie sjukvårdslokalerna ännu icke äro iordningställda (exempel I 1, A 1).

Borg (I 4) anmäler, att det omändrade sjukhuset i stort sett motsvarar mycket stora krav på ett modernt sjukhus av denna typ. Enda olägenheten är bristen på personalrum (en sköterska och samtliga sjukvårdsbiträden sakna bostadsrum).

Arnell (P 1): »Det nya sjukhuset är i fullt bruk och tillfredsställer högt ställda anspråk.»

Bergendal (Ing 1) framhåller att sjukavdelningen är för liten (15 platser + 2 reservplatser). Även väntrummet är för litet och för sjukvårdsunderbefälet saknas förläggning. Även en hel del andra brister påtalas.

Wejdling (S 1) anmäler likaledes att antalet vårdplatser å sjukvårdsinrättningen är för litet. Tillbyggnad önskas snarast möjligt.

Armén.

Brodin (Fo 44). Sjukkvarteret har genomgått en grundlig reparation och befinner sig för närvarande i ett prydligt skick.

Ihde (I 3) meddelar att anslag beviljats för ombyggnad av sjukhuset.

Lagerstam (T 2 N): »Sjukvårdsinrättning har under året uppförts. — — — »Inga anmärkningar».

Thorburn (VI. milbefstaben) erinrar om att inom Bodens garnison sjukvårdsinrättningarna vid flera av truppförbanden äro omoderna och ej fylla de höga krav, som böra ställas på militära sjukhus. Vidare föreslås en centralisering av infektionssjukvården inom Bodens garnison.

Hansson (I 18) meddelar att sjukhuset under året ytterligare vunnit i trevnad. Bl. a. har det sålunda såsom gåva erhållit ett 40-tal koppartrycksplanscher från Nationalmuseum.

Astell (A 7) rapporterar att sjukvårdsinrättningarna vid kåren äro synnerligen goda och icke giva anledning till några önskemål.

Marinen. *Molander* (MDS): »Önskemålet om en helt ny, modernt disponerad sjukavdelning å kasern Sparre kvarstå allttjämt.»

Dahlheim (MUOS) påtalar de bristfälliga provisoriska sjukvårdslokalerna på Berga.

Flygvapnet. *Fritsch* (F 1): »I föregående årsberättelse omnämnda utöknings- och moderniseringsåtgärder å sjukhuset har ännu icke kommit till utförande.»

Löfberg (F 10): »En lokaltelefonanläggning, vilken visat sig underlätta arbetet inom sjukhuset, har införskaffats och donerats av flottiljläkaren.»

Carlstedt (F 13): »Utanför sjukhusets område passerar östra stambanan med ca 100 tåg per dygn. Mycket störande för patienterna.»

Melchersson (F 16/F 20) klagar på bristande sjukhusutrymme, platsantalet endast hälften av det erforderliga.

Rosén (F 21): »Sjukhuset har fyllt alla krav på ändamålsenlighet.»

8. Epidemisjukvård.

Armén. *Trönberg* (I 6) säger beträffande influensavaccineringen: »Önskvärt är att sådana åtgärder, om de anses nyttiga, göras obligatoriska och att största möjliga återhållsamhet angående publicering i press och dylikt iakttages.»

Almén (I 7) anser att den dåliga anslutningen till influensavaccineringen delvis berodde på en vid tiden för ympningen i pressen införd artikel, som förklarade att det ej fanns något effektivt ympämne mot influensa.

Gulich (I 7, Revingehed) påtalar bristande intresse från befälets sida för influensavaccineringen. Någon hjälp med propagandan erhöles icke från detta håll och hela officerskåren och större delen av underofficerskåren uteblev från anbefalld orientering i ämnet.

Hedener (P 2) rapporterar 75 % anslutning till influensavaccineringen. Inga nämnvärda vaccinationsbesvär.

Lysander (A 3) rapporterar nästan 100 %-ig anslutning till influensavaccineringen.

Jansson (I 5) meddelar att några obehag eller sviter efter ympningen mot influensa praktiskt taget icke förekommit.

Häger (I 15) föreslår antikattarrvaccinering i stället för eller jämsides med influensavaccineringen.

Brändstedt (I 17) erinrar om den stora influensaepidemien i början av februari.

Abelin (K 3): »Ympningar: inga komplikationer, ingen ympningsvägran, samtliga Mantouxnegativa Calmettevaccinerade.»

Hinricsson (I 8) rapporterar, att intresset för Calmette-vaccineringen varit minimalt trots upprepade propaganda.

Agvall (I 2) rapporterar 100-procentig anslutning till Calmette-vaccinationen.

Thorburn (VI. milbefstaben): »Akuta övre luftvägsinfektioner äro fortfarande de vanligast förekommande sjukdomarna och förorsaka stora förluster i utbildningstid. Moderna metoder att förebygga luftsmitta, t. ex. utsändande av desinfekterande ämnen (propylenglykol) och möjligen ultraviolettbestrålning av luften i logement och dagrum, borde i hög grad användas inom militära förläggningar.»

Karlstedt (Kustflottan): »På försommaren 1946 inträffade på Sverige, då fartyget låg i Stockholm, ett flertal fall av enterit. Troligen på grund av sabotage hade vatten från Strömmen kopplats till fartygets sötvattenledning. Samliga fall kunde spåras till en av fartygets sötvattentankar.»

Marinen.

Malmström (F 11): »Den personal, som uttagits för hundtjänst, har enligt gällande föreskrifter ympats mot stelkramp.»

Flygvapnet.

9. Veneriska sjukdomar.

Fagrell (I. milbefstaben) påtalar att möjligheterna till profylaktisk behandling icke utnyttjas.

Armén.

Svensson (II. milbefstaben) rapporterar minskning av de veneriska sjukdomarna i jämförelse med tidigare år, men beklagar att den profylaktiska behandlingen försummas trots upplysningsverksamhet.

Abelin (K 3) rapporterar 9 fall av gonorré, därav ett fall som var både sulfat- och penicillinresistent. Detta slutbehandlades med janeringar etc. enligt gamla metoden.

Arnell (P 1): »Profylaktisk behandling har givits i 6 fall.»

Wikström (A 1) rapporterar att av 30 gonorréfall endast 11 behövt vara sjuk-skrivna i någon form.

Åsell (A 7): »Möjligheterna till profylaktisk behandling ha utnyttjats i en del fall.»

Caralli-Björkman (ÖSS): »Försäljning av preventivmedel har med överståthållarämbetets särskilda tillstånd skett från en automat inrymd å sjukavdelningens vestibul.»

Marinen.

Holm (GK): »I samband med undervisningen i sjukvårdstjänst har broschyren 'En folkfara' synnerligen noggrant genomstuderats av all därav berörd personal. Broschyren har efter avslutad genomgång tilldelats eleverna och rekommenderats till fritidsstudium.»

Stenkula (KA 2): »Tillgång till profylaktisk behandling finnes vid regementet och dessa behandlingar hava visat gott resultat.»

Karlstedt (Kustflottan) rapporterar 46 fall av gonorré vid kustflottan under år 1946. Å II. M. Sverige lämnades under året 91 profylaktiska behandlingar.

Österman (H. M. Drottning Viktoria): »21 fall av gonorré har förekommit vilket måste anses vara en mycket låg frekvens. Profylaktisk behandling har meddelats enligt bestämmelserna.»

Nyström (I. Jagardiv) rapporterar 13 profylaxbehandlingar å jagaren Sundsvall och 30 å jagaren Hälsingborg.

Ljungberg (Flottans Malmöavd.): »Den profylaktiska behandlingen ombord synes använd i relativt tillfredsställande omfattning.»

Flygvapnet. *Rosén* (F 21): »Utrustning för profylaktisk behandling har varit placerad i varje förläggning och å sjukhuset.»

10. Tuberkulosvården.

Armén. *Grant* (A 6) framhåller att skärmbildsundersökning av kvinnlig personal bör ske genom läkare eller sköterska, ej genom röntgentekniker.

Svensson (II. milbefstaben) rapporterar följande anslutning till Calmetteskyddsympningen: A 4 (100 %), I 14 (91 %), T 3 (90 %), I 5 (82 %), I 21 (72 %) och Lv 5 (58 %).

Hesselblad (III. milbefstaben) framhåller, att dispensärernas Calmetteskyddsympning bör företagas vid sådan tidpunkt, att skydd mot tuberkulos kommit till stånd till inryckningen.

Borg (I 4): »Av de tuberkulinnegativa ha så gott som alla låtit BCG-vaccinera sig.»

Roushöi (K 1): »Calmette-vaccinering har genomförts i fullständig utsträckning.»

Schneider (T 1) anser de värnpliktigas Mantouxprövning före inryckning av mindre värde för arbetet vid truppförbandet, detta enär anteckning om resultatet ofta saknas. Han fortsätter: »Faktiskt är det från truppförbandets sida mycket enklare och mera tidsbesparande att som förut pröva samtliga värnpliktiga än att vänta på ev. efterskrivna intyg m. m.»

Hallén (AUS): »Det mest rationella vore väl att de elever som kommenderats hit skärmbildsundersöktes före inryckningen.»

Barréus (I 13) anser nödvändigt, att obligatorisk Calmettevaccination införes.

Thorburn (VI. milbefstaben) önskar en stationär skärmbildsapparat i Boden.

Lundquist (I 20) liksom *Lagercrantz* (K 4) rapportera intimt samarbete med centraldispensären i Umeå, som är utrustad med skärmbildsapparat av större bildformat.

Hansson (I 18) framhåller behovet av skärmbildsundersökning av till repetitionsövning inryckande värnpliktiga. Sådan har företagits vid I 18 och visat sig välbehövlig.

Astell (A 7): »Anslutningen till BCG-vaccinering har varit god. Av 115 tuberkulinnegativa ha sålunda 106 undergått ympning.»

Marinen. *Prag* (ÖSK) rapporterar mycket gott samarbete med dispensären.

Magnumsson (GK) dito.

Ljungberg (Flottans Malmöavd.): »Samarbete har bedrivits med dispensärerna i Trelleborg, Helsingborg, Höganas och Malmö.»

11. Tandvården.

Armén. *Fagrell* (I. milbefstaben) rapporterar att inom hela militärområdet endast finnes 3 tandpoliklinikföreståndare. Vid ytterligare 4 truppförband har tandvården bedrivits genom remisstandvård vid egen tandklinik men vid övriga förband måste tandvården helt tillgodoses genom remisser till privata tandläkare, varvid den i orten gängse taxan tillämpas.

Svensson (II. milbefstaben) redogör för tandvårdsförhållandena vid förbanden samt säger sammanfattningsvis: »Även om tandvårdsbehovet vid förbanden ingalunda kan anses vara helt tillgodosett med nuvarande vårdmöjligheter, kan nog sägas, att det provisorium, som denna organisation innebär, dock fungerat i stort sett tillfredsställande. Ett undantag härifrån utgör tandvården vid T 3.»

Kyhlstedt (T 3) beklagar djupt att någon tandläkare icke kunnat erhållas till kårens förstklassigt utrustade tandpoliklinik. Remisstandvården har varit otillfredsställande då vederbörande tandläkare i Sollefteå icke kunnat taga emot mer än 2—3 patienter 3 ggr i veckan. Kostnaderna ha 1946 utgjort 12 548 kronor för konserverande behandling.

Hesselblad (III. milbefstaben): »Tandvårdsbehovet är fortfarande lika stort och tillgången på tandläkare minimal.»

Abelin (K 3) meddelar, att stora svårigheter föreligga att få civila tandläkare att åtaga sig militär remisstandvård, förmodligen på grund av den lägre taxan.

Graff (A 2) rapporterar, att fullständig sanering utförts å det fast anställda manskapet och på ungefär $\frac{2}{3}$ av rekryterna.

Lagergren (IV. milbefstaben) meddelar att tandvårdsbehovets tillgodoseende fortfarande vållar svårigheter. Genom remisstandvården har dock situationen något lättat så att det fast anställda manskapet på ett relativt tillfredsställande sätt kunnat tillförsäkras den tandvård som dessa ha som en dem tillkommande löneförmån.

Roushøi (K 1): »Under året har tandläkare och tandsköterska varit anställda: Tandvården har fungerat tillfredsställande.»

Barre (P 3) rapporterar att tandvårdsläget är det sämsta möjliga.

Bergendal (Ing 1): »Tandvården har tillgodosetts mycket väl.»

Schneider (T 1) anser att den nya tandpolikliniken vid kåren är för liten och för trång.

Brodin (Fo 44) meddelar att tandvården är ordnad genom remisstandvård.

Grundsell (A 9) framhåller nödvändigheten av att militär tandpoliklinik förfogar över eget expeditiönsrum. Sådant saknas vid A 9 tandpoliklinik.

Thorburn (VI. milbefstaben) rapporterar att tandvårdsbehovet vid samtliga truppförband inom militärområdet har varit mycket stort. På grund av den stora bristen på tandläkare har fullständig sanering av patienterna ej kunnat komma i fråga utan har i första hand de akuta besvären måst avhjälpas.

Bergman (ÖSS tandpol.): »De värnpliktigas tandstatus har på senare år visat någon förbättring men är fortfarande ganska dåligt.» *Marinen.*

Jensen-Carlén (MDV): »De värnpliktiga ha erhållit vård för akuta tandåkomor, och 1945 års klass, grupp I dessutom övrig tandvård i viss utsträckning.»

Magnusson (GK): »Tandvårdsbehovet har i likhet med föregående år varit mycket stort.»

Karlstedt (Kustflottan): »Under de rörliga perioderna, då fartygen ej legat på ordinarie förlägningsorter, har som regel endast i undantagsfall tandvård kunnat beredas kustflottans personal.»

Rödger (F 7): »Behovet av tandvård vid flottiljen är mycket stort — — — *Flygvapnet.* Några av de värnpliktiga ha ett fullständigt bedrövligt tandstatus med de flesta tänderna nästan helt nedcarierade.»

Melchersson (F 16/F 20): »I detta sammanhang uppställer sig frågan, huruvida icke en liknande bestämmelse, som gäller för elev vid arméns underofficersskola och försvarsläroverket, att tandvården skall vara ordnad vid eget förband, när han börjar vid respektive utbildningsanstalt, även borde gälla för kadetterna. Såsom förhållandena nu äro, inträfar det ofta, att kadetterna i första årskursen vid kadettskolan anhålla om tandvård med motivering, att sådan vård ej erhållits under hela den föregående militärutbildningen, alltså cirka $1\frac{1}{2}$ —2 år. Vid undersökning och behandling av ovan nämnda kategori visar det sig också ofta nödvändigt, att utföra såväl enklare som mera komplicerade, tidsödande rotbehandlingar. Indikationerna för sådana behandlingar måste ju också vidgas, då det här rör sig om flygande personal för vilken det ur flygmedicinsk synpunkt är synnerligen viktigt att dess dentala status är fullvärdigt.»

12. Sjukvårdsmaterielen.

Armén. *Fagrell* (I. milbefstaben) framhåller vikten av att inom de fo-områden, där ett flertal krigssjukhus äro belägna, särskild förrådsunderofficer får bibehållas för vården av sjukvårdsmaterielen, enär i annat fall riskeras att denna materiel får stå tillbaka för tyg- och intendenturmateriel.

Svensson (II. milbefstaben) rapporterar att materielen vid i det närmaste samtliga förband ägnats erkännansvärd omsorg. Dess redovisning har i stort sett icke givit anledning till gravare erinringar.

Schneider (T 1) rapporterar otillfredsställande förhållanden i fråga om förrådslokaler.

Boberg (V. milbefstaben): »Inspektion av krigssjukhusförråden har företagits under året. I allmänhet har god omvårdnad i lämpliga lokaler kunnat konstateras.»

Kostman (I 19) anmäler dåliga förrådslokaler för instrumentutrustningen.

Lundquist (I 20) meddelar att han efter framställning till försvarets sjukvårdsförvaltning erhållit medel för inköp av en elektrokirurgisk diatermiapparat.

Marinen. *Rudhe* (MDO) rapporterar besvärliga förrådsförhållanden.

Nyström (I. Jagardiv.) föreslår att prov göres med elektriska värmelement i sjukhytterna, enär nuvarande ångelement visat sig olämpliga: antingen för mycket värme eller ingen alls.

Flygvapnet. *Löfberg* (F 10): »Ett synnerligen gott samarbete med FSF materielbyrå har ägt rum. Önskad materiel har snabbt och på ett utomordentligt sätt alltid expedierats.»

Malmström (F 11): »Det vore önskvärt, att den av FSF påbjudna ompackningen av vissa enheter snarast kunde äga rum. Så har ännu ej kunnat ske, enär materielen ej kommit flotttiljen tillhanda.»